

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Mercuriale Joannis andree

Johannes <Andreae>

Uenetijs, 8.VIII.1499

[Littere Q]

[urn:nbn:de:bsz:31-323789](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-323789)

est et no. ff. de legi. non possunt.

Regule iuris civilis huius littere. P. sunt be.

Lus cautionis in rem est q̄ in personam.

Epilluz qui proximus pubertati sit capacem eē et fu-
randi et iniurie faciende. **In heredes no solent actiones**
transire que penales sunt ex maleficio veluti furti damni in-
iurie vi bonorum rap. et iniuriarum.

Retor bonorum possessorem heredis loco in omni ca-
habet.

Enalia iudicia semel accepta i heredes trāsmitti p̄fit.

Epilluz nec velle nec nolle i ea etate nisi apposita tu-
toris auctoritate credif. nam quod animi iudicio fit in eo tu-
toris auctoritas necessaria est.

Rivilegia quedam cae sunt quedam p̄sone. et ideo q̄-
dam ad heredem trāsmittunt que cae sunt. que p̄sone sunt
ad heredem non transeunt.

Arem esse conditionem oportet eius q̄cqd possideat
vel habeat atq; eius cuius dolo malo factum sit quo minus
possideret vel haberet.

Verunq; ut etiā ea que a nobis abire possunt p̄inde i
eo statu sint atq; si no essent ei cōditionis ut abire possint. et
ideo qd hico obligamus et vendicare iterdum et alienare et
servitutem p̄edio imponere possumus.

De a iure xviii. exorbitat q̄si deui-
ant vel discordant. et idē

q̄ verbū in dec. j. de si. p̄sby. s. e. li. quā alle. gl.
trabenda et in hoc differūt qua iuri cōi cōve-
niunt ex q̄b iudicamus circa filia. ff. de legi. n̄

possunt. d̄ referri. iter ceteras Jo. mo. **El. j.** dicit vñ sump-
ta et ponit exempla. sc̄do dicit idē i ampliādo. tertio soluit
q̄onē. **In. j.** glo. ibi qd p̄ rōnē sequitur iuris receptū est nō
p̄ducendū ad cōsequentiā et ibi. l. j. in si. si p̄nceps ob meritū
indulsi p̄ilegiū vel remisit penā. vel minorē irrogavit bec
p̄sonā non egrediunt. **In. j.** glo. ibi ad p̄sequentiā. s. ad vi-
ros in q̄b esset eadem facilitas que in mulieribus. et ibi is q̄
in si. p̄ quā ponebat hic **By.** exempluz s̄z improprie ut p̄z ex
glos. et sic etiā parū p̄prie p̄legatur bec q̄si late vel stricte in-
terpretādū sit p̄ncipis beneficiū dicēs q̄ aut p̄cedit p̄ iuris
cōmunis p̄missione aut fm illā. primo casu si p̄cedunt capa-
ci de iure cōi viderur ad ius cōe aliqd sup addi. ff. de bo. lib.
l. etiā. s. j. et ad munic. l. j. in si. si nō capaci reducunt ad ius
cōe. C. de inoffi. te. si q̄si. et si verba sunt ambigua restringunt
ut hic et in. e. j. de si. p̄sby. iter ferit tamē q̄ p̄ilegia disp̄sa-
tionem cōtinētia p̄cedi vident s̄z cōditionē illius p̄sone cui
cōcedunt militi. s. ut militi clerico ut clerico laico ut laico. ff.
de inius. rup. et ir. te. si q̄s exheredato. s. sed et si q̄s et d̄ testa.
mili. l. ex militari. q̄si vero cōceduntur fm iuris p̄missionem
latissime fit interpretatio. ff. de p̄sti. p̄n. l. vl. de sen. pal. l. j. et de
bo. va. l. si q̄si. tamē sine alterius iniuria nisi p̄rium exprimat
ff. ne qd in lo. pu. l. ij. s. si q̄s a p̄ncipe. et vide qd dixi de ver.
sig. olim sup vl. glo. et ibi p̄stitutionē. vbi de hoc. i. iij. glo. et
in p̄re. cle. dudum. s. huiusmodi in glo. vt p̄z.

Ec regula fac ad q̄onē quā disputa-
ui q̄ sacer ordo nō diriat

sponsalia de p̄nti s̄z id faciat p̄fessio q̄z hoc exor-
bitat a iure. de hoc no. s. eo. li. de voto. c. vno. sed
q̄z sic est terminatum p̄ extra. Jo. antiq̄ cōcertatōi tō illa di-
missa p̄sequar aliā q̄onē hic disputatam p̄ fratre Ja. an pos-
sit ep̄s dispensare cū monacho trāslato ad eccliam pochia-
lem q̄ h̄re possit cū illa beneficiū nō curatū. ip̄am aut mēte
servata verbis omisso multū decurtabo et ornabo. **Alle-**
gabūtur. vi. ad affirmatiuā. v. ad negatiuā. tertio dabif solo
et p̄trarijs r̄n̄ debetur. **Et** primo sic allegabat disp̄satio-
nē fieri posse. p̄stat q̄ per dispensatōes ep̄i vnus p̄cesse p̄t
diuersis ecclie s̄ijs. lxx. di. sanctorū nec distinguit ibi inter secu-
larem et religiosuz ergo nec nos distinguamus. ij. q. v. cōsu-

luisi. xxxj. q. j. q̄ si dormierit. xvj. q. j. sunt nōnulli. cuj igit ec-
clesie oēs sint in dispensatiōe ep̄i. x. q. j. regenda. xvj. q. vij.
oēs ergo dispensatiōe talē facere poterit. **Secūdo** p̄-
batur idem p̄ dec. cū singula. de p̄ben. s. eo. li. in p̄n. nā cuj
ibi phibeat ep̄o dispensatio cū religioso in pluribus curatj
dāf intelligi q̄ in curato et simplici hoc poterit. xxv. di. q̄lis.
et de p̄sump. nōne. de his que si. a pla. cū apostolica i si. alias
papa hoc expressisset de deci. ad audientiā. cū ergo nō sit p̄-
bitorium hoc ep̄o et ip̄e sit p̄ordinatoz in cunctis. xxv. di. p̄
lectis. et dispenser in nō phibitis de p̄bē. graue. de sen. ex.
nup. de h̄ d̄ iudi. at si clerici. cū p̄co. ergo et c. **Tertio** ad
idem inducit q̄ monacho trāslato ad eccliam parochialē
ep̄s cēses abbas. xvj. q. j. sic viue cū caplis se. et p̄ prioris ab-
batis est obedientia absolutus. xvj. q. ij. si q̄s iaz in. vj. q. j. ne
p̄ cuiuslibet. xvij. q. j. c. vnico. s. de p̄ui. cū oliz. ij. s̄z prior ab-
bas poterat illi cōmittere administratiōe ecclie nō cura-
te. de vtriusq; enim intelligit de sta. mo. cū ad monasteriuz.
ver. tales facit cle. eo. ti. ne in agro. s. ceterū. et qd no. xvj. q.
j. de monachis. et p̄ hosti. in dec. q̄ dei timore. facit etiā p̄
dec. cū singula. ergo et ep̄s hoc poterit. **Quarto** sic p̄ba-
tur etiā circa monachum p̄cedunt ep̄o que maiora vident
et monacho magis phibita. fortius ergo licebit talis disp̄-
satio velut minor vt p̄bat. eo. tit. cui l̄z cū p̄co. exemplificat
primū q̄ monachibus q̄eti et cōtemplatiōi deditus est nec vj
seculares actiōes recipere. xvj. q. j. de p̄ntiū de postulando ex
parte. et tamē ex dispensatiōe ep̄i hoc p̄t. ea. q. q̄ vere. et tñ
illud fortius videt p̄ p̄fessionē monasticā q̄s habere b̄nifi-
cium non curatū. ergo et hoc poterit. xvj. q. j. monachi.

Quinto dato q̄ p̄cedat ep̄m disp̄sare nō posse cū clau-
strali vt instituat in seclari b̄nificio nō curato: ne pp̄ tale b̄nifi-
cium frangat stabilitas claustrī et religionis silentiū ex quo
tamē translatus est ad curatū in hoc p̄ilegiatū de sta. mo.
q̄ dei nihil h̄z cū mon. cōe. xvj. q. j. ne p̄o cuiuslibet. et cessat
q̄ silentiū et claustrī de qua supra. cesset ergo et phibitio de
renū. post trāslatiōe cū p̄co. vt sic p̄sone statu mutato ces-
set phibitio. liij. di. fraternitatē et c. q̄cunq; de ser. nō ordi.
c. j. facit. s. eo. li. de iurepa. c. vno. et de imu. ec. c. j. et sic cōueni-
ant argumenta de tanq̄. iij. q. vij. si p̄tra patrē. s. de elec. cuj
iter vnuerfas in si. et c. cū inter cañ. circa mediū cū p̄co. dis-
pensat ergo tanq̄ cū seculari clerico cuius iure cēses. xvj. q.
j. sic viue. et c. alia est cā. facit. xij. di. illa de sta. mo. recolētes
quod ergo de secularibus clericis ei p̄cedit iuxta no. d̄ elec.
dudū. ij. de p̄ben. de multa. xvj. q. j. in sūma p̄cedat etiā in ta-
li mōacho q̄ iure clericis cēses ex idēitate rōis. d̄ p̄sti. trāsla.

Sexto fortificat hoc p̄ epp̄arationē monachi ad suuz.
liij. di. multos. qui nec p̄t habere p̄p̄riū sicut nec suū d̄ sta-
tu mo. c. ij. et c. cū ad mōasteriū. xij. q. j. nō dicatis s̄z p̄stat q̄
seruus manumissus p̄ adeptiōe p̄t h̄re p̄p̄riū: sicut et cle-
ricus p̄ dispensatiōe ecclie parochialis b̄nificiū non cura-
tū h̄re poterit qd prius nō poterat. **Et** si dicat ista est sui-
tus debita claustrū q̄ monachus b̄nificiū non curatū h̄re nō
possit ex quo tamē curā adeptus est ab hac seruitute liberū
istud ad instar p̄dij liberi intermediij impedit illam seruitu-
tē. ff. de ser. ru. p̄re. q̄ sella. s. in rusticis sic et media p̄sona tol-
lit impedimentū de elect. c. pe. de si. p̄sby. ex trāsmissa et sic
nō curatū p̄seq poterit vt p̄ illud mediū cōsequat qd p̄ se n̄
posset facit. s. c. li. de p̄ces. p̄ben. auctoritate. sicut q̄si q̄s ac-
cidit p̄ adiunctū de sepul. sacris de iurepa. ex l̄ris. **In** p̄-
rium adducit bec regula multipliciter. **Primo** sic q̄ mona-
chus instituat in ecclia seculari hoc phibent iura q̄ p̄riū est
officiū monachali alle. xvj. q. j. monach⁹ et c. si cupis et c. pla-
cuit. miror q̄ non allegauit disputās. c. sup eo. d̄ regula. vbi
est expressus. s̄z ab h̄ iure exorbitat ius qd ex cā p̄cedit eum
p̄fessio ecclie seculari pochiali. lv. di. p̄fessio. xvj. q. j. sic viue
cū caplis se. illud ergo nō habilitabit nec ad p̄nāz vel casuz
aliū p̄trahet vt hic et in p̄co. q̄ni eligi vitā cōtemplati-
uam pp̄ officiū p̄dicandi et curā aiarū trāfire p̄mittit ad ac-
tiuam que d̄ magis fructifera de renū. nisi ad si. et pp̄ maio-
rem vtilitatē facilius qd p̄cedit de trāfac. c. si. facit d̄ postu.
p̄rela. bone. j. que rō cessat in beneficio nō curato: fortius at
p̄cedant

procedant p̄
no. xvj. q. j. in
dicitur q̄ o
la cū ip̄o p̄
non r̄o. q̄
fi. et bec in
deca. sic
dum. s. eo. li.
dispensatiō
et p̄ntiū d̄
ep̄s a quo
vndem. q̄
C. Tertio
re p̄cesse
et r̄n̄ nō
sola p̄lati
occurrunt
talē b̄nifi-
p̄cedunt
no. in. de
allegabat
b̄nificiū
fructifera
h̄re nō p̄od
in abbatē d̄
latio rei m̄na
aure. s. eo.
fructifera
n̄tuz vt r̄to
q̄ d̄ r̄tore
con. quid. C.
vt p̄ra ius
s. eo. li. de
quid sit i
crimi
ag p̄ntiū
reputatō: bo
C. Quarto p̄
p̄. di. i. noie
dispensatiō
parochiali vel
maneret sim
et p̄bat. C.
rationes in d̄
p̄ntiū et no. ca.
rum. C. Alig
p̄t hoc ergo
lecti de de
cōtrario r̄b̄lū
scrip̄ de elec.
p̄ntiū s̄z q̄
p̄ntiū cū
ra. aliq̄ quod
s̄z p̄ntiū in
h̄um monach
rum q̄ p̄ id
vt obediant
et p̄ntiū d̄
non ne in ag
lis administrat
l̄na clericis
p̄ntiū de cap
tum. **Et** alle
p̄ntiū adm
s̄z p̄ntiū
s̄z p̄ntiū
p̄ntiū ecclie
p̄ntiū ecclie
p̄ntiū ecclie

procedunt predicta si teneat opi. q. etiā ad pochielem non pmoct monachus nisi ex dispensatōe hominis de quo sat no. xvj. q. j. in sum. de sta. mo. c. ij. r. c. q. dei. **C** Secūdo inducitur q. dispensatio pluralitatis circa beneficia est odiosa cū ipa pluralitas sup cupiditate r ambitioe fundet d. cle. non resi. qz nōnulli de preben. qz intantū. s. e. li. de rescrip. c. fi. r hec in monachis p̄cipue reprobat de preben. avaritie in decisa. sic etiā dissolutio r vagatio que ex pluralitate procedunt. s. co. li. de preben. cū singula. in princ. cesset ergo talis dispensatio cū oia p̄dicta teneat ep̄s a monachis exire pare r puniri d̄z nō faciens. xvij. q. j. si hō. r. c. si custos. nec facē d̄z id a quo d̄z alios phibere de na. ex lib. ven. c. vno de elec. dudum. ij. q. prohibere debeat p̄z de cle. non resi. qz nōnulli **T**ertio dat q. pcedat ep̄m cum seculari clerico dispensa re posse in simplici r curato vt h̄z cōmunitis opi. vt dixi. s. in. v. ar. tñ nō segtur q. dispensare possit cū mōacho qa in p̄mo sola pluralitas est impedimēto. hic vero vltra pluralitatem occurrit inhabilitas p̄sone ex monachali p̄fessioe quare ad tale bñficiū iudicat inhabilis r nō sic facile tollunt duo impedimenta vel due fuitutes vt vna. s. de vsupall. ex tuarū. r no. in cle. de preben. c. vno sup verbo momenti. nec iuuat qd allegabat eū trāslatū qz nibilomin⁹ monachus est: l̄z ab ab batis obedientia sit solutus nec p̄tra ipsi⁹ monachatus sub stantialia dispensare possit. de sta. mo. cū ad monasteriū in fi. r vide quod no. s. eo. li. de elec. quozūdam in glo. pe. vñ r in abbatē eligi possit. xvj. q. j. p̄fessioes vbi de h. Itēz q. trāslatio vel mutatio status vel officij nō proficiat p̄bat de elec. avaritie. s. eo. li. vbi nō administrans vt electus nec admini strat sindicus vel procurator. Itēz phibit⁹ vt p̄z nō admi nistrat vt tutor. ff. d. tuto. r curat. da. ab bio. l. scire. s. si mater a's eēt dare vna via phibitū alia via p̄mitti r regulā co. tit. cum quid. **Q**uarto certū est dispensatōes odiosas: qz si unt p̄tra ius cōe vt hec r sic sunt restringende. s. eo. ti. odia. r. s. eo. li. de si. p̄sby. c. j. r. ij. de elec. dudū. r hoc dicim⁹ qz quid sit i criminibus q. ep̄scopi r iura nō dispētant nisi vbi eis p̄mittitur vt est expressus d̄ tempo. or. dilectus. xv. q. ij. amputato: hoc aut non est permillum ergo id non poterit. **Q**uinto p̄stat q. iſmari vlt vitupari pōt p̄caueri debere xxij. di. i. noie dñi de ser. nō or. c. j. d̄ p. c. c. j. l̄z si pcederet ta lis dispensatio euenire posset monachū renunciare ecclesie parochiali vel illa puari r sic in simplici bñficio eēt claustruz remaneret sine cura r officio p̄dicandi. qd abhorēt iura vt est p̄batum. **S**olut frater Ja. p hac pte p̄ has vltimas rationes inducens p̄ncipaliter. xvj. q. j. c. de monachis r. c. d̄ p̄ntiū r no. ea. q. mōachi. j. d̄ sta. mo. q. dei. r. c. cū ad mōaste rium. **A**llegata primo in p̄rius nō ob. qz nō segtur si ep̄s pōt hoc ergo id p̄t cū mōacho vt patuit p̄ superiora. qd d̄ secūdo de decr. cū singula. nō p̄cedit qz cessat argumentū a cōtrario vbi illius p̄rius exprimit in iure de quo vide qdod scripsi de elec. publicato sup vltima glo. Itēz ex illo modo arguendi sequeret q. in duobus nō curatis dispensare possit ep̄scopus cū monacho quod falsissimū est vt p̄z p̄ superio ra. ad id quod ibi segtur q. dispensat in nō phibitis respon suz est supra in. iij. arg. huius ptis. Ad alle. tertio fateor: ab batem monacho suo cōmittere posse admistra. mon. nō cu ratam qz p̄ id stabilitas claustrū nō frangitur cū ibi maneat vt obediētiarius ad abbatē nutū ad claustrū reuocādus r p̄ tanto d̄z habere sociū sui ordinis vt no. de sta. monacho rum ne in agro. s. ad hec. Itēz iuri plus placet q. etiā si ta les administrationes sunt curate cura debeat potius p̄ secu lares clericos q̄z p̄ monachos exerceri. vt sic claustralis illā nō gerat de capel. mo. c. j. facit cle. de sta. mo. ne in agro. s. ce terum. Ad alle. quarto respondef nō arguēdū hoc casu de permisso admissis ad p̄o permilla ēt si sint minora facit qd scripsi de transla. c. vlt. sup gl. pe. Ad. v. r. vj. responsuz est i. iij. arg. huius ptis vñ monachus nō liberat a monachatu p pochiele ecclesiā sicut fu⁹ a seruitute p manumissionē qd p se p̄z nec tractamus hic de purgatōe vitij sicut in cāu decre. pe. de elec. nec est hic difficultis separatio vt in decre. sacris d̄ sepul. cum curatam beneficium separabile sit a non curato.

De contra ius. lxxij. Pōit By.

exemplū in re eccle
vel pupilli p̄ formā r phibitionē iuris aliena
tam que alienatio habet p̄ infecta. s. eo. li. de
re. ec. nō alie. c. ij. C. de sa. san. ec. l. iubemus d̄
admi. tu. l. p̄ tutores de p̄di. mi. l. j. vñ nec dominiū trāfferē
nec paraf titulus p̄scribēdi. C. d̄ p̄di. mi. l. si p̄diū d̄ auc. p̄e
stan. l. eū q d̄ vsuc. p̄ emp. l. fi. r in p̄e. dec. ij. d̄ re. ec. nō alie.
C Glo. j. remittit ad exempla r ponit alia r de mā remittit
secūdo obijcit in spē r in genere de phibitis que facta tenēt
vel confirmat r tripliciter soluit. ponit etiā quartā solutio
nem quā improbat. tertio obijcit de maleficijs r soluit.
C In. j. gl. ibi facta tenent dat By. exemplū de. l. ff. de iter.
r re. l. relegatorū. s. ad t̄ps. vbi relegatis non debent adimō
bona tamē si adimant t̄z ademptio ad idem. ff. de fer. l. j. vbi
phibet ferri snia tpe feriato fauore hominū si tamē ferat p̄
tibus p̄stitibus tenēt r ibi tollent vlt ad annullandū certa ac
tio vel exceptio paref vt in his que sunt dolo vlt metu. By.
qz factū t̄z l̄z non teneat cōsiderato effectu. ff. eo. ti. nihil iter
est. r ibi itelligunt p̄ria. r de hoc in spē. de dispu. r alle. s. p̄
hec. ver. vlt illud ius h̄z cāz. dicebat By. qñ lex vltra progre
ditur stari d̄z clausule sp̄ali: generali relicta. ff. d̄ ver. ob. l. do
li clausula. C. de pe. sanctio leguz. ff. de ali. le. l. alimēta. s. pe.
r. s. stichus. Abbas in distictōibus de testi. c. ij. in fi. dat aliā
solucionē quā attribuit odof. aut expedit faciēti id haberi
p̄ infecto: r tūc habet p̄o facto vt in maleficijs. r segtur in
gl. qz delictū non p̄ebet imunitatē. ff. de iterdic. l. relegato
ruz in fi. aut illi expedit haberi p̄ facto. r tūc habet p̄o inse
cto vel ip̄o iure. pone exemplū de elec. cū in cunctis. vlt ope
exceptōis. eo. ti. q. sicut. ne ex improbitate cōmodū reportz
ff. de fur. itaqz fullo. r ibi sortunt. i. alias sortiri possunt. dic
By. regula loqtur in prohibitis a iure. tamē illoz quedam
sunt quozū effect⁹ retractari pōt r ad p̄mū statū reduci vt i
p̄crio electionibus r testamētis r in his loqtur regula que
dā sunt q̄ tractari vel ad p̄mū statū reduci nō possunt. vt
mortu⁹ ad vitam r in his cessat effectus regule.

Ec regula

facit ad qōnē tritā. s. dñi
calem postea disputatā p
fratre Jac. r Guido. postea ep̄m mutineū. que
sic p̄ponebat p̄ vltimū sponsus sponsaz de p̄nti
ingressaz monasteriū r phiteri volentē violenter rapit r cor
rupit que postea phiteri sponsus ip̄am repetit q̄rif an possit.
Quod possit allego. v. r. vi. in p̄rium. tertio ponitur so.
Hostien. r Jo. p̄ria Bar. r Guido. rñ dētū ad rōes primo
rū vltimo de. q. excludo. iij. cāus nō dubios r scdos sequoz
Pro acroze si allegabat possetenus abbreviando p̄stat q.
matrimonio cōsumato alter altero inuito relegione ingredi
non pōt h̄z iter istos erat matrimonii p̄sumatū ergo rē. ma
ior p̄z d̄ cōuer. p̄iu. p̄ totū r. xvij. q. ij. sunt q dñt r. c. agatha
sa cum sequētibz. Declaro minozē ad cōsumationē mati
monij regunt duo cōsensus aiorū r cōmixtio corporū que
firmat r p̄ficiat. xvij. q. ii. in oi. sed iter istos vtrūqz interue
nisse p̄ponit ergo rē. nec obstat violentia qz etiā illicit⁹ col
tus affinitatem inducit r efficit virū r mulierē vñ carnez r
vñū corpus p̄z p̄mū de eo q co. cōsan. discretionē. s. xxxij.
q. iij. in eo fornicatoz. si ergo hec copula l̄z illicita fecit spon
sos vñū corpus. pars nō pōt religionē itrare parte reliqua
in seculo remanēte. xvij. q. i. qz agathosa. de conuer. p̄iu. ad
apostolicā. r ponderaf hic factū quod semel factuz nequit
nō fuisse. ff. de cap. r postli. re. in bello. s. facte p̄cipue in hoc
casu quo virgo post ruinā suscitari nō pōt. xxxij. q. v. si pau
lus cui p̄cor. l. C. de rap. vir. vna. r p̄cipue qz in corruptioe
etiā inuita p̄sumit aliquis fuisse p̄sensus qui ma. ac. poss.
insup. r facit quod scripsi post Hosti. de despon. ipu. cōtine
batur. cū aut coacta voluntas includat volūtatē. xv. q. i. me
rito ergo talis volens p̄steri nō potuit. Itēz dato q. nul
lus fuerit p̄sensus l̄z absoluta coactio. sicut tamē corrupta i
ter virgines reputari vel consecrari nō d̄z. xxxij. q. v. ille. qa
l̄z q̄stum ad gratiā suscipiatur vt virgo. secus q̄stum ad. l. q
Der. Jo. an. b iij

voluntatem nō ponderat sed opus. r. q. c. si. qua rōne igitur consecrari non pōt. qz cognita eadem non poterit profiteri. nam iura nō distinguūt qualiter matrimonium fuerit consumatum. ergo nec nos distinguamus. ii. q. v. p̄sultisti. cuz cōcor. ergo p̄fessio siue cum voluntate siue inuita fuerit consumatum. si se quod de illo qui caret vno oculo dicitur. lv. dist. c. vi. z vide quod ibi no. ad qōnem. **C** Secūdo q̄ talis coitus fuerit sine culpa probat qz nullo iure ponitur. vt p̄ a cōtrario. xxxvj. q. ij. si quis virginem vnde no. Jo. ea. cā. q. j. c. ij. q̄ talis non incidit in constitutionem. qz vtitur iure suo z sua possessione quā habz ex sponsalibus vnde primus coit⁹ ex debito est z nō gratuitus de hoc. xxvii. q. ii. coniuges nulli ergo fecit iniuriam vtendo iure suo de elec. cuz ecclesia. z si dicat eum deliquisse bonū precedentis matrimonij illum excusat. xxxij. q. ij. quicquid. **C** Tertio cū fauores amplientur z odia restringant. s. e. odia cū concor. matrimonia: aut sint fauorabilia de ap. directe in fi. z sic cōstōnes illa dissolventes sunt odiose ergo restringende. viii. q. i. sciendū cōstitutiones ergo pmittentes ante carnalem copulam dissoluti ones matrimonij de oī copula intelligant siue sponte siue p̄ vim exacta. z in dubio iudicaf p̄o matrimonio de re iudi. c. fi. z est fauorabilius q̄ religio quod pbant duo dec. de rap. cuz cā de eo qui cog. con. super eo. non ergo debemus in veritate corruptam cōtra matrimonium fingere virginem cuz regulariter veritas periuicet opinioni de biga. nuper. viii. di. veritate. z pōt esse rō maioris fauoris matrimonij qa ibi publica veritas vtilitas ampliatio generis humani ad restitutionem lapsus angeloz. xxxij. q. ij. s. bis ita de conse. di. i. bi duo in religioe veritas p̄uata de regula. l. s. z publica ē preferenda. vii. q. i. scias de postu. p̄ela. bone. i. **C** Quarto nō solum est fauorabilius sed etiā fortius vnde matrimonij cōsumatum fortitur effectus a iure diuino z in dissolubilitate. xxv. di. deinde. s. e. li. de voto. c. vno. s. z ingres sus religionis q̄ permittitur sponsis est de iure humano qd cedit diuino. viii. di. s. ii. cū. capitulis sequentibus vincat ergo matrimonij vt fortius. **C** Quinto licz dicatur voluisse sponsam p̄fiteri nō sufficit voluntas vbi requireretur factū vel effectus ad dissolutionem de eo q̄ mit. in pos. c. i. facit de pe. di. i. s. cogitatio cū capitulis se. de pe. di. ii. s. Item illud. z di. iii. i. casū. z vii. q. ii. nihil z. c. sunt plures b̄ bap. maiores **C** In p̄rium constat ante consumationem matrimonij lice re alteri cōiugum altero inuito religioe ingredi patet hoc de cōuer. coniu. c. ij. z. c. ex publico vbi secundum quosdam ad profitendū vel consumandum dant duo menses vel secū dum alios tempus arbitrarij vt ibi no. sed h̄ nō fuit matrimonium cōsumatum quod fit per carnis corruptionem de biga. debitū que non interuenit nec p̄cedit nisi per corruptionē mentis. xxxij. q. v. c. ij. z. c. proposito cū ergo incorrupta possit ingredi. z ista sit talis ergo ingredi potuit. **C** Secūdo oē quod est sacramentū vel alterius rei signū illius debet esse si se de conse. di. ij. signū. z. c. species. sed cōsumatio matrimonij carnalis est sacramētū coniunctionis xp̄i z ecclesie. xxvij. q. ij. cum societas z p̄e. c. debitus vt ergo hec illius similitudinē gerat debet esse voluntaria sicut fuit illa cum nō legamus xp̄m vel ap̄os traxisse violententer gentiles ad fidem z habetur p̄rium. xxij. q. v. ad fidem. xlv. di. qui sincera. **C** Tertio coactio etiā conditionalis impedit consumationem matrimonij spūalis. xx. q. j. sicut z. q. iij. prius z quod me. cau. c. j. fortius impedire d̄z cōsumationem carnalis. in quo cessare d̄z omnis coactio de spon. cum locuz z dato q̄ non impediret conditionalis salte impediret absoluta que impedit a baptizato z ordinato impressionē caracteris. xlv. di. de iudeis. de bap. maiores de secundo not. lxxiiij. di. gesta. z q̄ impediāt cōsumationem matrimonij p̄ a contrario qui ma. ac. pos. insuper qz si requiratur quod semel cōsenserit vbi nō consenserit cesset consumatio de despon. impu. continebat. ibi de suo assensu desponsata z cognita. **C** Quarto sponso repenti obstat fauor duplex oppressi scilicet z religionis. Item odiū opprimentis de primo constat q̄ per violentiā factam non imputantur quo ad huma

num vel diuinū iudiciū. xv. q. vj. c. j. xxxj. q. ij. lotbarius. j. q. j. cōstat. l. di. puberos facit. v. di. ad eius cum p̄cor. vnde z si mulier hec passa fuisset tertio maritus sibi id imputare non posset. ff. ad adul. l. pe. etiā si culpa in casuz incidisset vt nor. xxxij. q. v. p̄posito z multo minus ip̄e vir cogēs sibi hoc poterit imputare ad hoc de eo q. cog. cō. discretionē d̄ secūdo fauore. s. religiois z cōtinentie cuius summa est rō. ff. de reli. z lump. fu. sunt p̄sone pbatur q̄ est maior q̄ matrimonij z q̄ p̄feret secūditati p̄olis. xxxij. q. iij. bis ita bene facit. xxvij. q. j. nuptiarū. xxxij. q. j. nuptie. z quod ibi no. z in autj. d̄ t̄nona. s. sancimus. de tertio p̄ de odio opprimentis ne ex d̄ licito fiat melior ip̄i cōditio. ff. de p̄g. iur. nō fraudaf. s. nemo. xij. dist. nos p̄suetudinē. ne p̄ pena quā meruit cōsequaf p̄miū de sen. ex. si vere. q̄ deliquerit z penas mercat p̄ q̄ spōsa si nō fuisset oppressa suo iure poterat debitū denegaf siue dicam⁹ p̄mū coitū gratuitū siue dicam⁹ exceptōez ip̄io p̄petere iuxta no. xxvij. q. ij. p̄iuges deliquit ergo sponsus p̄ uando illā p̄uilegijs virginis z p̄ p̄s cōsecrationis z aureole vt no. xxxij. q. v. reuera z. c. ille. item deliq̄ petendo plus cā vel tempore fm̄ superius dicta de plus pe. c. vno. z fuit amator ardentior in vxorem. xxxij. q. iij. ozigo.

C Item sacrilegus z excoicatus opprimendo religiosam lz nō p̄fessam. de sen. ex. religioso li. eo. Item excoimunicandus impediendo religiois z castitatis p̄positum. xxxij. q. ii. c. si. ad hoc. liij. di. multos. Item qz ius sibi dixit in re p̄pria cōtra id. xvj. q. vi. C. de iudi. nullus z lz nō puniatur vt rap. tor nec vt incidens in cōstitutionem si quis in tantā vt nor. xxxvj. q. i. c. ii. punietur tamē vt transgressor legis pbibentis ne quis rapiat sponsam p̄pria. C. de rap. vir. l. vna. nam sic est in matrimonio spirituale qz nō debet sponsus suā sponsam vel beneficium rapere violententer de p̄ben. eum qui lib. eo. ergo si multipliciter deliquit est p̄pter sui odium repellendus alias daretur occasio malignādī cōtra. xvi. q. i. legi. de diuoz. quāto in fine. z consequeretur indirecte quod di. recte nō posset cōtra id de procuratoribus tue z hoc eo. tit. cuz quid vna. z audiret suā turpitudinem allegans cōtra il lud. de concel. p̄ben. cum super de donatio. inter dilectos.

C Quinto vir z vxor nō iudicantur ad imparia. xxxij. q. i. si quis de diuoz. gaudemus. sed dicēdo q̄ oppressa nō possit p̄fiteri erit imparitas cum oppressionem z absolutam coactionem possit vir inferre sponse nō ecouerfo ut scripsi quod me. cau. sacris in. q. ii. z de spon. is qui. z est si. qd̄ nor. de voto. c. vno. s. eo. li. in. iij. glōf.

C Sexto ex quo sponsa voluit p̄fiteri iam videtur p̄fessa ad hoc de voto litteraturaz z ex hoc videt vitam voluisse mutare z sic i. m. est p̄fessam. s. eo. li. de regula. nō soluz z. c. b̄ficiū cū in bonis voluntas p̄ ope habeat de pe. di. i. magna ver. votū eni. z. xlv. di. due sūt z maxime ex quo p̄ volētē nō stat sed p̄ aduersariū quo minus voluntas impleatur. de do. z cōtu. p̄tingit. **C** So. recedendo a verbis disputantis sciēdum q̄ Hosti. in sum. d̄ cō. coniu. ad fi. ver. qd̄ si virgo tenet q̄ reddēda ē viro. p̄mo qz vsus est iure suo vt. s. secūdo qz negari nō pōt qn lz sponsa prima nocte inuita sit cognita sint facti spōsi vna caro sacramento matrimonij p̄cedente. eo. ti. ad apostolicā. tertio qa cognita p̄sumit cōsensisse. qui ma. ac. pos. insuper. fatē q̄ secus si post tempus p̄fessionis illam cognosceret qz tunc n̄ vteretur iure suo soluto vinculo. eo. ti. c. ii. z. c. ex publico. im mo puniendus eēt pena de qua. xxvij. q. i. si quis rapuerit. z xxxvj. q. ii. si quis non dicam. **C** Circa qōnem frater Jaco. disputans tenuit idem eisdem rationibus. sed Barto. brix. in questioe sua dominicali. lxxx. tenet p̄rium rōne superius dicta. ne scilicet melioris conditionis sit delinquens q̄ non delinquens de p̄ben. eum qui li. e. cū p̄cor. hanc partē tenuit Guido per vlt. alle. z ad tres Hostien. r̄n. primo ad primā per id quod dixi in p̄ncipi. secūde p̄rtis. z ver. de tertio ad secūdam respondet q̄ sponsa traducta licz inuita prima nocte cognita venisse p̄sumitur vt consumet matrimonij sed in themate nostro contra vbi apparet de contraria voluntate. scilicet q̄ p̄sumationi resistebat religioe eligēdo. Ad tertiam r̄ndet ex dec. insup sum. cōtrariū dixi. s. parte. ii. v. itē coactio

coactio ad iura que dicunt non distingui ubi canon no disti
guit. Respondet per. c. xxxij. q. ij. quos deus. z de con. p. iu.
ex publico i. si. Jura vo q dicit factu attedi soluit q ponit
spales casus pp defectu sacramenti vl prouatiua ordinu de
prio. xxxij. q. v. lle. de secudo. lv. di. c. vlt. sed ille cause h ces
sant q lz oppresse no possit psecrari pot psteri de quo loq
mur: z regult in penalibus volutas attendit potius qz scm
Ad id qd dicit p illicita copula iduci vnione carnis no seqt p
id mrimoniū psumari. Ad veritate huius habedam ex
clude casus no dubios si spōsa in ingressu vl post an oppres
sione fecisset actuz aliquē p que dici posset tacite p fessa qd
no est dubia z sic dilato verba Hosti. que supra posui. z de
claro qd dixi in fine secū de partis. Itē si spōsa lz inuita con
sensisset in copulā. Itē no est dubia qn spōsus lz oppressisset
no tū semen emisisset sup quo vide qd scripsi de spon. c. h. d.
eo q cog. cō. fraternitati qd h non itero: qz materia no dele
ctat. Posset dici et qd indubia qn post assignationē duozū
mēsiū vl tēporis arbitrarj fieret talis oppressio an omnē
professionē quasi tūc licite potuerit spōsus copulā exigē ab
inuita p supius alle. Sed dices q satis est q trāsierit ad re
ligionē vt ista de qua querit cū rex. dec. ex publico dicat ad
religionē trāsire: sed vt ibi no. in. iij. glo. in h. ille termino daf
ad pntendū no simplr ad igrēssum alio male eēt prouisum
sponso si annū pbatōnis expectare deberet. est ergo qd du
bia qn spōsa etiā tacite no p fessa infra duo mēses assigna
tos vl aliud tēpus arbitrarjū oppressa fuit z cognita nec
cōsensit in copulā. in his aut terminis teneo cū Bar. z Gui
done p supius alleg. facit hec regula. z ff. q satisfd. cog. quo
tens vitiose cautū vl satisfdatū est: no vl cautū cū ergo ptra
ius z vitiose oppressa fuerit vt pbatum est supra parte. ij. v.
de tertio quo ad facientē habeat pro no feco vt dixi supra. j.
glo. Item iuris bñficiū mulieri que no solū vbo sed feco suā
voluntate onderat auferrī no debuit. s. c. indulgum. cū con
cor. multū mouet p sēsus q potissime in mrimonio regitur
sed mrimoniū no est perfectū nisi per copulam. ergo copu
la requirit p sēsum saltem inclusus in coactione pditionali
vt est dictum. xv. q. i. merito. patiens autem coactionem ab
solutā nil agit qd me. cā. sacris ergo nec consentit.

¶ Ai ad agendum lxxi.

¶ In p̄ia glo. ibi. §. cui damus sequitur actionē fortius exce
ptionē z ibi tpe tollit vt de dolo. z ibi ordinarij. vide. s. e. o.
dolo facit. ¶ In p̄ma glo. ibi cui lz. By. dicit de regula fa
uorabilioris. ff. eo. ti. z sic ad idē. s. eod. cū sunt. z. c. no lz. z
ibi possessionē restituet. eēt enī spēs spoliatiōis possessionē
denegare locatoz. ff. de p̄car. l. vlt. z iō sup dñio no audēt ni
si facta restōne. ff. si per vim vel alio mō. l. i. By. z ibi agēte
possoz. s. iter dicto vñ vi. z lz. s. i. l. si d vi. ff. d iudi. dicat
q exceptio dñij excludat iter dictū recupāde alibi no. p̄riū
z verius. s. ff. de vi z vi ar. l. i. §. i. z de ver. si. mulieris. §. i. z de
vluc. sequitur. §. si dñio. de hñte possessionē clādestinam dubi
tabatur an excipiat d dñio z videt q no: cū lex eqparet vio
lētā z clādestinā. ff. qd vi aut claz. l. i. §. i. z ad. l. faui. de pla.
eū qui fugitiuum. By. z p̄trariū cū longe improbioz sit ha
bēs violētā qz hñs clādestinam. ar. ff. de fur. si vendidero
§. cū raptor. inducit. l. c. de probatio. ius eius. tenet etiam h
By. q sententia lāta in petitorio parat exceptionem rei iu
dicatē in possessozio adipiscende vel retinende sed non in
possessozio recuperāde ipsius. rō quia primo duo possesso
ria excludunt per exceptionem domini. tertiu non z p hūc
modum concordari possunt fm eum glo. que videntur con
trarie. ff. de interdic. l. j. §. quedam. z. c. de interdic. incerti.
in si. dicebat ergo h Jo. mo. in additiōe sua q regula cessat
quandoqz ex malitia partis. ff. de rescin. ven. l. h. in h. in autj.
de tri. z se. §. illō qz coll. iij. seu ex puilegio cāe. d resti. spo.
de tri. z se. §. aut ppter fragilitatez sexus. s. e. l. de elec. indē
nitatibus. §. verum. z ne mera executio impediāt vt in pre.

¶ In p̄ia glo. ibi. §. cui damus sequitur actionē fortius exce
ptionē z ibi tpe tollit vt de dolo. z ibi ordinarij. vide. s. e. o.
dolo facit. ¶ In p̄ma glo. ibi cui lz. By. dicit de regula fa
uorabilioris. ff. eo. ti. z sic ad idē. s. eod. cū sunt. z. c. no lz. z
ibi possessionē restituet. eēt enī spēs spoliatiōis possessionē
denegare locatoz. ff. de p̄car. l. vlt. z iō sup dñio no audēt ni
si facta restōne. ff. si per vim vel alio mō. l. i. By. z ibi agēte
possoz. s. iter dicto vñ vi. z lz. s. i. l. si d vi. ff. d iudi. dicat
q exceptio dñij excludat iter dictū recupāde alibi no. p̄riū
z verius. s. ff. de vi z vi ar. l. i. §. i. z de ver. si. mulieris. §. i. z de
vluc. sequitur. §. si dñio. de hñte possessionē clādestinam dubi
tabatur an excipiat d dñio z videt q no: cū lex eqparet vio
lētā z clādestinā. ff. qd vi aut claz. l. i. §. i. z ad. l. faui. de pla.
eū qui fugitiuum. By. z p̄trariū cū longe improbioz sit ha
bēs violētā qz hñs clādestinam. ar. ff. de fur. si vendidero
§. cū raptor. inducit. l. c. de probatio. ius eius. tenet etiam h
By. q sententia lāta in petitorio parat exceptionem rei iu
dicatē in possessozio adipiscende vel retinende sed non in
possessozio recuperāde ipsius. rō quia primo duo possesso
ria excludunt per exceptionem domini. tertiu non z p hūc
modum concordari possunt fm eum glo. que videntur con
trarie. ff. de interdic. l. j. §. quedam. z. c. de interdic. incerti.
in si. dicebat ergo h Jo. mo. in additiōe sua q regula cessat
quandoqz ex malitia partis. ff. de rescin. ven. l. h. in h. in autj.
de tri. z se. §. illō qz coll. iij. seu ex puilegio cāe. d resti. spo.
de tri. z se. §. aut ppter fragilitatez sexus. s. e. l. de elec. indē
nitatibus. §. verum. z ne mera executio impediāt vt in pre.

decre. accedēs alle. de offi. or. irrefragabili. z vide qd dixi d
ex. pla. iter dilectos in glo. no solū. vbi Inno. z Hosti. dixe
rūt regulā locū hñe qn de eodē ad idē agit z excipit.

¶ hic regule coaptat qd quā dispu ratum meum q querebā an ecclesia p̄scribat rez layci spacio. x. an. ita q ex tali p̄scriptioe age re z excipere possit. posito tamen primo sequitur secundum per hanc regulam. ¶ Pro ecclesia alle. quatuor z totides contra ipsam. tertio p̄missa opi. solutioni contraria questio soluit z contrarijs respondetur. Et primo videtur q no p̄ scribat. nam qd sibi no vult fieri. s. p̄scribi decēnio no debet alijs facere. Math. vi. j. z in p̄n. decretoruz. xxxij. q. vj. si d cturi. s. de maio. z obe. dilecti. primū p̄. xvj. q. iij. §. pot. ad fi. z autē. quas actiones. z. s. de p̄scrip. illud. ad idem vñg quod dicimus quēlibet iure quod in alterum statuit vt de bere de coniti. cum omnes. ff. qd quisqz iuris. l. i. z in rubro. z qd in sui persona quis refutat in alijs velle vl proferre no debet de homi. cum iuramēto. ff. manda. si negocia. nec pro me inducere possum qd reprobo vl ecouerfo. xij. di. c. j.

¶ Secundo videmus q si seruus in dominum no torque
tur sic nec econuerso. C. de questio. l. pridem. z sicut iudeus
in sabbato non conuenitur ira nec conuenit. C. de iudeis. l.
die sabbati. ¶ Tertio p̄stat q fauor ledit vnde si emi vina
exceptio accidit z mucidis etiam si expedit mibi z velles
illa habere. non possum ex illo contractu. ff. de peri. z cōmo.
rei ven. si vina. s. eo. li. de preben. cui de no. z vide circa hoc
quod no. s. eo. titu. quod ob gratiam. vbi extendere poteris
per decre. prudentiam. de mu. pe. z p̄ alia iura. ¶ Quarto
facit ad hanc partem. xvj. q. iij. placuit. j. quod ibi no. fac. s.
eo. ex eo per cuius regule concordantias potes extendere
hanc partem. ex qbus p̄cluditur p̄tra ecclesiam q non p̄
scribat decēnio cum tale tempus non recipiat contra se.

¶ In contrarium induc. tur p̄. regula qd ob gratiam. cuz
concor. cum ergo vtroqz iure in fauorem ecclesie quadrage
naria p̄scriptio sit inducta de cañ. dixi. s. de ciuili p̄. C. de
fac. san. ec. l. h. z autē. quas actiones. z in cor. de eccle. tit. §.
pro temporalibus hoc in eius lesionem retorqueri non de
bet vt in minori tempore rem layci non p̄scribat ne in illa
p̄scribenda sit deterioris conditionis quam laycus fac. C.
de procur. non eo minus. ¶ Secundo spe. ecclesia inducit p̄
se quod non recipit contra se. x. distin. c. j. xxxvj. distin. si qd
veri. z aliter iudicamus res ecclesie qz res priuatorum. vñ
de emphitheota ecclesie cessans in solutione canonis bien
nio cadit a iure suo emphitheote p̄nati datur triennium su
pra de loca. z con. potuit. C. de iure empbi. l. ij.

¶ Tertio multas libertates z puilegia habent res eccle
sie. quibus non participant res priuatorum vt patet ex legi
bus canonizatis. xvi. q. i. §. nouarum que habentur. C. de fa.
san. eccle. l. placet. z. C. de epi. z cle. l. i. s. eo. li. de cēsi. quāqz
z de immu. ec. c. i. ¶ Quarto attenda ratione contraria seq
retur q ecclesia romana aduersus ecclesiam minorem non
p̄scriberet minori spacio qz centum annorum cum contra
ipsaz minor tempore inferior ecclesia no p̄scribat qd eēt
absurdum ad hoc de p̄scrip. ad audientiam. z facit de cle.
non resi. cum dilectus. ¶ Quibusdam tamen videt q cuz
omnes ecclesie sint ecclesie romane ipsa ecclesia romana cō
tra inferiores no p̄scribat de quo vide. xvi. q. iij. volum. °.
z in Spe. de p̄scrip. §. illud etiam queritur immo qd plus
est video q pupillus p̄scribit p̄tra aliū: lz no alius p̄tra ipz
. C. de an. ex. vt p̄fectius. ergo no sequitur idē esse ius in p̄
scribere z eo p̄tra que p̄scribit ex qd cōcludit rē layci p̄scri
bi decēnio p̄ ecclesiam sicut p̄ laycū. ¶ Secdo sciēdū ē q Jo.
xij. q. ij. c. i. z Ber. de p̄scri. illud in. iij. gl. dñt ecclesiam p̄scri
bere rē layci spacio. xxx. an. z pp illas glo. disputauit hāc. q.
z Aug. xij. q. ij. in prin. exprimebat q non minor: cum decē
natis vel vicēnalis in ecclesia locū no hēat. ¶ Itē sciēdū q
glo. pal. Ber. in. c. illud ad lfam fuit Lau. quā ēt posuerūt
Ainc. z Sof. sed rō quam inducit illa glof. de. l. qd fauore

¶ In p̄ia glo. ibi. §. cui damus sequitur actionē fortius exce
ptionē z ibi tpe tollit vt de dolo. z ibi ordinarij. vide. s. e. o.
dolo facit. ¶ In p̄ma glo. ibi cui lz. By. dicit de regula fa
uorabilioris. ff. eo. ti. z sic ad idē. s. eod. cū sunt. z. c. no lz. z
ibi possessionē restituet. eēt enī spēs spoliatiōis possessionē
denegare locatoz. ff. de p̄car. l. vlt. z iō sup dñio no audēt ni
si facta restōne. ff. si per vim vel alio mō. l. i. By. z ibi agēte
possoz. s. iter dicto vñ vi. z lz. s. i. l. si d vi. ff. d iudi. dicat
q exceptio dñij excludat iter dictū recupāde alibi no. p̄riū
z verius. s. ff. de vi z vi ar. l. i. §. i. z de ver. si. mulieris. §. i. z de
vluc. sequitur. §. si dñio. de hñte possessionē clādestinam dubi
tabatur an excipiat d dñio z videt q no: cū lex eqparet vio
lētā z clādestinā. ff. qd vi aut claz. l. i. §. i. z ad. l. faui. de pla.
eū qui fugitiuum. By. z p̄trariū cū longe improbioz sit ha
bēs violētā qz hñs clādestinam. ar. ff. de fur. si vendidero
§. cū raptor. inducit. l. c. de probatio. ius eius. tenet etiam h
By. q sententia lāta in petitorio parat exceptionem rei iu
dicatē in possessozio adipiscende vel retinende sed non in
possessozio recuperāde ipsius. rō quia primo duo possesso
ria excludunt per exceptionem domini. tertiu non z p hūc
modum concordari possunt fm eum glo. que videntur con
trarie. ff. de interdic. l. j. §. quedam. z. c. de interdic. incerti.
in si. dicebat ergo h Jo. mo. in additiōe sua q regula cessat
quandoqz ex malitia partis. ff. de rescin. ven. l. h. in h. in autj.
de tri. z se. §. illō qz coll. iij. seu ex puilegio cāe. d resti. spo.
de tri. z se. §. aut ppter fragilitatez sexus. s. e. l. de elec. indē
nitatibus. §. verum. z ne mera executio impediāt vt in pre.

nō cōcludit illud dictum sed potius p̄trariū. et idē dico de eo qđ no. Jo. mo. de p̄scrip. c. j. v̄t̄s eadē rōne. **C** Soluēdo teneo cū Bama. qui hoc no. in sum. de p̄scrip. añ. finē. et Accur. qui no. in autē. quas actiōes. C. de sa. ec. et in autē. de ec. ti. §. pro tēporalibus. qđ ecclesia rē p̄uati p̄scribit vt p̄uatus spacio. x. vel. xx. an. p̄ rōnē. l. qđ fauore quā alle. Lau. et seq̄ces. istud t̄z ēt Hosti. in sum. de p̄scrip. §. q̄ requirant. ver. nūquid ergo ecclesia. dices cū Accur. qđ titulus qđ qđq̄ iuris nō ob. qz p̄prio motu nō p̄ impetrationē p̄nceps illō tēpus. xl. an. p̄cessit ecclesijs. ff. qđ quisq̄ iuris. l. iij. **D**i vero qui tenebāt illā op̄i. mouebant vt saluarēt. c. sanctorū de p̄scrip. et alia iura que de p̄scrip. xxx. annoz loquunt. sed vt scripsi in p̄c. c. illud. et de p̄uile. accedētibus. l. conari de. **C**eamus ad correctionē iurium euitādā de elec. cū expedi at. §. eo. li. vt tñ de correctione p̄stat vt in mā ista falsas solutiones nō debemus exgrere v̄tra hoc qđ p̄scriptio legalis triginta annoz nullo mō p̄cedit in ecclesia vel ecclesiastico foro. illa enī currit cum mala fide qđ canones abhorēt de p̄scrip. vigilia. et c. vlt. §. eo. possessor. **E**x p̄dictis aut̄ seq̄t qđ ecclesia h̄z rōnem ad rem petēdam si cadat a possessione et fortius exceptionē ad illā defendēdam vt p̄. xvj. q. iij. §. p̄t. C. de p̄scrip. xxx. v̄l. xl. an. l. si qđ emptio. **C** Ad id qđ dicit qđ tibi nō vis fieri et c. exponit nec velle debes l. ec. clesia bñ d̄z velle v̄t̄i sua d̄fendēdo p̄uilegio sibi per v̄trūq̄ ius p̄cesso et p̄tra nō sic p̄uilegiatos vt ip̄a est v̄t̄i iure cōmuni. alioz etiā r̄nsonem collige per no. in p̄c. regula. §. e. qđ ob gr̄am. et c. ex eo. nō ob. qđ dixi post B̄y. §. eo. in iudicij super. j. glo. nō enī v̄t̄i h̄ ecclesia p̄uilegio circa litē sed iure cōi quo et laycus v̄teret̄ agendo et excipiendo vt dixi.

q **U**i contra iura. lxxij. B̄y. p̄oit exemplum in illo qui emit a pupillo: que sciebat talē sine auctoritate tutoris. C. de auc. p̄c. cum qđ de v̄lucā. p̄ emp. l. vl. de p̄trabē. emp. qui a quolibet. et dicit qđ huius iuris est rō qz aut emptor sciebat a iure prohibitu et sic fides mala p̄cludit aperte. aut ignorabat: et tūc mala fides p̄pter iuris errorem p̄sumit. ff. de v̄luc. si fur. et v̄lucā super glo. **C** Glo. j. ponit exempla. secundo successiue soluit duo contraria. et ad ea remittit. tertio no. **C** In p̄ma glo. ibi p̄dictis iuribus. ad idē. §. eo. li. de re. ec. non alie. c. ij. et in fi. l. ergo p̄sumatur bona fides vbi p̄trarium nō p̄batur vt no. de p̄scrip. si diligenti. illud ignorantia facti qz eius allegationi iuris p̄sumptio nō resistit: sed cū allegatur ignorantia iuris p̄sumitur mala fides: qz p̄sumptio iuris allegationi resistit. B̄y. alle. §. eo. ignorantia. ff. pro emp. l. ij. §. si a pupillo. et si a furioso. et c. de legi. leges sacratissimi. de iur. et fac. igno. l. constitutiones.

b **E**c regula facit pro solutiōe domini **S**uis. de petra lata in qđ ne quam disputant que fuit talis. rectores parochialis ecclesie quādā aliam parochialem cum suis fructibus tenuerunt v̄nitam et annexam nullo ibi instituto rectore. et hoc tanto tempore qđ de contrario non ē memoria queritur an per id possit licite sic teneri quā ornabo et abbreviabo. **C** Ad possit allegat quinque et respōdet ad hanc regulam. secundo in contrarium allegat tria. tertio soluit tres rōnes inducens et contrarijs respōdens. demū subdam dictum Hosti. et solutionis determinationem. **C** Ut dixi p̄mo allegat qđ possit qz a iure cōmuni p̄hibita diuturnitate tantī temporis licite obtinentur hoc patet de verbo. significa. super quibusdam. §. p̄terea. et c. per nouale. et §. l. eo. eodem titu. veniens. ij. q. vj. hoc qui p̄p̄. lxx. dif. mo. antiqua. et c. sequen. ix. q. iij. conquestus. xvij. q. ij. seruit. v̄. vbi de hoc. et j. q. ij. nullus episcopus. **C** Scđo l̄z episcopus in sua diocesi sit ordinarius. xj. q. i. de persona. in multis tamen per p̄scriptionem sue iurisdictioni detrahatur. vide de foro compete. cum contingat de offi. ordi. irrefragabili. de offi. archidi. c. fina. de restitu. spo. litteras. de consang. et affi.

c. j. de p̄scrip. auditis. et c. de quarta. igitur sicut ibi contra ius commune operatur p̄scriptio sic et h̄. si de his vis exēpla collige ex his que scripsi. §. de consue. super Rubrica. et c. vlti. super glo. et quā. **T**ertio iste non debet cogi probare ti. ij. q. v. §. j. C. de peti. heredi. l. cogi. et patet de p̄script. c. j. §. eo. lib. nam longinquitate temporis sepe fit qđ apparere nō potest conditio originis. xij. q. ij. longinquitate. ergo sufficiat sibi possessio que sufficit p̄sentanti eligēti et p̄uidentē. de iurepa. consultationibus. de elec. querelam. de cau. possessio. cū olim. **C** Quarto cū visitent archiepiscopus ep̄s archidiaconus archiep̄s. de censu. cū apostolus. et c. rōna. §. eodē lib. et de offi. archidi. mandamus. p̄sumendum est qđ a p̄cipio inq̄suerint et inuenerint has duas simul iuste teneri. et sic dicitur in litteris pape non posse cadere falsitatem quia per multas manus incedunt vt no. de rescript. ad audientiam de fide instrumē. ex parte cum concor.

C Quinto facit. C. de donatō. in donationibus. et c. arbit. tu. l. fina. **I**tem facit de p̄sump. illud. et qđ scripsi post Innocen. et Hosti. de p̄sby. nō bap. c. fina. ad fi. de eo qui fur. ordi. re. c. vlti. vbi no. qđ qui longo tempore fuit in possessione sacerdotij et maxime si episcopus suus eum vt sacerdotē admittit. non cogitur ostendere litteras ad quod alias tene retur. ij. q. i. legum. et in extraua. Boni. iniuncte. nec ob. bec regula cum suis concordat. quia patientia tanti tēporis defendit p̄scribentes. vel l̄z primus possidens p̄scribē non potuerit qui habebat facti notitias. successores tamen inuenientes ecclesiam in possessione habere potuerūt bonā fidē §. eo. cum quis in ius. et super his vide qđ no. de iurepa. cura in glo. ij. **C** In contrarium certum est qđ quelibet ecclesia saltem parochialis suam debet habere rectorē de p̄ben. cūz nō ignores. vij. q. j. sicut alterius. **I**tem pluralitas b̄nficioz maxie taliū est inimica canonū. lxx. di. sanctorū. de p̄bē. qz in tantū nec in duobus collegijs qđ numerari d̄z. de reli. do. he nimia. et si v̄trūq̄ collegiū p̄senserit de ele. p̄stitutus. nec p̄t qđ duobus d̄nis seruire. xxvij. dif. acuti. ij. q. i. c. i. de ele. cō. diuersis. et singula officia singularitate personarū exigunt. lxxij. di. singula. **C** Consuetudo at̄ de qđ loq̄t̄ ē p̄ ista: et sic dicēda est corruptela de consue. cūz venerabilis. cū diuturnitas tēporis sine veritate sit vetustas erroris. vij. di. veritate. et qđto diuturnior tāto culpa grauior. xxvij. q. vij. flagitia de p̄sue. c. vlt. cū p̄cor. p̄cludit ergo qđ nō iuuat talis diuturnitas ip̄is. **C** Secūdo nō iuuat taciturnitas v̄l patientia ep̄i immo ipsius culpe ascribendum est qđ ipsas ecclesias sic esse permisit de elec. cū cām. de testa. qz ingrediētibus. fac lxxij. di. ad reatum. et expresse prohibet ep̄is ne aliquem p̄sbyterum p̄mittant duas ecclesias tenere de excef. p̄clā. c. j. sed d̄z illū cogē ad alterā dimitte dam. de eta. et quali. eā te. v̄l sufficiētē disp̄sationē ostendā de offi. ordi. in p̄in. §. eo. li. p̄tra tales ergo p̄hibitionē et tale p̄ceptū ex cuius trāsgressione puniēdi sunt patientia nō sufficit et cū ep̄s mereat penā sacerdos nō d̄z p̄seq̄ p̄mum. facit de dona. iter vi. et v̄xo. et si necesse cū p̄cor. **C** Tertio inducūt id de quo q̄ritur ip̄scripibile cum publice functiones et illa que ad publicā v̄lilitatē pertinet p̄scribi non possint. xvj. q. iij. §. p̄t ad fi. et l. i. i. ubemus. facit. xxv. q. i. que ad perpetuā. de p̄bē. rō. cum enim sacerdotes populi peccata comedant et suis p̄cibus ea deleant et consumant. ij. q. i. nulli. x. q. i. qz sacerdotes. **D**etractio ergo sacerdotum ledit ius publicū cum qđto sunt plures tanto melius deleant. cum multitudo facilius exaudiat a deo de pe. dist. j. fleat. v̄. amat enī vt p̄o vno multi rogent. hinc est qđ apostoli dicebāt messem multam operarios paucos: petebant dominus rogari vt mitteret operarios in messem suam. Math. ix. et Luc. x. et xxi. di. in nouo. ergo operariorum ordinariorum diminutio est p̄tra bonum publicum. nam si in qualibet parochia infirmarent parochiani nō posset simul ad v̄trūq̄ suffragari cū sacramētis potissime: si parochie sunt remote. et si alter sine p̄fessione decedēt reus eēt anime decedētis. xxvj. q. vj. si p̄sbyter. et c. cognouimus. facit de pe. et re. c. vlt. **E**x quibus concluditur possessionem eēt tanti temporis vt ponit questio non prodesse.

C Soluendo

nec magister qui p̄est. s̄. de sentē. excommu. cum volunta
 te. fact. s̄. eo. li. ne cle. vel mōa. c. ij. 7 quod dixi post Hosti.
 7 Vinc. de magistris. c. pen. in glo. hoc casu. **C** Soluebat
 Bar. q̄d satis patet in terminis questionis se non credere
 q̄ posset salarium petere si vellet per alium docere per p̄e.
 §. si vero talis in. l. vna. C. de cadu. tol. facit. ff. de lega. iij. fi.
 de commissa in fi. s̄. de offi. delega. c. fina. 7 dicit idem in illo
 qui promisit librum scribere 7 in potestate qui promisit ci
 uitatem regere dicit tamen Hosti. dixisse. secus in illo qui
 promississet domum facere. **C** Guil. in spec. de sala. in fi. di
 cit **S** dof. cōcordasse Bar. refert tamen pileum distinxisse
 an iustas causas habeat. 7 tūc recedere 7 substituere potest
 an non habeat 7 tūc non potest induci. ff. ad. l. iul. repe. l. fi.
 ff. si quis cau. l. quotiens. dicit tamen Guil. q̄ leges quas al
 leg. loquuntur in necessarijs obligationibus in quibus nō
 mirum si ex iusta causa substituit: secus in voluntarijs alleg.
 .C. de actio. 7 oblig. l. sicut. in quibus sola impossibilitas nō
 difficultas obligationem immutat. ff. de verb. ob. continuus
 §. cum ita. facit. s̄. eo. lib. de offi. delega. ab arbitris. 7 q̄d ibi
 no. parum placent hec verba Guil. questionem etiam **P**i
 lei non inuenio in doctore. verum de vasallo bene extat ip̄i
 us questio. lxxxiij. in quo illud tenet non tamen allegabat
 leges illas quas dicit Guil. sed allegabat. C. de decurio. l.
 nullus lib. x. 7 ff. de solu. inter artifices. subdebat q̄ si serui
 tium vasalli consistebat in solutione pecunie quolibet soluē
 te liberabatur. ff. de sta. lib. l. stichum. §. fi. **C** Lyn. in pre. l.
 vna. §. ne autem. recitat opi. dicentium q̄ si consuetudo est
 loci q̄ subrogare possit. tunc scholares illo modo secum cō
 traxisse videntur. Idem si esset sp̄alis consuetudo illius do
 ctoris quam scholares sciebāt. ff. de vsu 7 habita. l. plenum
 §. equicij vt in doctoribus medicis ab olim 7 nunc etiā ma
 xime in magistro Alberto sepe ip̄orum scholares ap̄d nos
 experiuntur. si vero non erat cōsuetudo loci vel persone do
 ctoris. tunc aut vult recedere 7 substituere propter pecunia
 rum lucrum alibi captandum. 7 tunc non potest cum videat
 tur promississe legem s̄m suam industriam vt ibi in pre. l. in
 ter artifices cum sit impossibile vnus industriam esse indu
 striam alterius in autē. de fide instrumē. §. j. ff. de p̄di. inde.
 si nō sortem. §. libertus. aut recedere vult ad officium publi
 cum exercendum vel ad seruitium ecclesie 7 tunc p̄t. C. de
 epi. 7 cle. l. quisq̄. 7 l. ad similitudinē. leges tamen ille meo
 videre parum faciunt que loquuntur in illo qui mutat sta
 tum persone. **C** Refert ibi **P**e. dixisse. §. illum ne autem.
 7 ver. si vero. non facere ad casum cū loquat̄ de discente nō
 docente. ibi dicit tex. liberalibus studijs imbui quod certus
 est per alium fieri non posse vt post **S**of. dixi in glo. quam
 in questionis p̄n. allegauī. doctrina vero per alijs fundi po
 test eodem cum profectu studentium. vnde dicebat cum re
 cedere posse subrogando meliorem vl̄ eque idoneum. vey
 est q̄ casus istorum doctorum proponitur nō in doctore q̄
 promisit certis pro certo 7c. vt ponit thema sed in illo q̄ ob
 ligatus videt̄ inchoando 7 faciēdo collectā in studio boni.
 propter statuta studij iuristarum que doctores etiā seruare
 iurant questio non esset dubia.

Qui prior ^{liij.} Dynus ponit exem
 plum in creditoribus q̄
 bus res sunt obligate vt potior sit iure qui p̄
 or est tempore. ff. qui po. in pigno. habe. l. po
 tior. 7 l. creditor. 7 C. e. l. fundum. hoc vbi d̄
 prioritate apparet si non apparet prioritas 7 eorum alia est
 par causa aut simul vtriq̄ facta fuit obligatio 7 vterq̄ ad
 mittit̄ pro dimidia aut separatim nec apparet cui p̄mo tunc
 contra extraneum possessorem potior erit cōditio possesso
 ris. ff. de pigno. si fundum. §. si duo. vbi autē apparet prior
 itas locus est regule per p̄na iura que tñ multas bz instanti
 as. **C** P̄rio in mutuāte in refectionē in autē. de equa. do.
 §. bi oēs col. vij. ff. q̄ po. in pigno. l. interdum. **C** Sc̄do in
 negante se possidere q̄ postea cōuictus pretēdit hypothecā
 .C. qui po. in pig. autē. item si possessor. **C** Tertio in eo de

cuius pecunia res emitur 7 sibi obligat̄ expresse. C. eo. ti. l. 3.
C Quarto in muliere que p̄fert̄ p̄oribus h̄ritibus tacitam
 eo. ti. l. assiduis. **C** Quinto in illo cuius pecunia militia emi
 tur. C. de pigno. l. si. 7 autē. q̄d obtinet. **C** Sexto in habēte
 hypothecā ex instrumēto priuato manu triū testiū signato
 si agit aduersus euz q̄ nō h̄z s̄se instr̄m vel publicū. C. q̄ po.
 l. scripturas. **C** Septio in fisco agente ex cā p̄mipili. C. q̄
 ex cau. pi. l. satis. **C** Octauo in agente funeraria. ff. de reli.
 7 sump. su. l. si quis. §. si colonus. 7 l. ipensam. 7 ibi no.
C Nono si vendens pignus p̄torium h̄z s̄sem cām cū po
 steriore nō p̄fert̄ sed ambo p̄currūt. ff. q̄ po. in pi. ha. l. iē cui
 §. p̄rior. **C** Glo. dicit vñ s̄pta. 7 ponit exēpla 7 obijcit ad
 vltimū exemplū 7 soluit. Sc̄do dicit regulā p̄cedere in his
 que p̄dēt a volūtate duozū nō in legib̄ vl̄ testamentis. so.
 cōtrariū 7 remittit. Itē procedit cū par est ius vtriusq̄.
C In glo. j. ibi quotiens vtriusq̄ sequit̄ cā lucri nō vertit̄
 is p̄ferēdus cuius in lucro cā tpe p̄cedit 7 ibi nō est nouus
 sequit̄ vt priorē leges ad posteriorē trabant̄. 7 sibi 7 mihi
 in legatōis nouissime scripture valēt. **C** In gl. j. ibi prius or
 dinarius. 7 ff. de maio. 7 ob. c. j. vbi de h̄ **B**y. alle. ff. de albo
 scriben. l. j. ij. 7. iij. 7. C. de consul. l. j. lib. xij. 7 ibi ipetrauit. in
 pari forma 7 de hoc plene. s̄. eo. li. de con. p̄beb. si soli. in vl̄
 glo. 7 ibi vt ibi. nisi prius se p̄stitisset p̄torio noie possidere
 vt scripsi in sp̄de emp. 7 v̄. charta sc̄da vbi glosaf̄ verbus
 p̄stituit possidere. 7 ibi nō est nouū. 7 s̄. eo. li. de p̄sti. c. j. vbi
 etiā d̄ hoc. 7 ibi vltima volūtās. 7 s̄. de cele. mis. cū marthe.
 7 in fi. sed lōge plenius h̄ p̄ **B**y. q̄ distiguit aut oēs credito
 res p̄tēdunt p̄uilegiū reale aut oēs p̄sonale aut qdā reale
 quidam p̄sonale aut qdam p̄sonale: alij nullum aut oēs nul
 lum: que membra etiam subdistingueno p̄osequit̄ in q̄b̄
 membris etiam inducit̄ quod dixi in tex.

b **Ec regula** inducebat ad questionē
 quam disputauī de semi
 nante porros que sic proponebat̄ seminariū por
 ros in parochia sancti Andree quos ibi natos
 plantauī in parochia sancti Joannis queritur cui ecclesie d̄
 his decime debeant̄. **C** In allegationibus procedā hoc or
 dine quia primo probabo q̄ ecclesie sancti Andree. secun
 do q̄ ecclesie sancti Joan. tertio q̄ vtriq̄ aut cuiq̄ integra
 aut diuidenda. quarto q̄ neutri. quālibet vero partem pro
 babo. p̄rio per ius diuinum. secundo per positium canoni
 cum. l. 7 civile. tertio per equitatem. quarto per opinionē
 vel glo. quinto inducā vnā regulā demū dabit̄ solutio 7 cō
 trarijs respondebitur. **C** P̄rimo q̄ ecclesie sancti An. vbi
 feminati fuerūt 7 nati debeatur de his decima. iducit̄ aucto
 ritas **B**eut. xiiij. ibi decimā partē sepabis de oibus que na
 scunt̄ in terra. Itē. ij. paralipo. xxxj. oium que gignit̄ humus
 decimas obtulerūt. ex v̄bis: nascunt̄ in terra 7 gignit̄ hum̄
 p̄z gnātionis vl̄ natiuitatis locū inspiciēdū 7 illi decimam
 soluendā ergo 7c. **C** Sc̄do iure vtroq̄ sic p̄bat̄. q̄qd sint
 ille porrine aut includent̄ sub appellatiōe fructuum aut fru
 gum vl̄ prouētuum vl̄ pascuoz̄ vel lucri vel acq̄siti. sed his
 oibus verbis vtunt̄ iura p̄cipiētia de his decimā solui. xvj.
 q. j. reuertimini. 7 c. decime. 7 q. vij. c. iij. iij. 7. v. 7 si. de de
 ci. c. j. 7 c. cum hoies: peruenit: cōmissum: nuncios. p̄stora
 lis. 7 alia plura. plus videtur esse in tractatu hortozum de
 quozū fructibus exp̄sse loquitur canon. xvi. q. vij. q̄c̄q̄. dec.
 eo. ti. non est vltra hoc q̄ iure feminis ipsa decima debeatur
 exp̄sse probat̄ decre. ex parte. ij. eodē ti. vbi p̄z q̄ si diuersa
 semina ponantur in eodem agro de cuiusq̄ semis fructu de
 betur decia habet enim se predium sancti An. ad porros vt
 originariū. p̄diū sancti Joan. vt educatiuus. prima ergo cā
 naturalis 7 sic perpetua. v. distin. §. i. in fi. de iure natu. §. s̄
 7 naturalia preponenda est ergo educatiue que temporalis
 est 7 mutabilis: quod vero ipsum ius originis sit perpetuus
 patet supra eodem lib. de tempo. ordi. cum nullus. ad idēz
 ff. de sena. l. penulti. queritur ergo de origine. xxiiij. dist. quā
 do. xcv. di. affros. ff. de edil. edic. q̄ si nolit. §. q̄ mancipia. ha
 bent legiste textus exp̄ssos preponētes originariā causāz
 ff. ad muni.

ff. ad municl. assumptio in pn. z. l. libertus. §. prescriptio. in
fi. ibi cum simul utrobique deferentur potior est originis cau
sa. z. l. qui ex vico ortus est de decur. l. j. z. de mu. z. bono. at
qui originem. j. respon. fm vnam lecturam. z. C. de municl. z
origi. l. origine. propria neminem posse voluntate sua eximi
manifestum est. ad idem de tempo. ordi. c. j. vbi solam vltra
montani originem inspicimus probat hoc idem lex dicens na
tum ex seruis vrbaniis mittatur ad villam nutriendus vrbani
num non rusticum censerit. ff. de lega. iij. seruis vrbaniis. §. euz
qui. z. ff. de verbo. signifi. l. vrbana. j. z. l. is qui natus est ergo
vrbana mancipia cognoscuntur a rusticis genere non loco
educationis sic in proposito predium generans no educat
dicemus in decimarum solutione ponderari debere. probat
hoc etiam per iura que docent principium expectandum cu
iusque enim rei z contractus initium spectandum z causa. ff.
manda. si procuratorem in pn. ad macedo. si tamen. alias si
autem. z super his veniant iura de hoc no. de elect. dudum
j. de censu. c. iij. z. j. q. j. principatus. sed optime videt facere
dece. litteris de rescrip. vbi factum p predecessores inchoa
tum per successorem completum predecessori attribuit non
successori. sic z hic dicendum est quare zc. Item is debet ee
in re potior qui plus iuris in eam habet. C. qui bo. ce. pos. l.
fina. de dona. sancimus. §. ne autem. z illi quis plus tenetur
a quo plus recepit de testa. cum in officijs. z quod notauit b
iurepatrona. c. j. super pma glo. sed plus est aliquid de no.
uo facere qd creatum promouere de consecra. disti. ij. reue
ra. pro z contra de iudei. i. j. z. c. consuluit. z pro eo. C.
de rei vxo. actio. l. vna. circa pncipium. patet ergo porros de
cimandos ecclesie sancti An. cuius predium plus contulit.
Item porrine euulse de primo predio transferunt cu suo onere.
re. xvj. q. j. si quis laycus de pigno. ex litteris. ff. de contrab.
emptio. alienatio. plus tex. expresse dicit fructus deciman
dos alienari non posse nisi cum onere decimarum eo. ti. pa
storalis. z probatur eodem ti. cum non sit. z si dicatur melio
rate sunt hoc placet ecclesie. z facit quod no. de conse. disti.
ij. solet. ff. de an. lega. l. cum qui. per quos tex. rationes z ar
gumenta concluditur ecclesie sancti An. de his porris deci
mam persoluendam. Tertio equitas hoc suadet: qz ec
trario frequeretur qd dominus predij possit ecclesiam paro
chiale decima ipsius predij fraudare semper ibi seminan
do olera z alibi plantando. Quarto glo. Inno. qua po
suit eo. ti. commissum. fouet hanc partem cum ibi dicat qd her
ba pratiua auulsa a terra transit cum suo onere in bestiam
auellentem vel dominium ipsius bestie z videas. Quinto
regula ista prioritatis temporis iuuat hanc partem. ff. eo.
titu. quotiens vtriusque. z hoc videre potes in glo. argumen
ta per concordantias z exempla. Quod debeantur ec
clesie sancti Jo. in cuius parochia fuere plantati induci au
ctozitas apostoli. j. ad Corinth. iij. ego plantauit z deus in
crementum dedit. xix. disti. fm. z eadem epistola. ix. c. quis
plantat vineam z de fructu eius non edit. z habetur. xij. q.
j. §. ij. z. xxvij. q. j. iam autem in fi. ponderanda est ergo plan
tatio plus qz primena origo. est enim certum quid plantari
non posse nisi prius sit ortum. xvj. q. j. ne pro cuiuslibet. xvij.
q. j. c. vno de consti. translato. xij. q. ij. §. quia ergo. ff. ad mu
nicl. l. h. §. iij. Secundo iure sic probetur se parochia san
cti Jo. ad porros vt parochia domicilij ad ibi larem con
stituentem z morantem. ex quo ergo ad istam fuit transla
tus nil commune habet cuz prima ad hoc. xij. q. ij. si quis ia
translatus. xvj. q. j. ne pro cuiuslibet. xvij. q. j. c. vno de con
sti. translato. xij. q. ij. §. quia ergo. ff. ad municl. l. fina. §. iij.
.C. de incol. l. fina. de episco. z cle. si quis ibi larem fouere ac
degere zc. de vsuria qua qz. ibi testator habitat per quod pa
tet quo ad istos porros sic translatos prima parochiaz nul
lum ius habere. hoc idem probet in perseverantia cuius co
trarium comendatur. vij. q. ij. suggestum. de pe. disti. ij. in
casum. si enim fuissent ex prima parochia ibi mansissent. sed
qz no maserunt dicunt ex illa no fuisse. j. Jo. ij. de pe. disti. iij.
si ex bono. qz nec de venisse q no stetit. nec natus q statim
sunt: nec verum q no durat verum: nec diuertisse q statim

redijt z his similia de iudi. c. j. ff. de in rem verso si pro patre
§. verum de ver. signifi. nam z ego de pe. di. j. diuortium. p
que z similia concludit qd est dictum. Probatur z ali de
us no nouit opus imperfectum de bap. maiores versi. sed ad
buc. lz autem pncipium sit potentissima pars cuiusque rei vt. ff.
de orig. iur. l. j. perfectum tñ pstitit ex oibus suis partib⁹ vt
ibi. tempus ergo perfectionis spectado qd fuit in parochia
sancti Jo. dicam illi decimas deberi. verbum enim fructu
um vlt frugū vel his simile habet denotare rem pfectam ad
quod optime faciat de pe. disti. ij. dum sancta. ibi plenum
frumentum sicut z verbum statuto de pe. di. j. §. beca aut de
ver. sig. in his. ff. qd quisque iuris. l. j. z faciat. xxij. q. ij. qd non
formatū de homici. si aliqz. z quod ibi no. sicut libro legato
intelligitur liber scriptura perfectus. ff. de lega. iij. l. libroz
§. quod ergo z verbo operis corpus perfectum de ver. sig.
l. j. §. j. z soluendo dicitur qui potest soluere solidum eodez
ti. soluendo. z edificium perfectū qd pot esse vsui eo. ti. l. edifi
cia. §. perfecisse. nam etiam in iudicijs tempus perfectiois
inspicimus. i. snie de re iudi. abbate lib. eo. ff. de rei vendi. sin
autem. ff. de po. l. j. §. non tantū. Item no ei qui pūo egit vel
contestatus est litē. sed ei q prius ad sniam puenit adiudi
catur seruus ex noxa. ff. de noxa. si qz a multis. Itē in actioe
de peculio. ff. de pecu. si no ad huc in fi. per que concludit pro
parte sancti Jo. inspicit debere statum perfectionis porroz
qui in eius parochia z ex eius humo peruenit originem no
inspecta sicut nec inspicitur qui fil. sint legi. tanta in litu. de
nup. §. fina. cum si. Itē quo iure petant decime dubitaf.
z no. xvj. q. j. moderamine. z de deci. tua. ij. sed tollamus du
riorē opi. z fingamus decimas vendicari posse z ecclesia ēt
ante separationem esse ipsaz dominā. nihilominus tñ ex q
iste porrine translate sunt z radicate in parochia sancti Jo.
z illi parochie decima debet qd sic probō. fingamus qd iste
porrine fuerunt euulse de proprio predio sancti An. ex quo
tamē radicate essent in alio predio vel coaluissent perdidit
set ipsa ecclesia dominiuz ipsarum z applicatum esset domi
nio posterioris predij inst. de re. di. §. si ticius. ff. de rei ven. l.
v. §. de arboze. vbi de hoc. z ff. de acqui. re. do. l. adeo. §. fin.
z. l. si ex meis. §. arbor. nec ob. quod no. xij. q. ij. apostolicos
quia glo. illa non probatur iure. z dato qd vera esset non ha
bet locum in his que ponuntur predio euellenda vt in casu
nostro. sicut ergo dominiū acquisitum esset predio vel do
mino predij secundi ita z ius decime esset acquisitum eccle
sie in cuius parochia situm est predium. nec dicas qd eccle
sia sancti An. non vult decimas de porris stantibus. sed cū
fuerint radicati. nam vt patet in pre. §. arbor post erradica
tionem prior dominus sibi ius non vendicat. sic ergo arguē
do de diuersis dominis prediorum duoz ad eundē domi
num vtriusque qd lz. vij. q. j. in scripturis de pe. di. iij. adhuc
instan. §. eo. lib. de preben. cum de beneficio. ff. si cer. peta. l.
singularia. dicam ipsi domino respectu secundi predij tñ z
non primi porrozum dominium competere quod pz. qz vē
dito primo predio z tradito desineret esse dominus porro
rum. ff. de rei vendi. fructus pendens. z sic dicam de porris
secūde ecclesie bandū decimā z no pme. nec mirū cū z vno
carnis quābz vxo: ad virū faciat illā ceteri iuris viri vltimi
etiā iam mortui vt pz. §. eo. li. de sepul. is q in fi. cū suis pcor.
Itē no mirū si hoc bz vno realis p radice vlt coalitionē. nā
video qd sola vbalis annexio pponit scdm expectantē. prio
qd pbat dec. qz sepe de pbē. ex vballi eni annexioe pbende
ad dignitatē secūdos canonicus expectas dignitatē z pre
bendam in psecutione prebēde preferē primo multomagis
vel saltem pariter ex radicali pnerioe scda ecclia pferēda ē
prie. z fac etiā d pbē. sup eo. li. e. Qd at plus sit scō qz vbo
annectere probet de penis degradatio. li. eo. z qd ibi no. in
fi. vlt saltē par de ap. dilecti. vbi de hoc. ff. de legi. de qb⁹ ad
finem. ex quibus pro hac parte concluditur ecclesie sancti
Joannis decimam hanc deberi. Nec curandum an ibi nati
sint vel aliter percepti ad hoc. ff. de vsufruc. l. arbozes. §. j.
vbi dicit quicquid in fundo nascitur vel quicquid inde per
cipitur ad fructuarium pertinet.

Tertio equitas que supra propria ecclesia inducta e conuertitur pro secunda pari modo. Item fingamus porinas illas emptas per plantantem non fieret inde in solutione decime illius sumptus deductio de decima tua. et c. cu3 hoies. Item si iste ecclesie essent in diuersis diocesibus nonne absurdum eert quod propter decimas in parochia secunde eo. ti. cum sint homines ad si. Item per id sequi videretur quod de toto vino mundi vel saltem de vitibus illi soli ecclesie in cuius parochia erat labrusca quam plantauit Hoc Sen. xliij. et xxxv. di. vi. die. deberetur decima si sola prima origo et non plantatio inspicienda esset. **Q**uarto glo. pro hac parte faciunt Vinc. A. et Pby. de quibus infra dicam. et quod no. Inno. de stagno vel reclusorio piscium vel ferarum. et. ti. non est. vbi videtur velle quod si pisces claudunt in stagno vel in aliquo reclusorio vel de alio flumine vel loco hec sumpta fuerint illi tunc ecclesie debeatur decima in cuius parochia viuunt illius parochie aque vel terre remedio. facit etiam quod notauit de rescriptis statutum. §. cum vero in glo. olim dicebamus. **Q**uinto pro hac parte facit regula. ff. de reg. iur. in pari. et eo. lib. et eod. ti. in pari. et ibi cocoz. et exempla ad hac parte. quod vobis vtriusque debeatur iducitur auctoritas Pau. j. ad Corinth. iij. ibi qui plantat et qui rigat vnum sunt. dei enim sumus adiutores vnus quisque propria mercede accipiet. conueniunt ergo be ecclesie. et dicit prima secunde tu ex planta et ego ex semine vnum fuimus operatione videlicet eiusdem fructus et fuimus coadiutores dei cuius manus et potentia in his principaliter e operata. accipiamus ergo mercedem nostram ad quod facit eodem titulo cum non sit in pn. Quod autem simul habeant vnaz decimam diuidendam probatur. xij. q. iij. c. j. cu suis concor. de testa. relatum ad si. de sepul. cum quis. ij. respon. vt sicut ibi diuiditur canonica quod vtraque ecclesia operata est id propter quod debetur: sic diuidatur hec predialis decima cum predium vtriusque parochie operatum sit ad perfectionem huius fructus. sicut enim simul in duobus predijs haberet arbor communiter radices dicere communitis vt in predictis. §. in sti. de re. di. §. si ticius. ff. de acquen. re. do. adeo. §. si. in si. sic videtur cum diuersis temporibus in vtraque parochia fuerit radicata quod vtriusque debeatur decima. ad idem in sti. eo. titu. §. si duorum. et facit pro hac parte etiam sensuatis equitas. et quod dixi fm. T. Hof. Pby. et Inno. de sepul. de his. §. si quis audit diuinam in vna capella et in baptisma li ecclesia percipit sacramentum inter illas duas diuidit canonica. et quod no. de maio. et obe. omnes de personalibus de cimis. et illud idem Inno. de deci. nouum. et quod no. Joan. xliij. q. j. §. ij. et c. de deci. ad apostolice de grege qui pascitur in duabus parochijs. et quod no. Hostien. de stagno piscium et de lignis portatis ad portum vbi carius vendunt eo. ti. non est vbi tenet decima esse partim predialem partim personalem. sic ergo ista potest esse partim predialis vnus ecclesie et partim alterius. quod autem vtraque ecclesia habeat integra probatur si aliquis habet primo vsum rei et aliquid secundo vsum fructum. primo primo detrahit vsum et secundo quod residuum est in fructu rei. ff. de vusu. si alius vsum. j. rñ. de vusu et ha. per seruus in si. et l. se. in fine. sic porinas primo decimet pro ecclesia: residuum decimet secunda ad instar hereditatis de qua filius primo detrahit debitam iure nature heredes de residuo trebellanicam vel falcidiam sic et debita ex fidei commissa. primo detrahitur et de residuo falcidia. C. ad. l. fal. l. irritum. de testa. raynaldus. et c. raynurius. vbi satis de hoc ad idem facit quod habet eodem titulo officij. et c. requisisti. equiparando igitur debitam iure nature ad propositum ratione naturalis originis dicemus illam primo detrahebant reliquam vero de residuo. Item certum est quod fructus non debentur ratione seminis sed corporis ex quo percipiuntur. ff. de vusu. qui sit fundum in pn. Item de planta. C. de rei vend. si quis sciens. equiparando igitur sata et plantata et merito vt in sti. de re. di. §. qua ratione. et de deci. non est. dicemus ex predijs fructus et ex fructibus decimas simpliciter ex corporum iure deberi et sic vtriusque ecclesie ad quod bene faciunt leges ff. ad muni. filij. §. ij. et l. ordie in si. et l. incola. et l. de iure. §.

ij. C. de muni. et origi. l. j. et optie vltima in si. pretere istud quod est patrimoniale munus agnoscat vbi cunq3 est patrimoniu3. C. de muli. et vbi mu. sexui congru. l. ticia. Pretere rea fingamus ista duo predia duos parentes porroz3 sicut ergo filius vtrunq3 parentem integraliter alere cogitur. ff. de lib. agno. si quis a liberis circa pn. sic et de his porris dicam quo ad ecclesiam. **T**ertio equitas facit pro hac parte. quid enim si porrine non fuissent plantate. Item in se sunt fructus et ad vsum et ad precium percipiendum. et pro secunda facti quod si porrine fuissent empte et vt supra dixi. **Q**uarto opi. Ja. pro his facit de qua dicam infra. **Q**uinto facit regula fm naturam. ff. de reg. iur. et hoc. e. ti. qui sentit onus cum suis concordat. **C**orrariu. §. q neu tri debeantur sic probatur. dicitur Numeri. xvij. decimarum oblatione contenti nil amplius possidentes et Mal. iij. vt ci bus sit in domo domini. et xvj. q. vij. c. j. sed iure positio ecclesia non constituit sine dote. ergo cum clerici non sint illis contenti nec illis indigeant. ergo nec illis debetur. quod vero sine dote non sit ecclesia constituenda patet de conse. di. j. nemo de conse. eccle. vel alta. cum sint vbi de hoc. in autem. vt nullus edific. ora. do. §. j. coll. v. ex quo ergo ponimus ecclesiam ponimus eam dotatam. ipsius ergo rector et clerici viuant de fructibus ipsius dotis et decimas non querant. faciat ad hoc illarum partium consuetudo in quibus decime non soluunt que videtur de iure valere. s. de paroch. c. fina. de deci. commissus ibi solebant etc. in aliquibus in si. potest etiam consuetudo quod princeps. l. legem condere interpreta ri et abrogare et dixi de hoc de consue. c. fina. sed papa certis personis decimas remittit vt patet de deci. ex parte. i. quod intellige vt no. xvj. q. j. §. si ergo. et de deci. a nobis. ergo et h potest consuetudo. nec debemus presumere deus velle tantam multitudinem non soluentium decimas perire de bapt. maiores ver. absit. Item pro maiori parte theologi precipue mendicantes hoc tenent et predicant vt notauit de deci. c. j. lib. eo. Et respondent ad auctoritatem veteris testameti pceptum de soluendo esse mortale sed de quota soluenda dicunt esse cerimoniale vel iudiciale sed communius dicunt ee iudiciale cum cerimonialia veteris legis tempore noue non debebant ad litteram seruari. iudicialia vero sic licet non obligent ex precepto. Ad auctoritates noui testameti Math. xxij. et Luc. xi. et xvij. respondent quod in eis dicitur. ve quid decimatis etc. ibi hoc oportuit fieri scilicet in veteri lege. illa vero verba decimas dominium que possideo non fuerunt preceptiua christi vel euangeliste sed quedam ostentatiua narratio pharisei. potest autem preceptum de decima aliqd figurare. cum enim denarius numerus quodammodo sit perfectus ad quod de conse. distin. v. ieiunium. cum sit primus limes numerorum. illo enim finito inchoamus ab illo quod per se patet habet idem designate quadam perfectione qua illi tunc decimas soluentes habituri erant per aduentu christi. Innocen. vero per multas auctoritates probat super rubrica de deci. alias est glo. in vl. c. de paroch. corrarium et re prebendit hos nouos doctores attemptantes docere contraria doctrine quatuor principalium doctoru ecclesie. Ad dec. vero allegatas responde vt in eis notauit. Nos vero iuriste tenemus decimas et integras sed deberi saltem ppter concursum dicemus neutri deberi vt sic inuicem se impediunt. argumen. ff. de vusu. quotiens. quibus modis vusu. amit. l. ij. in si. de lega. j. §. fina. et plura exempla de hoc habetur. ff. de re. du. l. si fuerit. j. respon. faciat quod no. de elec. c. penulti. §. eo. li. pro hac parte facit regula que in obscuritate iurium reum absoluit eodem titulo cum sunt partium. et ff. eo. fauorabiliores. posset etiam allegari quod locus esset gratificationi. ff. de le. ij. si q3 seruus. §. si inser duos de pdi. inde. l. plane. ff. loca. in nau. ad sill. si q3 in graui. §. si cu omnes de rescrip. c. pe. de elec. c. pen. lib. eo. **S**olutio huius qonis colligi potest ex notatis per Vinc. A. Ha. Pby. et Ja. de deci. cum non sit vbi Vincen. ex verbo incrementu ibi in pn. c. arguit secunde ecclesie decima deberi: et illud ibi tenet asseritue ipse Vinc. et Pby. Jac. vo tenet vtriusque deberi et ex verbis

verbis suis videt vtriq; debere integrā ipsoꝝ glo. ibi posui
et per predicta p3 Vincen. arguendo et alios afferendo con
cordes q̄ secūde debeant q̄d puto verū. Sed est sciēdū q̄
ex porris plātat duplex fructus habet. alter est in scie pdu
cto per porrū et de hoc fructu nō proponitur q̄d quasi non
dubia cum illud semen non solum nutriatur: imo etiam na
scatur ex humo huius predij vbi fuerunt secundo plātatī et
sic fructus omnino alteratus et sic idem de eo q̄d de grano
vel alio fructu. s. e. ex parte. ij. et c. tua. ij. et c. pasto. alio. S3
proponitur questio de ipsa substantia porrorum quam sumi
mus in fructum ad olis quod est optimum in augusto cuz
carnibus porcinis vel ad ipm crudum comedendum quod
multis placet vel ad his similia puto autem sequendo p̄di
ctos de his integram decimā secūde ecclesie debere. vbi fue
runt plantati per ea que dicta sunt supra in parte secūda p̄
cipue in ver. itē q̄ iure. nā et si ille porrine fuissent furtive tñ
pobialis ecclesia que in predialibus prosequitur q̄ suū est
exigeret decimā. et quod plus est etiam ab iuafore predij vt
no. eo. ti. ex transmissa in fi. p̄ie glo. et. xvi. q. i. decimas. dico
autem q̄ prima ecclesia ab ipso domino porrinarum et por
ris fundi extigit decimā ad estimationem ipsarum porrinarū
estimatio autem debetur quasi quo ad primū predium et
ipsius dominium per radicationem secundi sint consumpte
pro consumptis aut bene soluitur estimatio. xvj. q. vij. qui
cunq;. de transac. veniens. et no. de re. permu. c. si. de re. ecc.
non alie. vt super. et per hoc q̄d dicam de estimatione porri
narum debere p̄ie ecclesie soluta sint quasi omnia iura indu
cta in p̄ia parte. ad id autem quod ibi allegabat de cā ori
ginaria que prefertur etiam in eadem reuatiue vel nutriti
ue. Et q̄ mancipia distinguunt genere non loco enutritio
facile respondetur. locus enim vbi larem habet et nutritur
homo liber vel seruus non irradicat sibi ipm hominē sic bu
ius porrorū que illud sibi incorporat radices portelat hūo
rem infundit et qualitatem mutat. lvi. di. nasci. cibus etiam
et potus non irradicant sibi hominem sed irradicat ab hoīe
per quod etiam ipsius cibi et potus mutatur substantia et sic
facit pro. et sic etiam respondetur ad argumenta do. Ad il
tie coniugis dilecte. arguebat enim pro me super hac q̄one
consulta ad instar p̄ncipis in autē. vt iudi. sine quo. suff. s. h
oia apud nos cogi coll. ij. potiorē esse cāz p̄ioris. dicebat
enim absurdum q̄ si filium suum alia mulier lactat et nutrit
illius nutritio cā potior dicatur in filio. responde filius ille
non irradicatur nec coaluit corpori nutritio sicut porrū bu
mo vñ si natura hoc oparet q̄ filius ille corpus nutritio re
ingredere ibi generatiua resumēs p̄ncipia diceremus eū
filium secunde et non prime. Ad dec. litteris respondetur ne
gari non posse illum clericum receptum auctoritate illius q̄
perfecti maxie q̄ certum est p̄ primas monitorias nullū q̄
ius acquisitum quod afficeret: sed hoc solum excludit ne ec
clesia illa dicatur grauata per illū quasi grauamen attribu
endum sit inchoati. prosequēs enī non potuit dici grauasse
faciendo ad quod tenebatur ex quodam debito honesta
tis. Ad glo. Inno. dico q̄ concor. solutioni quia illius ber
be paste licet trāsiuerit cum onere debetur decima in estima
tione non in re consumpta et sic etiam satisfit dec. pastoralis
et dec. cuz non sit. Ad iura vō inducta pro ea parte q̄ di
uidatur decima facile respondetur. si enim diuidit predij
de communi pecunia emptum quid miri. Idēz de bonis cō
muniter acquisitis. Idēz in decima pastus pecorū et de de
cima personali. Idēz in canonica in his enim et similibus
neuter potior. nec appet ratio quare plus vnicam alteri vel
quare vtriq; integra debeatur. eodē modo responde ad ea
que inducta sunt de cursu. in illis enim certum est duob; nō
deberi: sed vni nec apparet cui et de hoc de iure pa. cum autē
de rescrip. c. penulti. l. b. eo. Si dicatur q̄ per predicta dete
rior sit conditio coloni q̄ si in primo predio plantasset fate
or et sua volūate subijt ad h̄ p̄e. l. vl. in fi. C. de munici. et ori
gi. lib. x. et ad hoc de offi. dele. ab arbitrio lib. vj. et quod ibi
no. et forte etiam erradicatio porrinis aliud ibi semiauit vel
plantauit ex quo fructum percepit vel satis sit q̄ hoc face

re potuit sicut et alias sufficit q̄ hereditas poterat eē dam
nosa insti. de auc. tu. s. j. Dec sic proposita allegata soluta et
responsa quisq; studiosus precipue doctor supplenda et cor
rigenda suscipiat. inest enim actori libentius discere quam
docere.

Si sentit lv. et contra vnus intelle

ctus est qui sentit cōmo
dum sentiat onus et hunc glo. prosequit. ali
sensus est qui non sentit onus non sentiat cō
modum. et pro hoc. xxxj. distin. p̄ter bec. s.
eodem lib. de elec. generali. s. illos. et in quantum affirmatio
et negatio sunt contraria iste sensus plus p̄uenit littere ecō
tra iuxta primum ponitur pro econuerso. non enim est con
trarium sed idem vel simile per conuersum h̄ premisi vt ap
tius ingrediatur verba D̄ni qui obijcit non procedere illud
generale quod hic colligitur scilicet q̄ contrariorum sit ea
dem disciplina immo generaliter debebat dici contrarium
quod de vno contrariorum predicatur affirmando de reli
quo predicatur negando quod est oppositū vel quod idē
est si de vno dispōitur affirmatio de altero negatio. ff. de his
qui sui vel alie. iur. sunt. l. j. in situ. de tuto. et cura. s. q̄ accu
sare. et patet. xxxij. distin. hospitalium in fine. vbi de hoc. et fa
cit quod dixi. s. eo. nemo potest super p̄ma gl. Itēz dicimus
ad positionem vnus contrariorum sequi remotionem alte
rius. ff. de verbo. signifi. l. hec verba ille. et de instito. l. sed et
si pupillus. s. et institoria. dicit D̄. q̄ vbi de quolibet con
trariorum respondetur affirmando vel de quolibet negan
do simpliciter verum esse eandem esse disciplinam contra
riorum institu. de contraben. emptj. s. cum autem de ca. tol
len. l. vna. s. pro secūdo de fur. l. fina. s. sed cum in secūda. ff.
de vulga. et pu. sub. et si contra tabu. de lega. j. si ex toto in p̄n
cipio. et de lega. iij. l. fina. tūc enim est eadem in genere et ea
dem in specie et eadem quo ad numerum cum scilicet eadez
verborum conceptio vtrunq; contrariorum disponit sed il
lo respectu quia diuersa disponit potest rōne affectus v̄ ef
fectus in plura particularia diuidi et sic diuersa iudicari. sed
vbi de altero est affirmatio et de altero negatio non est eadē
sed contraria dispositio: sed pro tanto dicitur eadem disci
plina quia vno cognito habetur cognitio alterius vt in iuri
bus allegatis. s. ver. v̄ q̄ idem. et ff. de preto. stipulatio. l. j.
s. stipulationum. bene ergo dicitur eadem disciplina vel do
ctrina sed non bene tunc diceretur eadez dispositio vide q̄d
scripsi de simo. nemo. super vlt. glo. C̄ prima glo. dicit vñ
sumpta et ponit exempla in vtroq; dicto. secundo pōit qua
tuor casus quibus facit regula. C̄ In prima glo. ibi sim na
turam est commoda cuiusq; rei sequitur eum sequi quē se
quuntur incommoda: et ibi id quod post sicut post perfectā
venditionem emptori accedit commodum rei vendite sic in
commodum: et ibi cum dos filie post datam dotem a patre
filia paciscendo meliorem conditionē patrio facere potest
deteriorem non: et ibi licet per pactum diuisionis hereditum
actio creditoris non mutatur ipsi tamen ex stipulatu vel p̄
scriptis verbis tenentur ad pacta implenda. C̄ In prima
glo. ibi. j. eo. rōni. et. s. eo. li. de electi. cum non deceat. et ibi id
quod post vbi sicut post perfectam venditionē emptori cō
modum accedit rei vendite sic et incommodum. Item sicut
diminuta parte heredis scripti per cōtrata. diminiuit onus
legatorum sic ea aucta augetur. ff. de vulg. et pu. substi. l. et si
contra ra. et de le. iij. l. si. et ibi ob lucrū vide q̄d no. de nego.
gest. l. si negocia absentis.

Et regula facit ad q̄onem
de fami
lia mon. p̄uilegiati in hoc q̄ tempore interdi
cti abbas et conuentus familiares suas possint
admittere ad diuina q̄ etiam familiares post p̄uilegiū re
cepti possint admitti vt sentiant commodum qui sentiunt
onus per banc regulā. C̄ Ultra id allegantur quatuor ad
bāc partem totidem ad cōtrariam datur solutio distinguēs

& contrariis respondetur. Egidius cremosi. qui hanc qstio-
 nem disputavit allegabat ad hanc partem qd privilegium in-
 determinate loquebatur non distinguendo futuros fami-
 liares a pntibus. sic ergo indeterminate sumatur. lv. disti. si
 euangelica. ij. q. v. consuluisti. xxxi. q. i. qd si concor. in bis de
 hoc & de pugio lepro. qm maxie. qz latissime interpretatur
 beneficia de dona. cum dilectus in fi. & latius qd contractus
 vt ibi. cum in contractibus verbum indefinitum respicit fu-
 tura. vnde grege obligato veniunt etiam post nata in obli-
 gatione. ff. de pigno. l. grege. C. que res pigno. ob. pos. l. fin.
 sic & pactum de no officiendo luminibus etiam futura lumi-
 naria comprehendit. ff. de ser. v. pre. si seruitus. Idez in edi-
 cto qd qsqz iuris. qd qz plane fortius restringendū & tñ tra-
 hitur ad futura. ff. qd qsqz iuris. l. iij. §. illud. **C** Secundo
 non potest dici hoc privilegium personale. sed reale qz con-
 cessum est monachis vel personis propter locum facit. ff. de
 re. du. l. ciuibus. & no. de testa. requisiti. & xij. q. iij. pontificea.
 vnde & familiares qui nunc sunt videntur esse qui olim erāt
 vij. q. i. deniqz. ff. de iudi. proponebat. & probatur optime. ff.
 de cens. l. forma. §. qd. **C** Tertia qd videt casus decr. qd
 circa de pnt. facit quod no. eo. ti. cu capella. xvi. q. i. frater
 Item bene facit. ff. de li. lega. l. vlt. §. gaio. vbi si testator mi-
 hi legauit qd debebam qd post diem testamenti accedit de-
 bito legatum intelligitur. facit ad idem. ff. de fun. instr. & in-
 stru. lega. si mancipia. vbi legato fundo cum mancipijs ce-
 dunt legato mancipia que post testamētuz colēdi fundi cā
 ibi testator induxit. **C** Quarto pro hac parte multum fac
 absurditas insurgens ex contrario fm qd mortuis familia-
 ribus existentibus tempore date extinctum esset privilegiū
 contra id. s. eo. decet cum concor. & xxv. q. ii. c. i. & ii. **C** In
 contrarium facit euitatio infinitatis que possit incidere sic
 omnes admittendo. ad illam autē vitandam intēdunt iura
 s. eo. li. de rescrip. cum in multis. vbi videas concordantias.
C Secundo si vendidi tibi fundum exceptis lapidicinis
 intelligitur de tunc apparentibus non post. ff. de contrahē-
 da empt. l. in lege. & ibi no. in glo. si. infinitatem vel innume-
 rabilitatem vitandam sic & hic. ad idem. ff. de auro & argen-
 lega. l. si ita. & l. medico suo. vbi si testator legat argentum
 suum vel vestem suam intelligitur de his que sua erant tem-
 pore testamenti non de postea acquisitis. ad idem. ff. de le-
 iij. v. xxi. i. & l. cum quis in fi. vbi in legato facto vxozi de do-
 nat. vel eius vlibus comparatis nō intelligit de donat. cō-
 paratis post testm. Item si stipulor quicquid te dare vlt fa-
 cere oportet nō includitur nisi qd ea die debet. ff. de ver. ob.
 cum stipulamur. & l. si a colono. & est sile. ff. de dam. infec. l.
 damni. §. si is. **C** Tertio ex pntario sequeret absurdum qd
 dare privilegium his qui in rerum nā non sunt contra dec. d.
 ec. edi. ad audientiam. ij. & que ibi no. **C** Quarto illud pui-
 legium est ptra ius cōmune & rēdit ad enervationem censu-
 re ecclesiastice. ergo restringendum de pnt. vt privilegio.
C Solutio aut noui familiares in locū pmo deficientiuz
 vel recedentium sunt assumpti post dataz privilegij. aut sunt
 adiuncti pntis adhuc manētibus. pmo casu putat illos gau-
 dere privilegio cum videant illi idem. nec privilegium fit sim-
 pliciter personale vt ptedixi induxit. ff. de mino. l. minor autē
 §. nō solum. & l. se. vbi p3 qd privilegium persone pcessum si
 tñ potius ppter rem datam sit ad successorem transit sic &
 res que succedit in locum alterius iure & privilegio illius cen-
 setur. s. vt lite pen. cum ecclesia sancte Marie cuz p cordā.
 ij. glo. **C** Secūdo casu subdistigie aut adiunctio scā est
 ex iusta cā aut ex nuda voluntate. pmo casu vt qz auctuz est
 collegium monachozum & aucte sunt facultates: ita qd ma-
 ior familia necessaria est tūc adiuncti gaudebūt privilegio p
 inducta pro hac parte facit de pnti. cum. ad. & qd scripsi d.
 cens. quāto super ver. mēsuram. sed secūdo casu nō gaude-
 bunt ne censura enervetur vt in fi. dixi & qz fictio & falsa cau-
 sa reprobat in talibus. s. ti. pxi. eo. li. c. vlt. facit de privile-
 gijs tuarum. & c. cum & plantare. §. de confratribus. ad hoc
 de deci. suggestum cum glo. j. in fi. Ad iura que vident ob-
 stare ei qd dictum est privilegium locum habere in his qui ra-

tionabiliter sunt assumpti respondetur qd procedunt in te-
 stamentis & contractibus quozuz tempus regulariter inspi-
 citur precipue vbi apponitur pronomen meum tuum vlt suū
 & si qua videntur contraria solunt in. l. si ita. & in. l. fin. C. q
 res pigno. ob. pos. vide qd scripsi de iureiura. c. pe. nec ob. l.
 si mancipia de fun. instr. qz pūs dixerat fundum cum instru-
 mento adiciens cuz mancipijs vt ibi no. nec lex. ff. de pecu-
 le. ci. quoqz. non eni dicit qd legato peculio debeat futurum
 sed qd legari potest futurum peculium. vel aliud esset dicere
 peculium indeterminate & aliud cum pronomine suum vel
 meum. In hoc autem privilegio pronomen suus nō impedit
 futuros qz privilegium erat reale ppter eos datum qbus
 concedit vt admittant. Item propter mentem verisimilem
 concedentis per quā cū debeat esse perpetuū oportet pro-
 nomen suus ptra pntiam significationem que se h3 ad nunc
 trahi ad tūc vt coaptet ei cui annectitur. i. perpetuitati. hoc
 probatur. ff. loca. si vno. als est. §. sub. l. ex cōducto. & ff. pro
 socio si adiciat cum pcor. vide qd scripsi. s. co. privilegij sup
 j. glo. qd satis facit ad questionem.

Qui tacet xliij. vt dicit Joan. mo. ad

banc regulaz facit. ff. eodē
 ti. semper qui nō prohibet. & facit. s. de excel.
 prela. ex litteris. & ff. de ser. l. j. **C** Glo. prima
 ponit exempla. secundo. vij. effectus tacitur-
 nitatis & remittit. In pta glo. ibi nōne ista decre. melius ad
 aptatur ad exceptiones proxime is qui tacet que loquit de
 concessione & negatione. ista vō de pntu & vide qd ibi dixi
 in prin. Ad hanc ergo regulam bene competit exempluz de
 cre. secunde. s. eo. li. de accu. vbi taciturnitas illius ptra quē
 inquiritur inducit pntum. **C** Etiam ponebat exemplum
 in patre quo presente filius creatur decurio. ff. ad munic. l.
 quotiens. & de decu. l. honores. §. pater. in fideiussoze nōia-
 to per tutorem qui patitur nomen suum in actis describi. ff.
 de fideius. tu. l. iij. §. si. istos autez casus excipimus pp fauo-
 rem rei publice & pupillorum a solutione que datur in regu-
 la is qui tacet. vt ibi dixi super gl. & facit bec regula ad que-
 stiones quas posui super illa.

De notandum qd si tacens cō-

sentit fortī ali-
 quid agens qd sonet in pntum & sic faciat re-
 gula ad qōnem hic disputataz per. d. **C** Suidonē
 postea mitū. quā plixam decurrabo. querebat enim si con-
 stitutio epī bonofi. precipit nullam alienationez immobilū
 rerum ecclesiarum fieri per clericos sine licentia epī vitiano
 contractum & addens penam arbitrarīam & capitulum bo-
 noni. pmissio tractatu ipsi episcopo vendat aliquas terru-
 las sine alia licentia. an locus sit statuti penis. **C** Pro ca-
 nonicis inducit tria pregnantia. secundo ptra eos alia tria
 primis correspondentia. tertio soluit ptra epm per locuz a
 diuisione. **C** Primo pbabitur pstitutionem hoc cāu locū
 non habere rōne triplici. s. ipsius rei vendite & gmentis & ve-
 dentis. **C** Ad primū si statutum deuīat a iure communi in
 dubio interpretationem recipit fm ius commune p3 hoc de
 consti. ex litteris & procedit hoc etiam si sit iuratū vt ibi. ad
 idem de iureiuran. ad nostram. iij. de ver. sig. super qbusdaz
 sed de iure terrule sine solēnitate alienant & per ep3 sine ca-
 pitulo. xij. q. ij. terrulas. & vide quod no. ea. q. abbatibus. &
 facit ea. q. bone rei de dona. ceterum de testa. relatum. §. licz
 aut ē. de re ergo modica non debet intelligi statutum. sed d
 bis que sine solēnitate nō licet alienari. xij. q. ij. sine exceptio-
 ne. de his que fi. a prela. c. i. & c. tua. cōcordat opinio que h3
 casus licitos alienationis non includi in pacto apposito in
 traditione de re non alienāda qd vide no. x. q. ij. hoc ius. de
 condi. appo. verum in vlt. glo. **C** Secūdo probatur idem ex
 persona ementis que in generali sermone comprehendit nō
 o3 de iureiuran. petitio. & quod ibi no. xxij. q. v. de forma. ff.
 loca. qui insulam. §. si. C. de solu. inquisitio. maxime qz nec ta-
 lis videtur fuisse statuentis intentio ad quā recurrēdū est
 de pcura.

de pcur. petitiō de deci. ex multiplici. deficit etiam rō cōsti-
 titutiōis que est vt ep̄us pvideat contra dispendia ecclesia
 rum quaz̄ r clericorū pater dī. lxxvij. di. quoz̄ vices. xcvj. di.
 in scripturis. imo si dicere de se intellexisse inanis esset pro
 visio cum in sua p̄tate foret p̄sentire r d̄re licentiā r p̄ tan
 to nullus p̄t sibi imperare. ff. de arbit. l. penult. **T**ertio
 dicit̄ idēz̄ ex p̄sonis vendētiū posito enī nō cōp̄hendi p̄pi
 scopū qui est caput sequet̄ nō p̄p̄bēdi suos canonicos qui
 sunt sua mēbra de his q̄ si. a. p̄lat. novit. vij. q. i. scire ad hoc
 faciunt. xij. di. c. ij. q. iij. si quis ep̄s q̄b̄ no. lxx. di. nullis inui
 tis in glo. magna r p̄cedat hoc tum p̄pter honorē ecclesie
 cathedralis de p̄ben. q̄uis lib. eod. tum p̄pter cōnexitatez̄
 facit. ff. que ad. serui. amit. hōcōm r q̄b̄ no. de iurepat. c. vno
 eo. lib. r vide q̄b̄ no. de his que si. a. p̄zela. cum apostolica in
 glo. ideo nō. q̄b̄ facit satis ad casuz̄. cōcludit̄ ergo ex his tri
 bus cōstitutiōne in casu p̄posito locū nō habere vt sic p̄ ca
 nonicis fiat benigna interpretatiō p̄ ep̄iscopū qui legē de
 buit apertius dicere hoc co. tit. cōtra eum cū concor. p̄ hoc
 etiā facit q̄b̄ scripsi de resti. spo. cum venisset ad si. p̄ solutio
 ne contrarij de decr. pastoralis de p̄uil. **S**cōm p̄ncipale
 q̄b̄ respicit ad defensionē canonicorū est q̄ ep̄us sic emēdo
 licentiā dedisse videt̄ cū enī emptiō a consensu p̄cedat isti.
 de obli. que ex cōtrac. ep̄us emēdo verbo r facto cōsensit
 de his que si. a. ma. par. ca. c. ex ore. lxxij. di. adrian. de p̄ben.
 dilecto de p̄uul. cū olim. nā si scriptū testem esse sapit p̄sen
 sum p̄pter quē etiā quis iuri suo renūciat de transac. ex l̄is
 fortius vbi quis p̄ncipalis est auctor p̄ctus vt hic si p̄sensit
 licentiā dedisse videt̄ cum iura p̄misceant ista duo de elect.
 quoz̄ dā. ij. r̄. lib. vj. facit eo. ti. q̄ sit r. c. si religiosus p̄iun
 cta cum decr. post translationē in p̄n. de renūc. ad idē. lxxj.
 di. c. j. r. c. hortamur. p̄iuncta cū. c. si quis ep̄oz̄. xvj. q. v. si
 cut ep̄s disp̄sando sup̄ pluralitate b̄nficiorū dicit̄ dedisse li
 centiā nō residendi in altero vt no. vij. q. j. si quis in clero s̄
 p̄bēd. q̄ in t̄m. Item facit q̄b̄ no. xcv. di. ecce ego in glo. cū
 ep̄us. Item verbū licentiē in iure q̄si q̄ sumit̄ p̄ licentiā ge
 nerali. xvj. q. j. cunctis. nisi addat̄ verbū sp̄ali de elec. funda
 menta r de temp. or. c. j. Item l̄ ancilla p̄bente d̄no ignorā
 te vel p̄dicente nō p̄iudicet̄ d̄no de p̄iug. ser. c. i. si t̄m d̄ns eā
 vt liberā tradat libero in vxore illam manumississe censet̄ in
 autē. de nup. si. si vō ab initio. fortius si cum eā p̄bat sicut pa
 tronus p̄bendo cūz̄ liberta remittit operas. ff. de op. li. liber
 ta r. c. eo. ti. liberte ad hoc facit q̄b̄ vbi requirit̄ iudicis au
 ctoritas iter partes si altera partiū iudex est ipsius p̄sensit
 gerit auctoritate iudicis b̄i p̄z in ad optiōibus r emanci
 patiōibus. ff. de adop. si cōsul. r. l. seq. ad idē q̄b̄ de manu
 missione dicit̄. ff. de manu. vin. l. j. r. l. apud filiū. ad idēz̄ due
 leges p̄iuncte. ff. qui. mo. pig. si consenserit r eod. ti. l. tici. si
 ne p̄sensu enī creditoris nō vendo sibi rem obligatā. sed si
 obligata erit duob̄ r illā cis vendo valet venditiō. ad idēz̄
 eod. ti. l. utius titius vbi vxor cū viro tradens rem in dote re
 nunciat p̄p̄thece quā habebat in illa. Item electus cōpro
 missarius p̄sentendo electiōi auget numerū r videt̄ elegis
 se de elect. cum in iure. Item si elect. erat cōsiliarius eo. tit.
 cum in veteri. Item sicut se h̄z̄ p̄stitutiō p̄ncipis ad p̄ncipes
 sic p̄stitutiō ep̄i ad ep̄m sed testm̄ q̄b̄ p̄ncipis p̄cientiam t̄z
 omniū testamentorū solēnitatē lupat. C. de testa. oium ergo
 r̄c. cōcludamus ergo interpretandū vt res valeat de ver. sig.
 abbate r large in fauore p̄ctus de dona. cum dilectus.
Tertium p̄ncipale p̄ canonicis est p̄bare q̄ dato q̄ p̄e
 dicta duo cessarent nō possit ep̄s venire p̄ contractū nec ca
 nonicos punire p̄mō p̄ decr. veniēs de transac. vbi quo ad
 transigentē valet p̄ctus l̄z̄ nō interuenit sup̄ioris auctori
 tas que requirebat̄: r regulariter nō l̄z̄ alicui venire contra
 factum suū etiā improbatū a iure de si. p̄sby. veniēs de cle.
 p̄iug. diuersis nec mutare p̄siliū hoc eo. ti. imutare. r in re
 gula q̄b̄ semel. r si dicat̄ hoc fallere cum agit de renūciatōe
 rerum alienatarū ab ecclesia. xxxv. q. ix. q̄ quis r no. in. c. di
 uersis. r̄ndetur illud p̄cedere cū reuocat alienans l̄z̄ bic re
 uocare vult emens qui emere nō p̄hibetur sine p̄sensu ep̄i.
 sed vendere. vide q̄b̄ circa hoc dicam infra parte. ij. circa finē

Item q̄ condēnare nō possit p̄batur absurdū est. n. ex eodē
 facto vnum reportare cōmodum r alterū incōmodū. xxxij.
 q. vj. nihil iniquius de adulteris. c. pe. r vlt. r de hoc de ex
 cep. dilecti. sed hoc hic eueniret ep̄o rebahente p̄ctū r ca
 nonicorū penā ibursando de offic. or. dilectus ergo r̄c. nam
 istos par facinus inquinat r̄c. xvj. q. iij. sane nec fieri d̄z̄ ep̄i
 conditio melior delinquēdo. xvj. q. j. legi. de p̄ben. eū qui li.
 eod. r si deliquerūt canonici: adiuvit ep̄us ad peccandū. ij.
 q. j. notū. excipient ergo canonici q̄ pari crimine infect. il
 los iudicare nō d̄z̄. iij. q. vij. qui sine r. c. postulat. r. c. iudicet
 r facit q̄b̄ no. Accur. C. de libe. ca. l. si filiū. r si dicat̄ illū
 exceptōe criminis repelli nō posse saltē ei. auctoritas illos ex
 culari d̄z̄. vij. q. j. eū q̄ vbi de b. lxxij. di. solōitāe. xxxvij. di. dia
 conū p̄ q̄ p̄cludit̄ illos per ep̄m puniri nō posse. **I**n p̄rius
 correspondēdo p̄dictis q̄ cōstitutiō cōp̄hendat casuz̄ rō
 ne rei p̄batur sic noua lex p̄tinere nō videt̄ ad casuz̄ p̄uifos
 ff. de pe. sanctio leguz̄ in magnis aut̄ rebus p̄uifus est a iure
 intelligat̄ ergo cōstitutiō de paruis q̄ etiā notat̄ vniuersa
 le negatiuū ibi. nullam alienationē r̄c. facit. xix. di. c. j. de de
 ci. ad audientia cūz̄ cōcor. r dato q̄ dicat̄ reduci ad ius cōe
 nō ob. cū etiā terrulas minores p̄lati sine p̄sensu ep̄i nō alie
 nant. xij. q. ij. abbatib. vbi hoc t̄z̄ archi. r facit. xvij. q. iij. in
 venditiōib. l̄z̄ sine p̄sensu capituli id possit ep̄us vt in. c. ter
 rulas q̄b̄ cōp̄hendat etiā rōne p̄sone ementis p̄z̄ in ge
 nerali sermone includit̄ p̄sona loquētis arg. xxxij. q. v. si nō
 l̄z̄. vbi de hoc. ff. de pig. paulus r vt no. in dec. petitiō de iure
 iur. p̄ria sunt sp̄alia. datur ergo q̄b̄ p̄ hac parte stat regula
 q̄b̄ p̄z̄ etiā. q̄z̄ hec pars conuenit p̄p̄ie significatiōi verborū
 a qua recedere nō debem. nisi ex ca. xvij. q. j. his autem. de
 spon. ex litteris. generale aut̄ vel indefinitū verbū de se oia
 cōp̄hendit de p̄uil. q̄ circa cū concor. ep̄us ergo statuēs
 in generali sermone seipsuz̄ includit ne q̄b̄ alijs p̄hibet sibi
 liceat. ix. di. iustum imo id facere nō d̄z̄ a quo alios p̄hibet
 de na. ex li. ven. c. vno. Item de vendētib. canonicis p̄z̄ q̄ ca
 nonici cathedralis ecclesie bene intelligunt̄ noie clericorū de
 verb. sig. cum tibi de p̄uil. p̄ exemptionē lib. vj. sicut ip̄ia ca
 thedralia regulariter continet̄ noie ecclesiarū de v̄b. signi.
 cum clerici l̄z̄ in mā beneficiā r odiosa sit secus de p̄ben.
 q̄uis lib. eo. **S**cōdo q̄ emēdo nō videat̄ dedisse licen
 tiā p̄z̄. q̄z̄ alius est auctorizabilis p̄sensus que d̄z̄ p̄bere p̄
 latus a p̄sensu p̄bētiū q̄z̄ p̄mus d̄z̄ p̄beri causa cognita r ap
 probata. x. q. ij. casellas vers. q̄ si necessitas q̄b̄ hic non fuit
 simplr̄ p̄bendo r constat q̄ contraxit vt quis ali. r veniat
 argumenta de tan. q̄ de elect. cū inter casū. r. c. cum iter vni
 uersas. r si dicas q̄ saltē tacite cōsensisse videat̄. R̄ fidetur
 hic requiri licentiā r p̄sensuz̄ nec de iure sufficit tacitus in p̄
 petuis alienatiōib. de his que si. a. p̄zela. c. ij. sed requirit̄ ex
 pressus r subscriptio eo. ti. c. j. xij. q. ij. sine. xcvj. di. b̄n̄ quidē
Tertio posito q̄ dicat̄ ep̄m p̄bendo p̄sensisse vel licen
 tiā dedisse ita q̄ cōstitutiōni locus nō sit: iure t̄m cōi viti
 aretur contractus q̄ in facto suo ep̄us auctorizare nō potu
 it sufficit hodie cle. de re. ec. nō alie. si vna. r vide q̄b̄ ibi no.
 debuit ergo superior adiri in hoc p̄ctu sicut r adit̄ in iudi
 cijs iter p̄latū r capitulū vt no. de rescrip. edoceri r. v. q.
 iij. c. vlti. r in iudicijs quasi p̄bimus. ff. de pecul. l̄z̄. sed si si
 lius. p̄sterea frequēter videm. q̄ rōne officij p̄hibetur quis
 p̄bere vt iudex cum subdito. C. de cōtrac. iudicū. l. j. ff. de cō
 traben. emp. nō l̄z̄ iconom. cui vel cuius cognatis res ecclesie
 vendi nō p̄t. C. de sa. san. eccle. autē. quibuscūq̄. x. q. ij. nec
 vltus nec aduocatus cū clientulo. iij. q. vij. si quis a deo r. c.
 de postu. l. quisq̄s. idem in medico quo ad infirmū. ff. de va
 ri. r extra. cog. l. medicus r tutor cū pupilla. C. de inter. ma
 trimo. l. ij. tutor r facit. vij. q. j. cōstitutū r q̄b̄ ibi not. sic r in
 p̄posito. **Q**uod possit punire canonicos videt̄ q̄z̄ quo
 tiens factū improbat a iure licitū est alicui venire p̄ factum
 suū. lv. di. penitētes r de hoc de elect. nosti. r potissime cum
 agit de reb. ecclesie male alienatis reuocādis. nō obstat q̄b̄
 dixi. s̄. ante finē p̄me partis q̄z̄ hic ep̄us nō impugnat p̄ctuz̄
 vt emptor. sed vt ep̄us cui. licentiā nō fuit habita q̄b̄ face
 re p̄t iuris v̄dētib. xij. di. si qua de rebus r. c. p̄carie. nec
 Der. Jo. and. 1

venit contra factum suū qz hoc facit vt aliū cōtraxit enim vt priuat^o z reuocat vt ep̄s. iij. q. si cōtra patrē z facit quod no. **D**ost. de p̄sumpt. litteras z vide qd̄ ibi scripsi sup. j. gl. de delegato q̄ reuocat sniam quā tulit vt arbi. er. Item ipse p̄bendo nō est transgressus p̄stitutionē que ipm nō ligabat nec ligare poterat vt. s. dixi. Non est aut nouū q̄ in eodem facto duoz vnus solus peccet. xxxij. q. v. p̄posito z si dicas deliquit hoc nō repellit a iudicando ordinariū tolleratum. viij. q. iij. nōne. nec est vey q̄ mulctando canonicos sit melior conditio ep̄i. qz penā illam in burzare nō d̄z vt no. de p̄ben. p̄sbyteri z vide qd̄ ibi dixi. **S**oluedo dixit Guido ep̄m nō audiendū z penis statuti locū nō esse qz si dicit contractū nō tenere ex iurib^o cōstitutionis p̄bendo p̄sentisse z licentiā dedisse dices per p̄ma iura. Nec dicat de auctorizatō ne in facto p̄prio hoc nō est curandū vbi de p̄stitutione tantum querit q̄ nō ledebat data licentiā qualiter cūqz verbo vel facto exp̄esse vel tacite in scriptis vel sine. faciat ad ista cle. de cōces. p̄ben. c. vno. v̄si. qd̄ etiā. Si v̄o ex viribus iuris cōis dicat p̄ctum nō tenere hoc nō p̄cedit. qz sc̄bz no. xij. q. ij. abbatib^o inferiores in minutis nō habēt necesse hēre cōsensum ep̄i z si diceret p̄ria opi. verior ad huc venditio ep̄o fieri potuit. Ad obstat qd̄ dicit in facto suo auctorizare nō p̄t qz capitulū q̄sti. xvj. q. iij. z qd̄ no. in. s. ibi p̄cedenti loquif qn̄ p̄latus p̄trabit cum alijs ecclesijs nō cū ecclesia cath. drali z sic etiā loquat cle. de reb. ec. nō alie. si vna z vide qd̄ ibi no. in glo. antepe. ad distinctionē facit de testa. regis si ad si. z est simile qd̄ scripsi de p̄ba. ex l̄is sup. vers. egref sus quō aliud qn̄ canonicus agit sup. p̄dio p̄bende z canonicum aliud quādo contra extraneum.

Mod alicui. lxxiiij. gratiose b soluit p̄rius d. l. j.

q ad si. c. de no. co. cō. sc̄bz Dy. q̄ hic ponit qd̄ ibi no. z. s. de p̄uileg. sane in. j. glo. z bñ facit xxvj. q. ij. nō exēplo vbi dicit tex. q̄ p̄uilegia singuloz sc̄bz hieronymū nō faciūt legē cōem. **P**rima glo. remittit p̄ exemplis z p̄ materia z dat concordantiam **I**n. j. glo. ibi exēpla Dy. ponit exemplū si p̄cedat alicui q̄ subire non teneat munera publica forsan qz in re p̄spira virtuose habuit in alijs ius cōe seruabat al. ff. de cōsi. p̄n. l. j. versic. plane ex his z. c. de decur. l. neqz dorothēu z. l. nullus lib. x. z. c. de ep̄is. z. cle. q̄m. idem dicas in p̄uilegio decimarum de quo. s. de deci. ex parte.

Ec regula vel ipsius rō fundat op̄ionē que h̄z parochianū n̄ posse p̄scribē p̄sentationē rectoris sue pochia

lis ecclesie cum illud sit solis patronis gratiose p̄cessus per nullū aliūz laicū vsurpandū. Ideo hanc q̄onēz sic p̄sequar p̄mo ponēdo glo. quā posui de elec. q̄relā. sc̄do ponā motiūm meū z formā cuiusdā snie papalis. tertio tollam r̄nsio nem q̄ sit ad decr. q̄relā. quarto fortificabo solutionē meam qn̄qz eq̄tatibus. quinto tollā tria q̄ fundāt op̄ionē p̄riam sexto r̄n̄debo ad duas glo. vnā etiā decr. inducēs. septimo ostendā solutionē meā verissimā p̄ locū a d̄uisiōe. **P**rimo sciendū me sic scripsisse in dec. q̄relā de elec. sup. v̄si. populus p̄ hāc litterā tenebat d̄ns me. **B**arsilius noie q̄ parochiani vel populus possidere z p̄scribere possunt ius p̄sentādi in sua pochia ecclesia facit. xvj. q. i. sic viue z. c. si q̄a monach^o in si. z qd̄ ibi no. **D**ug. z qd̄ not. lxxij. di. in sūma z c. reatina z qd̄ no. **I**nno. j. eo. quifqz vbi vide sup. v̄si. abufū z **L**opo. de rescrip. cap. m vbi dixi post glof. in v̄sic. q̄ri p̄t vbi in hoc patronos z pochianos eq̄parat. p̄ eundē modū inducit qd̄. xxx. Jo. de deo q̄ fundat sup. p̄sentatiōe populū ad idē. j. eo. gnālī li. vi. do. Jo. de mōtemurlo disputādo terminauit h̄ p̄rium r̄ndens ad hāc decr. q̄ hic p̄p̄s p̄sidebat patronatū nō actū p̄sentandi t̄m p̄bano id p̄ v̄siculū salua q̄ sequit z hoc etiā t̄z **A**rchi. q̄ plenissime de hoc no. lxxj. di. hortamur cū p̄cor. qd̄ no. j. co. sacrosancta z vide q̄ dicā de except. cū venerabilis ad si. in gl. no. q̄ primā sequor qd̄ bic

non p̄sequor zc. z huc remitto. nō displiceat illa iteratio q̄ decurtatiōi dicendoz dabit auxiliū qua etiā de cā que alle. **A**rchi. ad hanc partē h̄c nō repetā. z qz vt dicit hierony. su per hieremiā nāle est vt quis genitale diligat solū z nil habeat dulci^o patria hui^o p̄cie cōsuetudinē z mei magistri op̄ionē defendā iuris cōsultū cassū imitando de quo. ff. de ar. diēre aut. s. j. p̄pter que duo z tertiu qd̄ dicā in fin. excuset austerā locutiō quā submitā. Est aut p̄sciendū q̄ tpe **N**icholai. iij. questio fuit in curia p̄ p̄sentatos a p̄p̄o sc̄tē **L**ecilie de florentia cū diocesanus p̄sentationē ipsaz noluisse admittere appellauit ad papā z fuit snia lata p̄ ipso quam papa cōfirmavit inserto tenore s̄ue z p̄firmationis executor res dedit quas litteras penes me habeo insinuatās quaruz verba respicientia p̄positū sunt h̄. **N**icholaus zc. dilecto filio **D** p̄sbytero z rectori ecclesie sancte **L**ecilie flor. salutē ea q̄ in iudicio zc. sane petitiō tua nobis exhibita p̄tinebat q̄ cum tu ad ecclesiā sc̄tē **L**ecilie floren. tūc vacantē p̄ mortē zc. a pochianis ipsi^o ecclesie ad qd̄ d̄ antiq̄ z approbata z hactenus pacifice obseruata p̄suetudine p̄sentatio ad eandem ecclesiā cum vacare p̄tingit p̄tinet venerabili f̄ri n̄ro. **A**l. ep̄o floren. fuisse canonicē p̄sentatus idē ep̄us te ad eandē ecclesiā admittē cōtra iusticiā recusauit p̄pter qd̄ tu ad sedē apostolicā appellasti. narrat demū quō duo auditores successiue dati fuerūt ad cām z quō sc̄dus p̄ ipso tulit sniam quā p̄firmat ipsius inserto tenore z fuit hoc apud vrbē veterē pontificat^o sui anno. iij. **A**d executores aut facta eadē narratiōe p̄cludit q̄ ipsi vel alter p̄fata sniam auctoritate ap̄lica exequatur inducēs zc. **E**t attestor q̄ in l̄is illis nihil inserit qd̄ p̄dictū intellectū mutet. z licz istud sufficeret ad robur op̄i. illi^o de re iudi. in causis adhuc t̄m op̄ionē z sniam adiuuabo. **E**t p̄mo si tollat r̄nsio que fit ad decr. querelā ibi habem^o casus z p̄pter r̄nsionē illā videre volui antiquā que t̄m nō auxit intellectū. dico aut q̄ nulla necessitas cogit illū v̄sicū. salua id sonare qd̄ dicit sed ē et^o mēs q̄ cū littera nō dicat p̄p̄m p̄scripsisse. sed solū possedisse actū p̄sentādi ecclesie sancte agathe que se dicebat patronā si ita erat euincere poterat ex iure p̄ionatus illum actū p̄sentādi a possessore. z tūc esset qd̄ sup. iure patronatus ex quo iure ageret z qd̄ forsan p̄ populū negaret cūz ergo populus ibi nō fuerit in cā lz obtinuerit p̄pter sue possessionis cōmoduz p̄sentatus ab illo ad cautelā vel p̄solationē succubentium papa p̄testat^o est q̄ de suo iure patronat^o agere possent p̄ populū z sic habem^o de q̄one casus. **I**tem snia sup̄ascripta **H**ec aut fortificat eq̄tas. nam z si dicat p̄riam opi. in laicis nō pochianis p̄cedere cesset t̄m in pochianis z hoc triplici respectu. **P**rimo qz participat ex iure pochiali p̄uationi rectoris: possunt ergo p̄ticipare creatōi facit de offi. archi. ad h̄ in si. in autē. de defen. ci. s. nō habente col. iij. z p̄uersum regula. j. s. eo. ti. ff. eo. ti. nihil taz ad primū de simo. suā. z qd̄ no. offi. deleg. venerabili in si. iij. glo. de reb. ec. nō alie. si q̄ in glo. pe. z in decr. vt circa p̄nc. de elec. li. eo. **S**ecdo qz ipse incūbit ab illo audire diuina z p̄cipere sacra p̄pter qd̄ equū est q̄ illoz p̄posito p̄gruat de postu. p. c. i. ad fin. z experientia docet q̄ efficacius laborant ad habendū idoneū quaz illi patroni qui pochiani nō sunt. **T**ertio qz p̄ticipant dotati oni. naz sicut rector alimentat ex datis p̄ patronū sic etiā ex obuentiōib^o quas a pochianis recipit z in q̄bus p̄sistant vide qd̄ dixi de pochi. sup. **R**ica quaz p̄sideratio habet etiaz interdū in fundatiōe z dotatiōe de ec. ed. ad audientiaz. i. z dixi de p̄se. ec. cum sicut sup. i. glo. z p̄stat certas ecclesias oī alia dote carere qd̄ miri ergo si ad p̄sentatiōis actū possidendū z p̄scribendū habiles esse dicant absqz eo q̄ iura vetera hoc p̄mittebant eisdē etiā in ecclesijs collegiat. xxxix. di. petrus. lxxvij. di. de petro. lxx. di. studij. lxxij. di. plebs diotrensis z. c. reatina. **I**tem p̄clusionē arch. que distinguit p̄sentationē a petitiōe dicendo q̄ simplex petitiō possit cōpetere p̄p̄o de sta. mo. qd̄ dei timorē fateor: cū nō possidet p̄sentationis actū secus in possidēte alias cū petitiōne illaz sine vlla possessione vna vetula de pochia facere posset absurdum esset nō plus dare p̄scribenti q̄ illi z non plus toti parochie

parochie q̄ vni pochiano. **Item** aduertendū q̄ hi qui tenent opi. h̄riam concedūt q̄ parochiani b̄n possunt p̄scribere patronatū z tūc licebit eis p̄sentare z sic vitiant regulas que p̄t totū z partē de offi. deleg. pastoralis. §. j. cū cōcor. z cui l3 plus z minus. §. eo. cui l3. Concedūt enī q̄ honorem p̄cessionis z ius alimentorū in casuz inopie vna cū actu p̄sentatiōis p̄scribere possint. sed tertiū solū nō cum tamen ex his tribus p̄iūctis z potissime ex sc̄do plus grauec ecclia ex hoc p̄z q̄ illi rigori multū resistit equitas. **Et** si oppo natur hoc q̄nq̄ p̄tingere vt in exēplis que posui de trāslat. c. fi. sup glo. sed nōne r̄ndet p̄ id q̄ no. de ver. sig. p̄p̄erea in fi. viti. glo. sicut ergo nō canonici p̄scribunt actū electiōis p̄lati sine p̄scriptiōe canonicat̄ de elec. cum ana de cau. pos. cum ecclia z pochiani sine p̄scriptiōe p̄ionatus p̄scribant ius p̄sentandi quasi ad id habiles p̄ rōnes p̄xime dictas sic z sine p̄scriptiōe ep̄atus nō ep̄s p̄scribit aliqua que de iure ad solos ep̄os pertinet de p̄script. auditis z. c. cum olim. **Restat** tollere tria sup quib̄ fundat archid. opi. h̄riam quā tanta op̄ositate vsus est p̄suadendi quāta falsitas indiget vt vera videat vt in biero. ad marcellā. xi. **Primum** est qz dicit liberā institutionē sacerdotū de iure ad ep̄um p̄tinere alleg. vij. iura. l. x. q. j. c. j. z. ij. xvj. q. vij. nullus oino de offic. arch. cum satis de capel. mo. c. j. vbi dicit expressuz de b̄. cū ex inuūcto in fi. de reli. do. de xenodochijs. huic dicto resisto z dico nullū de cap̄is allegatis p̄bare id ad q̄ inducitur. p̄mi mū dicit q̄ patron̄ nō eximit eccliam a lege v̄ocezana. sc̄oz q̄ nō eximit dotē a p̄tate ep̄iscopi tertiū z quartū dicit q̄ ep̄iscopoz nō inferiorū est cōmittere curā animarū coniugosextū quo dicit q̄ ep̄ozus est instituire z destituere hec duo cōstetoz q̄ curā animarū cōmittunt z instituūt p̄sentatos a patronis de insti. c. j. lib. eo. sed nullo illoz iurū p̄bat q̄ habeant liberā institutionē vt libere que volūt instituunt alio sequeret cū illa cap̄a nō distinguant q̄ etiā in collegiat̄ ecclies libere institueret ep̄us que vellet q̄ decr. j. de elect. z eo. ti. post q̄ l3 fateat q̄ ep̄iscopi in p̄mitiua ecclia ad regē da loca transmissi oia p̄uideant z sic intelligit q̄ no. de elec. q̄ q̄ li. eo. ante mediū magne gl. vt sup ea scripsi. **Itē** si dec. cū ex inuūcto intelligeret de libera institutionē ergo z libere d̄sti tuet q̄ est falsuz. xvj. q. vij. iuentūz p̄cor. vltimuz v̄o. c. dic ep̄os d̄ere eē sollicitos vt in hospitalib̄ fues hospitalitas. **Redeo** ad. c. j. de capel. mo. vbi dicit expressuz certe non sic asseruisset si ponderasset ibi textū p̄ consiliū monachozuz z decr. vnicā eo. ti. li. eo. p̄ q̄ p̄ intellect̄ illius. **Sc̄dm** s̄a per quo fundat opinionē illā est ex. c. nouerit. x. q. j. per q̄ dicit archi. inducēs glo. c. pie mētis. xvj. q. vij. patronos fm̄ antiq̄a tpa nil iuris in ipsis ecclies habuisse sed ip̄e ecclie ad ordinationē ep̄i p̄tinebat q̄ fuit post modū imutatus z gratiose p̄cessuz q̄ haberēt p̄sentationē rectoris. xvj. q. vij. decernim̄ hoc est patēter falsuz q̄ patz ex eo qz illa duo cap̄a nouerint z d̄cernim̄. simul manarunt in quāto p̄cilio toletano vt ex ip̄oz subscriptiōib̄ p̄z per q̄. c. decernimus ibi offerant ep̄o ordinādos. oñ d̄itur qualiter intelligatur ista illa ad ordinationē ep̄i quā ponit. c. nouerit qz. i. ordinabit a patrono oblatū id est p̄sentatuz. fateoz ergo q̄ nec oli nec hodie habuit vel h̄z patron̄ d̄siū ecclie vel sue dotis vt in. c. nouerint. p̄sentationē v̄o z alia iura tūc habuit sicut nūc vt in. c. decernim̄ z si qua cap̄a dicant q̄ nō h̄z nisi p̄cessiōne ponit illa p̄cessiō p̄ p̄ionatu vt no. i. c. pie mētis. **Tertiū** sup quo fundat illa opi. est q̄ laici patroni de grā sustinēt in hoc iure. xvj. q. v. c. j. de iurepat. qm̄ q̄ est etiā annexū sp̄ualitati. alī ergo laicus nō patron̄ illius iuris nō est capax. z exaltat vocē in hoc p̄. c. sane de p̄uileg. ad q̄ cōcor. dat hec regula. **De** hoc dicto satis miror sicut enī nō cōcludit h̄z p̄posito rem alienā vsurpare nō possuz ergo nec p̄scribere ita nec sequit si qd per p̄uilegiū est alicui cōcessuz p̄ aliū vsurpari nō p̄t ergo nec p̄scribi cū certum sit q̄ p̄uilegia p̄scribit de p̄uileg. accedentib̄ z. c. si de terra e facilī q̄ ius cōe vt no. de p̄script. c. j. li. eo. circa fi. magne glo. z dixi de offi. oz. cōquerete in glo. p̄ hec circa medium. **Item** cōstat q̄ qualia certis p̄uilegia cōcedunt talia per

alios p̄scribunt p̄z exemplū in exēptione de reli. do. cū dilectus de p̄uileg. cū p̄sone eo. li. in libera receptiōe ordinū de p̄scrip. veniens p̄iuncto cū. c. cū olim eo. ti. sic z in fi. lib. q̄b̄ inserit de annexiōe sp̄ualitati nō mouet cum certū sit h̄z ius vt tpale transire in heredes z p̄ diuersos p̄ctus transit etiaz in extraneos vt no. de iurepa. cum seculū. z certū est p̄ illos modos laicū ipsius iuris esse capace ita ergo erit z isto. pos set etiā ad id q̄ de grā dicit r̄nderi p̄ decre. cū inter vniuersas de elec. in fi. p̄iuncta cum decre. post q̄ eo. ti. z de postu. bone. j. z de rescrip. nōnulli in p̄n. z. c. sedes z q̄ ibi no. in. j. glo. **Per** hoc aut sit r̄sum ad glo. Inno. in decr. cū venerabilis de except. q̄ dixit nullo iure cauēri q̄ deficere patrono p̄plus p̄sentet p̄cedat de p̄p̄o qui nō possedit nec p̄scripsit p̄sentatiōis actū. **Glo.** decre. sacrosancta nō p̄bat q̄b̄ asserit z tex. ibi a h̄rio apte facit q̄ gl. **Dec.** gnāli malis gratib̄ archi. facit p̄ opi. p̄dicta. nam z si p̄cederem̄ p̄ ut ipse vult q̄ de p̄ionatu nō loquat p̄z tñ ibi q̄ antiqua cōsuetudo dat laico id q̄ de iure nō cadit in laicū z p̄ hoc sit r̄sum ad multa ex allegatis que p̄cludūt laicis nullā potestatem in ecclies ipsaz iura vel bona p̄cessam. **Ex** p̄dictis cōcludo q̄ aut cōstat eccliam habere p̄ionos aut nō cōstat. p̄mo casu aut pochiani p̄sentauerūt cūz p̄ionis aut sine v̄roq̄ casu p̄p̄ie p̄scribit p̄ionos de capel. mo. c. ij. z no. de p̄scrip. ad audientia z ip̄oz patiētia facit parochiaof huī iuris possessores institutionē secuta ad p̄sentationē ip̄oz iuxta ea que satis dixi de resti. in integ. c. ij. z his casib̄ talis patiētia iūgat ad rōnes dictas sup vsi. hoc aut. **Si** v̄o nō p̄stat q̄b̄ p̄t esse dupliciter aut qz p̄stat alios nō esse patronos aut qz nescit z hoc q̄ nescit v̄i nō esse de p̄se. di. j. solēnitates cum certū sit eccliam habuisse hoies fundatores nisi miraculose p̄structa fuisset p̄sumem̄ eā per p̄p̄m fuisse fundatā potissime qz hoc v̄isimile z fieri p̄sueuit. §. eo. inspicimus. z sc̄dm hoc p̄cludā q̄ exercitiū vnī actus cōpetētis p̄ionos erit possessio p̄ionatus q̄ est regulare vbi p̄ses act̄ ab aliquo iure dependēt de reli. do. c. j. z hoc ex quo reliq̄ actus nō appent possessi p̄ aliū nec ius cōe circa ius aliū sū dat intentionē alteri vt ibi dixi sup glo. pe. z sic soluit h̄riū de decr. auditis de p̄scrip. vt ibi dixi sup pe. glo. z de capel. mo. dilect̄ vt ibi dixi sup vlti. glo. z sc̄oz h̄ saltē his vltimis casib̄ cōcedere oz tenētes opi. h̄riam cui p̄ tanto sic restitit curiose qz cum d̄sis mē tpe quo familiaris z p̄siliarī suus eram h̄c opi. sic vt videbat plene p̄batā. z p̄ ipsius cancel lariū maxime factū ep̄m approbatā iuridicā estimās me cla mante h̄riuz hic seruaret tandē multoz ciuū in hoc se ledi putantium fuit ab ip̄o charitas segregata.

Ad aliqui suo. l. xvij. cle. de regula.

q vt p̄fessores dat nouū exemplū huic regule alieno si dicio. i. p̄ submissaz p̄sonaz pone exēpla f3 dy. ff. de auc. tu. pupillus §. f3 si p̄ iterpositā vbi p̄ submissaz p̄sonā nō l3 tutori emere rē pupilli ad idē. ff. de adm̄. re. ad ci. perti. l. ij. §. j. vbi sicut nō l3 decuriōi p̄ se colere p̄edia publica ita nec p̄ p̄sonā submissā z dicit q̄ ad p̄dictoz p̄firmationē venit. ff. de p̄b̄. emp. nō l3. C. de h̄d. insti. l. neq̄. ff. de vsuca. l. labeo. §. si eū cūz si. **Glo.** j. ponit exēpla. sc̄do dicit in maleficijs regulā loq̄ als eī falsitas pateret in delegato liberto z laico. **Itē** locū h̄z in his q̄ sunt ordinis. In. j. glo. ibi si q̄ id in fi. **By.** ponit p̄ autē. vt h̄ q̄ ob. se ha. p. res mi §. si q̄ vt si cut tutor nō ingetat pupillū noie p̄p̄io ita nec alieno vt ex iure cesso. z ibi. l. quesitū ad euitandū hoc p̄trariū **By.** dic regulā loq̄ cū faciendū noie alieno h̄z eundē effectū quem h̄ret si factū esset noie p̄p̄io z in fi. signat ēt **By.** h̄riuz d̄ l. j. §. d̄ q̄rim̄. ff. de acq̄. pos. vbi furiosus q̄ nō p̄t p̄ se q̄ rere. q̄rit p̄ aliū **By.** dicit q̄ isti gnālis triplex dat solutio p̄ma q̄ hoc regulare h̄ria sp̄alia. sc̄da q̄ regula intelligit b̄ p̄sona submissa vt dixi in text. z hec duo notant. ff. de fur. l. h̄i duob̄. tertia q̄ aut ip̄edif p̄ se rōne delicti a p̄sona commisi aut rōne rei aut mixta rōne p̄sone aut rōne intelligētie p̄mis trib̄ casibus locū h̄z regula. in quarto loc̄ ē h̄rio sic soluit. ff. de vsuca. l. labeo de acq̄. h̄d. l. antistius. §. vltimo.

Der. Jo. and. i ij

h **Ecce regula** facit ad qñe an habens
graz cū bñficio acceptan
di possit laicū pcuratorē pstituerē ad acceptan
dum de q̄ vide qđ scripsi de pben. accedens pp qđ. 7 qđ
frio Alberti in argumētis 7 solutione factio huic puenit p̄
ma omīssa illā quasi ad l̄faz psequar q̄ sic pponēbat q̄ritur
vtrū is q̄ ex defectu ordinis vel ex alia cā vocē non h̄z in ca
pitulo noie suo cā hēre possit vel deat noie alieno si istitua
pcurator habētis. ¶ Ad negatiuā nouē rōes iducit scđo
ad affirmatiuā qñqz quaz scđa multos casus icludit. tertio
simp̄r soluit 7 vnū mēbzoz qñōis in alio distinguit 7 sub
distinguit. Alleg. ergo. i. q̄ nō p̄ hanc regulā cui p̄cordant
cañ. xlvj. di. sicut nō suo 7. xxij. q. viij. his a qbus. sed vt po
nit in themate qñōis ille vocē nō h̄z noie suo ergo nec aliēo
hēre poterit vel dēbit. p̄terea d̄i in themate vt ex alia cā. Sz
pone q̄ pp excoicationē aliq̄s excludat nūqd̄ alteri^o noie
admitteret nō qz sicut excoicat^o ppria negocia tractare nō
pōt maxime spūalia siue in iudicio siue extra de iudi. intelle
xim^o de excep. exceptiōe. s. eo. li. 2. eo. ti. pia de ap. pastorat
in fi. de sen. ex. solet eo. li. iij. q. iij. nullus. iij. q. i. c. i. 7. ij. q. i.
ij. cū excoicato. sic nec pcurator alteri^o pōt institui extra d̄
pba. post cessionē 7 idē forte possz dici q̄stuz ad mām n̄faz
de suspēso 7 irregulari maxime in actu electiōis q̄ lz nō sit
in eis periculū cōiōis tñ ab actu eligendi penit^o excludun
tur de p̄sue. cū dilect^o de sen. ex. is q̄ in fi. eo. li. ergo tales nec
p se nec p alio admittent. ¶ Scđo si ex defectu ordinis
sacri v̄l alias debiti aliq̄s excludat de eta. 2. qua. in p̄sti. cle.
vt h̄i q. nullo mō admitti poterit noie alieno qđ sic pbat. ea
q̄ sunt ordinis nō habēt ordinē cōmitti nō possunt saltem
ab alio q̄s a papa. vt hic in glos. sed vocē hēre vt eē ordinis
vt in pal. c. vt h̄i qui in p̄n. ergo 7c. Sz si dicat q̄ vocē hēre
nō est ordinis lz nō hēre in pena nō ordinati vt bñ appet in
p̄. dec. vt h̄i q. ij. rñ. dico q̄ ex hoc adhuc magis pcludit talē
nullo mō dēre admitti. nā si cōmissio sibi ab alio facta hoc
oparef se q̄ref q̄ puat^o qlibet penā ordinariā iuris possz ef
fectualiter remouere. hoc autē est icōueniēs cū nec iudex vi
deat lz posse. ff. de abol. l. j. canonizata. ij. q. iij. s. notandum
vbi de lz nisi forte p dispēlationē vbi p̄tēz hēret dispē san
di de iu. at si clerici de scisma. s. fñitatis. ix. q. i. ab excoicat^o 7
q. ij. lugdunēsis cū s̄lib^o. ergo nō ē dicendū q̄ p talē cōmis
sionē admittat ad caplm a quo i penā excludit. ¶ Tertio
quedā sunt q̄ lz sint iurisditiōis adminiculo tñ ordinis exer
cent vt de cā epi criminali cognoscere. xxij. di. illd. iij. q. vj.
h̄ q̄ppe 7. q. viij. c. j. 7. ij. Itē clericū deponere. xvj. q. vj. h̄ q̄
cū duob^o caplis se. Itē clericū cā discipline vberare. lxxxj.
di. nō liceat 7 no. xlv. di. in sūma. h̄ aut 7 s̄lia q̄ lz iurisd. sint
adminiculo tñ ordinis exercent demādari vel cōmitti si pos
sunt ordinē nō h̄nti nisi sicut 7 illa q̄ vere sunt ordinis vt su
pra dicitū est ad qđ bñ facit pal. c. nō liceat. lxxxvj. di. 7 not.
exp̄sse. xcv. di. c. j. circa fi. vlt. gl. lz negari nō pōt q̄ ius vocis
capitli 7 si nō sit ordinis pprie. lz iurisditiōis ordinis tñ ad
miniculo saltē quōcūqz habitū exercef vt in. c. vt h̄i q. ergo
demādari nō pōt ordinē nō h̄nti ex quo bñ pcludit q̄ si q̄
noie suo pp defectū sacri ordinis saltē nō habiti vocē nō h̄z
eā ē hēre nō poterit noie alieno. ¶ Quarto si iste excludi
tur noie pprio multo forti^o excludi d̄z noie alieno q̄ sic p
bat. certū est q̄ siue ad bñficia q̄ de stute charitat^o pcedūt
siue ad actus iure ciuili phibitos p̄us 7 poti^o admittit q̄s p
se q̄s p alio. p̄muz pbat ex eo q̄ p̄mo d̄z q̄s sibi subuenire q̄s
alteri cū formā dilectiōis p̄xiimi sumere deat qlibet a seipso
xxij. q. v. si nō lz p̄. di. ij. charitas. 7 di. iij. q. vult 7 no. xlij.
di. q̄scam^o. s̄m satis p̄z nā si aliq̄ phibēf postulare nihilomi
nus p se admittunt. iij. q. vij. s. verū 7 legif 7 no. de pe. di. j.
nemo. q̄ est lex. posita. C. de postu. bñ facit ad h̄ de iurē iurā.
petitio. Itē illi q̄ alias accusare phibent p se admittuntur
pprias cās psequēdo. ij. q. j. phibent. iij. q. vlt. oibus bene
ergo sequit q̄ vbi q̄s p se nō admittit nec p alio ergo cum
act^o iste de quo agit sit phibitus a iure ciuili. j. canonico po
situo vt not. j. di. ius aut vbi q̄s p se nō admittit multo for
tius p alio nō recipiet. ¶ Quinto si diceret talem admitti

debere vel posse sequeret q̄ cōcederet ei vna via id qđ alla
phibet lz aut est incōueniēs ergo 7 primū. iconueniētia cō
sequētis appet de pcurator. tue. hoc eod. ti. cū qđ vna via
cū no. ibidē maxime in phibitiōe ista legislator respectū ha
buerit ad rē phibitā tantū nō ad modū vel viā phibēdi vt
in p̄dicta regula no. p̄ia satis p̄z p̄z enī refert istū admitti
p se vel p alio dūmō admittat 7 maxime vbi simp̄r p̄stitu
tus est pcurator nō data sibi certa spāli forma vt pote d̄ cer
ta eligēda p̄sona. tū. c. n. cū simp̄r p̄stituit libez h̄z arbitriū
ac si iure pprio iteresset de elect. si q̄ iusto. s. poro. s. eo. li.
¶ Sexto dicit illa decr. q̄ nō hēat vocē etiā si h̄ac sibi ab
alijs libere pcedat ex cui^o verbis sic arguo. si id de quo v̄
magis inesse nō inest ergo nec id ē quo min^o. sed magis v̄
q̄ totū caplm possit h̄ sibi pcedere 7 nō pōt. ergo multo mi
nus vn^o p suā cōmissionē pōt hoc facere. maior pbat. xxij.
q. v. si paulus. vij. q. i. si ergo 7. c. moyses. vij. q. j. imitare. q̄
aut caplm plus possit q̄ vnus solus satis pbat de his q̄ si. a
ma. par. ca. c. i. 7 ad h̄. lxij. di. c. vlt. nō ergo vn^o poterit sibi
h̄ pcedē qđ totū caplm nō possit 7 h̄ est qđ voluit dicere il
la dec. ij. rñ. ibi nullo mō in caplo habeat 7c. q̄si dicat nullo
q̄sito colore nulla via p se vel p alio. ¶ Septimo cū qđ p
hibet phibent oia que sequunt ex illo de p̄sti. nā p̄cipitē
etiā hoc eo. ti. cū qđ cū sua mā. Itē phibent oia p que pōt p
ueniri ad illud de vi. 7 ho. cle. cū ab oi h̄ eo. ti. cū qđ vna via
etiā si illud alias esset bonū. xxj. di. deniqz. l. iij. di. s. verū. lz
debere admitti vt pcuratorē alteri^o sequit ex hoc qđ est ha
bere vocē noie suo. qđ sic pbat. picit decr. q̄ absens in loco
de quo d̄z vocari ipedit^o cōmittat vni de collegio vicē suam
de elect. qz pp. s. illud alias aut nisi eēt de collegio nō tene
rent canonici illū admittere. s. eo. li. de elec. si q̄ iusto. s. ab
sens q̄ itelligo de collegio q̄stuz ad actū capituli etiā si ali
as nō sit de gremio de p̄sue. cū dilect^o de elec. scriptū est er
go si pcurator absentis ad h̄ vt ex debito admittat: d̄z esse
de collegio. i. vocē hēre ergo admitti ex debito noie alteri^o
bñ sequit ex hoc q̄ d̄z admitti noie pprio vel saltē ex h̄ per
uenit ad illud maxime vbi simp̄r p̄stituit pcurator vt supi
us dicitū est. p phibitiōe ergo q̄ nō h̄z vocē noie suo oia p̄di
cta 7 s̄lia intelligunt esse phibita. ¶ Octauo certū est q̄
ipubes nō admittit cū alijs ad eligendū de elec. cū ex eo. 7
est rō qz discretione in talib^o debita caret vt ibi d̄i. nūqd̄ er
go admittet vt pcurator alteri^o certe nō pp eandē rōnem.
nā pcuratorū nō dat ei discretionē quā nāliter eū hēre nō
posse p̄sumit. Itē ex alia rōne qz aut esset iste pcurator ad
lites. aut ad negocia si ad lites regreftas. xxv. an. si ad ne
gocia qđ magis v̄ vt de pcur. c. vlti. eo. li. regreft etas. xvij.
an. vt eo. ti. q̄ gnāliter. s. h̄. sed iste dicit ipubes. i. infra. xij.
an. ad neutū pcuratorū sufficientē h̄z etatez v̄ pcurator
alteri^o nec potuit institui nec debet admitti. 7 qđ de ipu
bere dicitū est rōne discretiōis qua caret idē itelligendū est
dofurioso cū eadez rō sit ad hoc. iij. q. vij. s. tria. xv. q. i. s. vt
itaqz de succes. ab inte. cū dilect^o de spō. dilect^o. xxxj. q. vij.
neqz furiosus 7 no. in p̄. c. ex eo. ¶ Nono iura phibentia si
distinguit p se vel p alio. sed simp̄r dicit q̄ vocē nō hēat
ergo nec nos distinguere debem^o. lz simp̄r dicitū simp̄r in
telligem^o. ij. q. v. p̄suluit. lv. di. si euangelica. xxij. q. vlt. nō
solū in fi. ergo indistincte nec p se nec p alio admittet. quof
em̄ p̄tor phibet: in totū phibet. ff. de postulā. quos p̄tor. ex
qbus satis pcludit q̄ qui nō h̄z vocē suo noie: aliēno habē
nō poterit vel saltē nō debet imo si p̄rium fiat nō valebit
7 talis vox nō auget numerū qz p̄ legis phibitiōne factum
est eo. ti. q̄ p̄ius. x. di. vides cū sua mā. ¶ In p̄rium v̄ q̄ 7 si
admitti nō debet noie pprio tñ debet vel poterit noie
alieno tanq̄ pcurator 7 hoc sic dicitū de pcuratorib^o ph̄
bitozū est vt is censeat idone^o q̄ exp̄sse non phibet de pro
cur. c. j. eo. li. ff. eod. l. mut^o. s. j. vbi de hoc insti. p q̄s p̄sonas
nobis acq̄rif. s. vlti. sicut 7 de teste. di. ff. de testi. l. j. 7 de m̄fi
monio p̄bendo de spon. cū apud. xxx. q. iij. q̄ spūales. lz hec
de quo agit nullo iure exp̄sso a pcuratorio phibet. 7 si tac
te forte dicit valeat phiberi vt. s. d̄. ergo tanq̄ idone^o p̄
curator alio nō obstante poterit 7 debet admitti. ¶ Scđo
habere

habere vocē in caplo nec est maleficiū nec est de sui nā illici-
tum de qbus tñ locū habere vř h regula qđ alicui. xlvj. vii.
sicut nō suo. z ideo lz aliqđ certa legis rōne nō habeat vocē
suo noie nō p̄pterea min⁹ admitti poterit z dēbit noie alie-
no nisi ei exp̄sse phibitū fuerit vt est dictū. nā certū est qđ bi
qđ nō sunt de collegio nō habent vocē ibi suo noie imo z ta-
cite a p̄rio sensu vident phiberi ne fiant pcuratores aliorū
z sic p̄ alijs nō admittant de elect. qz pp. §. illud ibi de iplo
collegio zc. qđ a p̄rio nō alij z tñ qz exp̄sse nō est phibitum
si instituat pcurator poterit admitti vt ibi no. z est exp̄ssuz
eo. ti. si qđ iuste. §. vlti. go. li. qđ aut in alijs qđ maleficijs non
hēat locū p̄seno regula imo veri⁹ in talibus possit qđ aliēo
noie qđ suo nō possit p̄bat multis iurib⁹ z exēplis filiūsa-
miliās regl̄r p se agere nō pōt sine p̄sno p̄sensu z tñ vt pcur-
ator p̄ alio nō iniuste admittit ad agendū de procur. nō in
iuste nec in hoc requirit p̄sno licētia vt eod. tit. qđ gnālr. §. ne-
dum. §. eo. li. Itē minor. xvj. an. rem suā alienare vel aliter se
obligare regl̄r nō pōt z tñ. §. xvij. an. vt alteri⁹ gerendo ne-
gocia valebit alienatio vel obligatio facta ab eo p̄ illo cui⁹
negocia gerit vt eo. ti. qđ gnālr. §. vlt. Itē laicus sp̄ualia p se
tractare nō pōt cū talia hēre vel possidere nō possit de iudi.
decernim⁹. z tñ tam agēdo qđ defendēdo in sp̄ualib⁹ pote-
rit esse pcurator alteri⁹ eo. ti. c. j. eo. li. Itē m̄rimoniū carna-
le p pcuratorē p̄bit. xxij. q. ij. honorant. §. eod. li. de pcur.
c. vlt. Sed pone qđ in habilis ad p̄bendū p se instituit pcur-
ator vt p̄bat p alio vt pote solēni voro astrūm⁹ vel vxorem
habens vel p̄sanguine⁹ vel affinis illius cū quo vel cūz qua
p̄bi d̄z nūquid dicim⁹ qđ ille ex causis p̄dictis vel silibus p
se p̄bere nō possit qđ p alio nō possit ad hoc de pcur. institui
nō certe cū hoc nō sit exp̄ssuz vt. §. dictū est. sic ergo a simili
phibit⁹ cōtrahere p se m̄rimoniūz sp̄uale eligēdo poterit
nihilomin⁹ p̄bere p alio silitudo aut ista bñ p̄cedit de tras
latio. iter. vij. q. i. sicut vir z c. sicut alterius. Itē inferior suo
iuris sue noie supiorēz iudicare nō pōt de ma. z obe. cū in fe-
rior. xxi. di. inferior. nec ei p̄coni d̄z. xciiij. di. a subdiacono z
tñ alterius noie cuius vice fungit iudicabit eū z p̄ponei ei
lxxiiij. di. honorat⁹. xciiij. di. c. vlti. xciiij. di. c. i. de offic. delega.
studuisti de offic. deleg. c. i. z c. sane cū silibus. Itē si habeo
seruitutē eundē p fundū tuū nō potes me phibere euntem.
aliū aut ius nō habentē phibere posses nisi in casib⁹ cōces-
sis. i. di. oēs leges. xxij. q. ij. dñs n̄r. Sed pone qđ aliquis
vadit noie meo qđ alias p̄prio noie nō possit nūqd euz phibi-
bere poteris. dicit lex qđ nō qđ si ei non liceat noie suo. lz tñ
noie meo hic est casus. ff. de ver. ob. si stipulat⁹ alle. xciiij. di.
c. vlt. Itē ep̄us noie p̄prio clericos alteri⁹ ordinare nō pōt
ix. q. ij. nullus p̄mas. z tñ noie p̄prij ep̄i hoc mandātio eos
poterit ordinare. ea. cā. z. q. lugdunēsis. lxxi. di. p̄ totum de
rēp. or. c. j. eo. li. de p̄ben. si ep̄us. Itē certū est qđ libert⁹ non
pōt p̄ionum in ius vocare suo noie. xij. q. ij. si sine z c. qđ ma-
numittit. qđ sunt leges posite. ff. d̄ in ius vo. z tñ hoc poterit
licite noie alieno. ff. eo. ti. questū z nor. in p̄re. c. qđ manumit-
titur. xij. q. ij. z et no. ij. q. i. phibent in glo. nisi atrocem zc.
Itē gnālr vbi cūqđ licite alteri delegat vel cōmittit. qđ si
ne delegatiōe vel sibi facta cōmissiōe exercere non poterat
vt apparet allegatiō z de elec. cām qz z c. cū iter canonicos
cū silibus. ex qbus oibus patz qđ p̄rium regule p̄sentis. §. qđ
possit qđ p alio qđ nō pōt p se h̄z locū in his qđ nō sunt ma-
la vel illicita. z nō solū in his que nullo mō sunt illicita vt in
m̄tis exēpl̄ p̄missis lz i his qđ q̄uis de sui nā nō sint de gene-
re maloꝝ applicata tñ ad certā p̄sonā q̄stum ad illū illicita
sunt vt apparet in ep̄o ordināte liberto vocāte q̄stus ordia-
re vel in ius vocare de sui nā nō sint mala. i. de genere malo-
rū applicata tñ ad ep̄m alienū z libertuz illis mala z illicita
sunt qđ bñ appet in penis statutis in iurib⁹ allegatiō illō p̄-
hibentib⁹. nisi enī illis essent illicita nō adijceret pena de cō-
stit. cognoscētes cūz sua mā. arg. de pe. di. ij. §. opponit d̄si.
qđ nulli leue zc. xxiiij. q. i. nō auferam⁹. xxiiij. q. iiii. qđ peccat
z tñ in eis nō h̄z locū regula. sed et p̄rium vt. §. p̄batū est z
vř esse rō in oibus p̄dictis qđ plus cōfert sp̄alis cōmissiō fa-
cta ab hoie qđ gnālis p̄tās data a lege qđ dic vt. §. eo. li. de

offic. deleg. i. cui. p̄dicta igif ad casuz n̄m applicando cer-
tum est qđ hēre vocē nullo mō est illicitū vel saltē de sui na-
tura de genere maloꝝ. Et si forte vellet aliqđ dicere qđ p̄so-
nis phibitio p̄ iuris phibitionē se ingerētib⁹ h̄ sit illicitum
z sic tales lz nō admittant p se nō tñ repellunt p alijs vnde
iterpretabimur iura phibentia qđ nō hēant vocē in caplo
scz noie suo hēre tñ poterūt noie alieno. **T**ertio regula
ista qđ alicui zc. intelligit qđ id qđ ē faciēdū noie alieno ten-
dit ad eundē effectū z eundē p̄sequitur sicut si fieret noie
suo vt in. c. sicut nō suo. alias si idē effect⁹ nō sequit h̄z locuz
p̄rium regule sic intelligit eam do. By. vt no. §. eo. in fi. glo.
sed certū ē qđ nō h̄z eundē effectū si ē in caplo noie alieno si-
cut si esset noie p̄prio maxime si h̄z nō simplex z libez. lz cer-
tum z limitatū mandatū vt pote de certa p̄sona eligenda vt
de elect. si quis iuste. §. porro. nam tūc nō h̄z liberū arbitriū
nec pōt que vellet eligere. qđ haberet z possit si interesset
noie p̄prio p̄pter qđ p̄dicta regula nō obstante saltē cū sic
litato mādato ad certū articulū admitti poterit z debebit.
Quarto de nō ordinatis ad sacros vel ad ordinē debi-
tum infra annū dicit dec. qđ nō habeat vocē in caplo de etate
z q̄li. in p̄sti. Clem. vt bi q. i. z. ii. rñ. qđ in penā taliū est statu-
tum sed lz aliqđ taliū admittat p alio nō d̄z p̄pterea voces
habere in caplo z sic ipsa dec. nō obuiat nec p̄ eā aliqđ per
hoc fieri dicit qđ p̄bat ex verbi p̄pria significatiōe habere
enī est p̄prie esse dñm rei vel saltē possidere. ff. de v̄b. sig. b̄ie
z no. xxij. q. vij. c. qđ aut. sed bñ certū est qđ ille qđ interest p̄o
alio nec est dñs talis iuris nec possidet illud imo ille cui⁹ no-
mine interest de resti. spo. cū venisset de p̄scrip. si diligētī cū
suis silibus ergo ipsa dec. nō obstante z nullo alio iure alif
phibente talis z si nō p se p alio poterit z debebit admitti
qđ aut fm verbi p̄prietatē restringere debem⁹ potius qđ p̄
eā ampliare itellectū p̄z ex gnāli rōne penāz qđ de sui nā re-
stringēde sunt nō laxāde de pe. di. i. §. pene eo. ti. in penis cū
sua mā. **Q**uinto nō pōt dici qđ iste p̄mentē dec. hono-
ref in voce capli imo pot⁹ onerā officii enī pcuratoris nō
est honor. lz onus z ideo lz sit actus legitim⁹ z a lege appo-
batus tñ infami cōmitti pōt cū alias dignitatū vel honoz
potz patere nō debēt de excel. p̄la. iter dilectos qđ indubi-
tatum vř p iura ciuilia. insti. de excep. §. vlti. z no. de iura. ca-
lū. impatorū in glo. vlti. Itē est de iure canonico nisi in p-
curatore ep̄i. v. q. iiii. qz ep̄s z legif z no. l. di. accedens in fi.
z hoc maxime qñ h̄z limitatū mandatū qz tūc nō h̄z hono-
rem liberi arbitrij. sed onus tantū certi ministerij iniūcti vt
§. dictū est. ex qbus bñ concludit qđ admitti debebit vt p̄o
exclusus vel saltē poterit. **S**ol. due ponunt qōnes vtroz
aliqua cā noie suo admitti debeat vel possit nomie
alieno quoz vnū. §. verbū debeat: ipoztat necessitatē ex pte
admittentiū. siue admittere debentiū. z est sensus vtzum ca-
nonici tales pcuratorē institutū iuris necessitate cōpellant
admittere fm autē. §. verbū possit denotat habilitatē ex pte
admittendi h̄ est an talis sit habilis z idoneus pcurator ita
qđ canonicis volētib⁹ valeat admitti de iure. **A**d p̄mu
ergo necessitatis dico id̄stincte qđ nō compellunt canonici
admittere que quā taliū si nolūt. z est rō qz cū ille qui nō h̄z
vocē in caplo q̄stum ad actū incūbentē non censet esse de
collegio etiā si alias sit de ecclesia sicut eđ de collegio censet
is qui ē nō est de ecclesia tñ de p̄suetudine vocē h̄z d̄ p̄sue.
cū dilect⁹ de elect. scriptū est. talē ergo nō habentē vocē in
stitutū pcuratorē alteri⁹ nolentes canonici nō admittūt. z
maxime in actu electiōis vt pal. c. si qđ iusto de electiōe. nec
ē in alijs cū nō teneant caonici pādere secreta sua alijs nec
extraneo liceat se ingerere vel canonicoz archana scrutari
.C. de cōmer. z mer. l. iiii. vi. q. i. ex merito. **A**d scdm aut
possibilitatis. §. vtū volētes possint distiguo qz aut ipeditū
tum est tale qđ ipedit nālr illō in talib⁹ p maxime req̄rif. §.
discretionē seu ai iudiciū vt etas z furor seu est p̄nām ei⁹ d̄
quo agit vt laicalis status qđ nō est apt⁹ ad tractandū sp̄ua-
lia. vel ecclīastia aut nō est tale. p̄mo casu ē a volentib⁹ ad-
mitti nō poterit vt p. c. ex eo q. iij. q. vij. §. tria. xcvj. di. bene
quidē cū cōcor. sed si nō est tale aut ipsuz ipeditū non
Mer. Jo. and. i ii)

solum impeditū ipedit et eū afficit. sed et alios potest inficere
vt excoicatio q̄ coicantib⁹ inducit leprā pcti. aut ipsum solū
afficit p̄mo casu admitti non poterit et si admittit vitiat q̄
factū est de elect. illa et c. cū iter. R. de p̄bati. post cessionē.
iij. q. iij. nullus. xj. q. iij. cū excoicatio si ip̄m solū afficit. aut i-
pedimentū ip̄m statutū est in penā ip̄s⁹ vt qz eligi sciēter
indignū de elec. cū in cūctis et in casib⁹. decr. clē. vt hi qui et
in eisdē cle. de regula. vt p̄fessores. aut nō in penā sed alias.
vt qz nullo mō est de collegio. p̄mo casu subdistinguo quia
aut est talis pena quā canonici possunt remittere aut nō. si
possunt vt in eligente indignū q̄ ea vice p̄uatus est voce nō
solū in odiū sui vt v̄f sed et in fauorē nō delinquentiū de ele.
cū vinton. et si nō parūt sibi vt iterit suo noie. possunt tñ
eū admittere vt p̄curatorē alteri⁹ vt ibi cū nō cōpellantur
facere maiorē ḡfaz q̄ velint. x. q. ij. p̄carie. si autē talē penā
nō possunt remittere. tūc etiā volētes talē nō possūt admit-
tere. q̄ oīno in penā eius excludi d̄z a voce cap̄si. sicut apte
dicit decr. illa vt hi qui. j. rñ. et melius. ij. rñ. ibi nullo mō et c.
verū in hoc vltimo casu forte p̄babiliter posset dici hoc lo-
cum hēre q̄n libere et simplr p̄stitut⁹ est p̄curator qz tūc q̄si
idē ē vel parū differēs effectualr sic si admittat noie p̄prio
cū eodē mō liberū hēat arbitriū sec⁹ si hēat litatū mādātū
vt de certa eligēda p̄sona vt dictū est qz tunc cū videat esse
tñmō quoddā istm siue organū p̄ q̄ loquit̄ is cui⁹ p̄cu-
rator ē quasi si nihil h̄z arbitrii. et ideo sic possit admitti. q̄
aut min⁹ sit admittere certū articulū quā simplr negocium
legit et no. de offi. dele. sup. q̄onuz de re iudi. cū Bertol. tu-
tius tñ credo q̄ nullo mō admittat p̄p̄ expressionē verbo-
rum decr. vt hi q̄ ar. p̄. c. vt p̄fessores ibi nec p̄ se possunt et c.
si tñ p̄ illa aliquis admittat. nō credo vitiat q̄ ab alijs fa-
ctum est. sed vox talis numex nō augebit de elec. ecclia. ij. si
aut nō in penā s̄z qz nullo mō est de collegio tūc possunt si
volūt vt in p̄. c. si q̄ iusto. cū et possent ei dare vocē noie
p̄prio de post. p̄. la. bone. ij. lxxij. di. obeuntibus.

Quod ob gratiā. lxx. dispendiū vide. s̄.
eo. li. de rescrip. dispendia in
p̄nci. C. Glor. j. ponit exēpla. sc̄do successiue si
gnat. vij. p̄ria et soluit. tertio p̄uertit regulā. C. In glo. j. ibi
q̄ fauor. hec lex et lex nulla. q̄ sequit̄ idē dicit q̄ h̄ regula
et ibi. l. j. vide. s̄. eo. li. de elec. vt quis duas in vlt. gl. et ibi qd
ergo si p̄ iniuriā p̄nunciatū est h̄ herede et nō appellatū h̄
nō nocet legatarijs. C. In glo. j. ibi si iudex. dat. Dy. aliud
exēplū p. l. iij. s̄. due. ff. ad carbonianū vbi in fauorē pupilli
cui de statu et bonis mouet q̄ introductū est q̄ differatur
q̄ vsqz ad t̄pa p̄batiōis. sed si h̄z p̄batiōes in p̄mptū nō
differet ne q̄ in ei⁹ fauorē et c. Dicit et q̄ p̄firmat hec regu-
la et ipsius exēpla tradunt. ff. de lege cō. l. ij. de in diē adiec.
fabianus de fide instr. l. plures. de sc̄do nup. gnāl. r. s̄. in his
et ibi finib⁹ p̄p̄ijs p̄pter equalitatē in iudicijs seruandam.
Dy. et ibi p̄ ius cōe idē hic Dy. reprobas solutionē dicētū
regulā locū habere cū fauor inducit iure cōi v̄f p̄uilegio. de
gem. p̄riaz cū inducit p̄ p̄m et hoc reprobat p. l. ea lege. s̄.
locati. ff. de lege cōmissio. l. ij. et iij. et ibi p̄miū. signat. Dy.
cōtrariū de. l. decreto. ff. de suspect. tu. vbi suspect⁹ a tutela
remotus de piculo administratiōis nō tenet ad idē. ff. de ex
cu. tu. sed et milites. s̄. sed ignominia. soluit q̄ idē actus non
est imediata cā pene et p̄mij. sed potest esse mediata et remota
delictū eni est cā pene. pena cā inhabilitatis ad actū. inhabi-
litas cā remotiōis ab actu. remotio est cā exēptionis ab one-
re hoc p̄rium tangit glo. et nō soluit. ff. de neg. ges. siue hēdi-
taria. Ad solutionē obijcit de. l. i. ff. de his qui. vt idignis. vi
de q̄ dixi. de fideiuf. puenit sup. fi. ij. glo. et in fi. Dy. et alle.
ff. de inter. et rele. l. relegator. s̄. vlti. et. l. se. et q̄ no. in autē.
de here. et fal. s̄. si vero.

It est sciendū q̄ Jo. mo. in decr. s̄. eo. li.
de elec. gnāl. in addi. p̄ hāc regulā
soluebat q̄onez talē. papa transulit ep̄m absen-
tem et absoluit eū a vinculo p̄ozi vt est mortis et iuris de tras-

latio. c. ij. s̄. sicut ergo de postul. bone. ij. in fin. querebat q̄n
vacaret p̄ozi cathedralis ecclesia et hoc ibi querebat vt sciret
de habēte regalia in p̄ima ecclesia cū vacat q̄n incipiat illa
vti. q̄ statim vacet inducit absolutionē p̄ozi vinculi quaz
ponit thema. p̄rium t̄z qz absolutio nō est pura sed cōditio-
nalis. si p̄senserit q̄ p̄bat p̄ multa iura vno soluēdo cōtra-
rium et dicit sic in curia declaratū nisi cōstet papā aliud vo-
luisse. subdit q̄ egidij ad negatiuā habens tres rōes et tres
glo. in p̄rium quatuor rōnes et vnā glo. tertio ponit solutio-
nem et ip̄s⁹ declaratio. C. Primo ergo alle. q̄ m̄monij sp̄ua
le sicuz carnale iniciat firmat et p̄sumat de trasfac. l. j. iniciat
aut ex cōsensu eligentiū et electi vt ibi in tantū q̄ ius electo
acquirat non tñ illi⁹ iuris executio. p̄glr tribuit vt no. lxxij.
di. quāto. s̄. eo. nosti. et c. qualif. eo. mō soluit ex discensu. C.
q̄n li. ab empr. dif. l. i. et. ij. nō soluet ergo iste a vinculo p̄me
nec p̄iungit sc̄do nisi post p̄sensum p̄stitū ad sc̄dam et diē
se pluries vidisse sic in curia declaratū. sit rō qz nemo inuit⁹
erescere cogit nec p̄trabit nec p̄ctum dissoluit p̄muz. lxxiiij.
di. vbi ista reliqua. C. de acti. et obli. sicut. C. de p̄ben. emp. in
uitū sp̄ ergo intelligit p̄ditio si sic sibi placuerit seu cōsensu-
rit. s̄. eod. lib. de p̄ben. si tibi absent. Item vt dicit sicut dos
nō potest esse sine m̄monio. C. de iure do. l. ij. si nec acq̄sio
sc̄do sponse sp̄ualis nisi libertat⁹ sit a p̄ma. ad id. s̄. de sc̄do
nup. c. i. et. iij. s̄. in p̄mo casu q̄sumcūqz sit pura p̄missio in-
telligit p̄ditio si secute fuerit nuptie. ff. de iure do. stipulatio-
nem et. l. plerūqz. s̄. si aut. ff. de testa. mili. l. ex. eo. xciij. dif. si q̄
ep̄i. sic translatio q̄sumcūqz pura d̄z intelligi si nuptie se-
cūde fuerint secute ar. ff. de leg. i. legatario. ij. rñ. C. In p̄tra-
rium alleg. ff. de bo. pos. ex te. mili. l. j. in fi. sed dicit illā intel-
ligi sub p̄dicta cōditione de p̄sensu translati vide q̄ no. d̄
p̄uil. c. pe. in. i. glo. et q̄ sup. ea dixi dat simile q̄ res donata
acquirat donatario reuocabilit tñ. si respuerit vt p̄. decr.
si tibi. sic legatū speciei mortuo testatore transfere in lega-
tariū. ff. de fur. a ticio. ff. de leg. ij. cū p̄. s̄. furdo sub p̄ditione
tñ si voluerit. ff. de le. i. si ita legatū. s̄. si volēt. hinc est q̄ bac
pendēte etiā pendet factū heredis in aliū transferētis p̄di-
ctum legatū vt legatario respiente firmet factū hēdis et eo
legatū agnoscente infirmet. ff. si cer. pe. l. p̄inde p̄ q̄ cōclu-
dit habentē regalia nihil p̄cipere de p̄ma sicut de nō vacan-
te ante p̄sensum trasla. j. ad sc̄dam maxime qz iste pugnat p̄
ius cōe q̄ vult p̄seruari fruct⁹ futuro successori. s̄. de offic.
oz. cum vos. s̄. eo. li. de elec. qz sepe. Met ergo si mū q̄ p̄uile-
gio vel p̄scriptione mutātū nō apparet. C. de ap. p̄cipimus
in fi. fatec tñ p̄ papa ex cā posset transferre ep̄m inuitū saltē
quo ad hoc vt careat p̄ma. sit rō qz tora ecclia ē vnū corp⁹
misticum in Cantico vna est colūba mea. s̄. de sūma tri. fir-
miter. s̄. vna. vij. q. i. nouatian. lxxiiij. q. i. loquit. sp̄sus aut
hui⁹ colūbe et caput hui⁹ corpis sicut papa videns vnū mē-
brū ip̄s⁹ corpis inutile p̄p̄ p̄secutionē iminentē ex ipsius p̄-
soma qui possidet vel p̄pter aliā iustam cām vt corpus sane-
tur potest et d̄z ex officij debito huic morbo antidotū p̄parare
alleg. vij. q. i. pastoralis. et q̄ no. Innoc. de renūcia. nisi. s̄. i.
q̄ ex eo p̄z qz p̄latura est ad finē vt p̄sit si finis iste frustra
pastor h̄z sanare q̄ est eḡz vt. d. c. nisi. s̄. p̄p̄. sed si papa
p̄pter sua merita volēs ep̄m honorare intendit sibi placere
si displiceat ille remanebit in statu p̄ozi ne retroqueat in ei⁹
lesionē. q̄ fiebat ob eius gratiā per hanc regulā cū cōcor.
C. Sciendū est q̄ Egidius cremoñ. in sua disputatiōe de
qua statim subdā. visus est tenere contrariū dicens q̄ si bo-
nos. ep̄us ad postulationē capituli rauen. etiā hoc ignorās
transferat ad ecclesiā rauen. nō expectato ipsius p̄sensu de
sist esse bonos. et si hoc de illo intelligat qui h̄z ignoret tras-
lationē. sicut tñ postulationē cui h̄z nō consenserit submisit
tamen se voluntati papali. iuxta no. de elect. cupiētes. s̄. de
niqz in gl. sed ex quo. tūc cessaret p̄dictio. C. Sciendū est
q̄ Egidius ponebat in q̄one p̄dicta p̄ dubio an valeret ele-
ctio facta ad ecclesiā bon. p̄ cap̄m bon. postq̄ audiuit nō
tñ certitudinaliter ipsaz translationē factā fore. cum tamen
ip̄e ep̄us adhuc regeret bon. eccliam. et q̄ nō valeat iducit
cōem op̄i. qua adhuc habebat ep̄us q̄ sicut inualidum facit
validum

validum. iij. q. vij. §. verū de iurepat. p̄sultatiōibus de biga. nup eadē rōne de alias valido facit inualidū arguendo a si mili p̄ r̄ium de pe. vi. ij. §. ex r̄io. Item nō dicit translatū nisi possessionē habuerit. xxj. q. ij. si quis iā. Item nō dicit mulier p̄bere que audiuit maritū mortuū nisi de hoc sit certifi- cata de spon. in p̄sentia. idem in. c. facit. ff. de acqui. re. do. l. res ex mandato et de acq. her. l. qui hereditatē et l. heres nā ex quo p̄ certo nesciunt ecclesiā vacare nō debent elige- re p̄ iura p̄e. facit qd̄ not. ij. q. vj. q̄sto de cle. exco. mini. ap̄li ce p̄ legē qui absenti. ff. de acq. r̄. poss. inducit enī qd̄ scripsi post d̄osti. de elec. q̄ p̄pter in p̄nc. sup̄ versū. celebrandam ad r̄ium inducebat op̄inionē cedere v̄itati manifeste. viij. di. veritate. et legatū recta via transit ad legatariū ignoran- tem. ff. quē ad. serui. amit. si partē. §. vlti. et de leg. ij. l. legatū. Item iste ex quo translat̄ est d̄i quo ad ecclesiā defunctus vij. q. j. §. ecce in q̄bus. nubat ergo ecclesiā cui vult. vij. q. j. sic alteri. C̄. Itē quicqd̄ sit in op̄inione sufficit in carnali ma- trimonio q̄ p̄bi possit de spon. tua. de eo qui du. in ma. c. ij. sic ergo a simili in sp̄iali inducit etiā qd̄ nor. Hof. in sūma d̄ p̄cel. p̄ben. in p̄nci. C̄. Soluebat ipse q̄ l̄z in boneste fecerit cap̄m t̄m tenuit electio cum p̄ translationē statim fuerit ra- uennas et desierit esse boni. nō expectato eius p̄sensu qui ex voluntate pape p̄debat. sed si hoc esset verū ergo digni- tas vacaret in curia et sic electio cap̄i nō valeret p̄ decre. ij. de p̄ben. li. vj. nisi d̄cas illā in ep̄atibus locum nō h̄re vt ibi no. in glo. ij. C̄. Ad allegata in r̄ium r̄idebat ad p̄mū q̄ vbi fieret alicui p̄iudiciū ex veritate p̄relata cum erat in r̄ium cōis op̄inō tunc p̄cedit argumentatio sed hic in veri- tate p̄ferenda nulli s̄t p̄iudiciū. ad decre. in p̄sentia r̄idet q̄ si mulier contrahat t̄z de scōis nup. d̄ns. ad id q̄ de heredi- tate dicit r̄idet illud speciale. vt no. in. l. heres in vlt. glo. in. l. qui absenti apparet de intentiōe scribentis glo. d̄osti. fatec̄ veram t̄m si cōtra eam fiat t̄z. facit de p̄ben. l̄z. ij. li. cod. curia per reseruatiōes. imo dicit p̄ constitutionē nō s̄nit et minora beneficia vacantia per p̄mōtionē in curia per alios conferri dato tamen q̄ hec solutio procederet locum habe- ret in casu de quo p̄dixi videas etiā q̄ no. in cle. vt lite p̄e. c. vno post p̄nc.

Ad omnes xxx. dy. ponit

receptum. ff. de serui. rusti. p̄e. vbi in p̄stituen- da seruitute in fundo cōi oium dominoz cō- sensus requirit et vnius defectus constitutio nem reddit inutilē approbati et sufficit singularis et successi- ua approbatio in extraiudicialib⁹ vel bis que sunt coia vt singulis scōm 3o. mo. vide qd̄ no. §. eo. li. de reb. ec. hō alie. dudū in glo. scōm qd̄. C̄. Glo. j. ponit exempla et in fi. real- sumit primū exemplū. scōo soluit r̄ium et remittit determi- nat incidens r̄ium et ponit ius nonum. tertio arguit ad qd̄ nem ponit op̄iniones r̄ias et scōam reprobat. C̄. In p̄ma glo. ibi. l. vlti. in actu per quē tutela dissoluit vt in arroga- tione pupilli oium tutorz cōsensus exigif. et ibi qd̄ maior: se- quis pars curie efficit perinde habetur ac si omnes egerint. C̄. In. j. glo. ibi solutio idem d̄y. et ibi in cōe ad idem. ff. de reli. si plures fallit etiā. ff. de pact. maiorē. ff. de cura. furi. cō- filio. §. h̄n. vbi sufficit alteri⁹ auctoritas d̄y. et ibi subaudif. vt ibi no. in vlti. glo. ibi cū similib⁹. §. eod. lib. de cler. egro. c. vno cū cōcor. et ibi sup̄ eo. arg. §. lxxiiij. di. c. ij. vbi de hoc.

Ec regula facit ad q̄onem d̄nicales

lxxv. q̄ qz solutio non pla- cet hic inserif et est talis consuetudo erat in qua dam ecclesia q̄ canonici absentes t̄m p̄cipere q̄tum p̄e- sentes sed ep̄us loci eū canonicis p̄sentibus statuit q̄ absen- tes nihil haberent querif an p̄iudicet alijs etiā in scholis ab- sentibus. C̄. Breuiter allegat quinqz p̄ et toridē d̄. tertio ponit solutio que reprobat certo casu et contrarijs r̄idetur C̄. Allegat ergo q̄ p̄iudicetur. qz constitutio fuit bouesta

vt nō seruiētes nihil p̄cipere. xij. q. ij. caritatē. §. de appel. peruenit. ij. de cler. nō resi. c. ij. Item valet statutū factum a maiori parte capituli de bis que si. a ma. part. c. j. et qui vult emolimentū sentiat onus. ff. de reg. iur. scōm nām et j. eo. qui sentit cum cōcor. Item vtilitas cōis p̄fertur puate. §. de po- stul. pla. c. iij. et ibi cum concor. et vij. q. j. scias. Item sufficit in statuendo duas partes fuisse p̄sentes. ff. de decr. ab oz. fa. l. iij. qd̄ cuiusqz vniuer. l. plane. nec absentes extra puincia3 fuerant vocandi ad statutū faciendū de elect. coram. C̄. In r̄ium qz de alieno statuere non poterunt de constit. que in ecclesijs et res inter alios acta et c. C. res inter alios acta. l. j. §. de offici. deleg. sup̄ eo de re iudi. c. penulti. nec iure suo si- ne ipsoz facto puari debuerunt. l. vj. di. satis p̄uersum. facit de cle. nō resi. ad audientia. et in re cōi melior est conditio p̄- hibentis eod. ti. in re cōi. cum concor. Item in scholis bene- ficium habere debent. §. de magif. sup̄ specula et c. li. xij. de ero. mili. anno. his scholarib⁹ facit. §. eo. lib. de puile. c. ij. ad hanc partē facit hec regula cum suis cōcord. et v̄ casus de consti. oēs. C̄. Sol. dicit Bar. brix. cū aliqua fiunt a caplo de necessitate vt electiones alienatōes et institutiones tunc valet q̄ sit a maiori parte. §. de elec. l̄z. nisi aliquis contēnaf eod. ti. q̄ sicut. sed in his que fiunt nō necessitate requiritur consensus oium vt in p̄e. c. cum oēs et ff. de serui. ru. p̄e. per fundū vnde hic nō p̄iudicat absenti scōm Tan. et Ein. sic dixit Bar. brix. C̄. Eadem verba et plenius no. Ber. in de cre. cum oēs que tamen ad casum q̄onis reducta nō placēt graue etenim mihi videt hoc dictum et cōtra vtilitatē eccle- siarum et huius solutiōis r̄ium sumif ex his que scripsi p̄ In. d̄osti. et Lōpof. in p̄e. dec. cum oēs sup̄. j. glo. facit de cler. nō resi. c. vno lib. vj. p̄cederet aut solutio si constitutio specialis fuisset contra tūc absentes noiatos vel non ita q̄ nō ligaret statuētes. sed rō inducta nō sonat q̄ sic intellexe- rint. credo igit q̄ d̄modo constitutio liget ip̄os statuētes si se absentauerit valeat quasi istud sit de necessario expedi- endis vel saltē vtiliter vt optime p̄batur de rescript. c. vlti. lib. eod. et p̄iudicabit absentib⁹ alias nō puilegiatis qd̄ di- co p̄ tanto qz tale possit esse puilegiū q̄ l̄z in se valeret cō- stitutio ea tamen nō obstante p̄cipere puilegiatus p̄ben- dam quale est p̄ modo puilegium hui⁹ studij. C̄. Ad r̄ia respondet q̄ nō constituit de alieno qz non respicit p̄terita nec est hec cōio singulariū et p̄ hoc respondet ad alia argu- menta. nec pōt allegari iniuria. vbi sublata onerosa consue- tudine res redit ad sui naturā. xxxv. di. ab exordio et quod ibi no. Ad dec. cum oēs d̄c q̄ vbi constitutio nō fuit cōmu- nis nec interuenit consensus ep̄iscopi. p̄cederet eo. aut for- tius hec solutio q̄ p̄pter consuetudinē illam pateret eccle- sia ministroz defectum. §. de cler. nō resi. c. pe. et facit qd̄ ibi scripsi sup̄ v̄sic. de serui. nam si eo casu solus ep̄s subtrabe- re pōt fructus multo fortius ep̄iscopus cum capitulo.

Ad quis xxxij. facit hec regu- la ad questōez debi-

toris qui de mandato iudicis vel curie ei sol- uit qd̄ debebat creditori quā vide in spec. de solu. §. nūc aliqua v̄si. illud aut qualiter ecce Prima glo. dicit vnde sumpta. et ponit exempla. scōo expo- nit regulā et rationes reddit. tertio illam conuertit. Scōa glo. not. a contrario dat similia arguit ad questiones et re- mittit. C̄. In p̄ma gl. ibi. §. qui iussu. sequitur iudicialiqd̄ facit nō videtur dolo facere qz parere necesse est et ibi cum p̄tor sequitur causa cognita per errorem vel ambitiose iu- beret hereditatem ex fideicomisso restitui etiā publice in- terest restitui p̄pter rerum iudicarum auctoritatem. et ibi generaliter. sequitur eas personas quib⁹ reuerētia exhiben- da est sine iussu p̄toris in ius vocare non possumus. et ibi quoniam punif officium pertinaciter nō resistens iudici nō recipienti appellationē. et ibi ad ea. ignoscitur seruo in non atrocibus parenti domino. vel in eum qui habetur loco do- mini vt tutori vel curatori. C̄. In glo. ij. ibi. §. cum in eadez Ber. Jo. and. i iij

navi. cibaria in navi in comune conferunt. et ibi illud canofi. xv. q. j. In pma glo. ibi. §. doli mali. Dy. ponit etiam exēpla per. l. ff. de aqua plu. ar cen. l. q̄q̄ in pncip. vbi excusat qui iudicis auctoritate destruxit sepulchrū quod nocere poterat aqua pluuie. et per. l. ff. de soluti. si stipulatus. §. si lance. vbi excusat depositarius restituens auctoritate iudicis depositum vni ex pluribus heredibus deponentis. et ibi exercendo distinguit hic Dy. vt notat. §. de temp. ord. ad aures in glos. ij. et ibi. §. iudices apertius cod. lib. de penis felicias ad finem.

Ec regula excusat eum qui facit mā dato iudicis. sed deputatum hic fuit per duos canonistas. scz do. Egidius cremosius. et Gualterū de gangareto. quid de illo qui occidit permissione iudicis vel statuti clericum bānituz qui laycus putabatur an excuset dolo et pena eadez questio ab oli fuerat disputata per do. Nicholaum de matarel. in studio paduano. Joan. de deo. q. xxxij. lib. ij. tractat de percussione clericum qui cancellari de bāno petebat. Ad uegatiuam allegant quatuor et sub tertio duab' obiectiōibus respondet. scdo in cōtrariū alia quatuor. tertio datur duplex solutio et secūdo dupliciter distinguit. pmo ad questionem secundo generaliter ad materiā. Et ad partes quod nō excuset nō disputando an statutū nō valeat quasi q̄ legē diuinā nō occides. Exo. xx. et tenendop nūc q̄ valeat vt scripsi in spec. de constitu. ad fi. allegatur q̄ cum statutū permittat bānitum p homicidio licite occidi. sed bānitum intelligere debemus iure bānitum sicut de condēnato dicit. ff. de re iudi. l. iij. §. condēnatus facit. ff. de pen. l. ij. §. fina. de ptra. ta. l. nō putauit. §. nō queuis. vt verba cum effectu intelligantur. de cler. nō residen. relatum cum concord. ff. quod cuiusqz vniuer. l. j. §. hec autem canō. de pe. di. j. hec autē. nam ali quid nō esse et minus perfectū esse equiperant in iure instit. qui. mo. te. aperia. §. ex imperfecto. facit de transla. c. ij. cum concord. nec valet iudicis auctoritas que non excusat in delictis. xvij. dif. multis. xij. q. ij. quicūqz de temp. or. dilectis et pncipue in casu nostro quo iste iudex non erat. xj. q. j. nullus iudicium de fo. compe. c. ij. et sic nec bānum nec statutū quo ad illum tenebat qz contra legem factum. C. de epif. et cler. autē. statumimus. Scdo sic pbatur vbi scriptura a veritate discordat veritas attendit nō scriptura. ff. de reg. iur. si libzari. C. de erro. aduo. l. ij. plus valeret qd agit. l. j. §. h scri ptus bānit' nō ē bānit' ergo etc. Tertio sic scriptura facta in meū p iudiciū nō de mea voluntate mihi nō p iudicat. C. de dona. censualis. ff. de acq. re. do. l. qsqz. sed hec scriptura facta in libro bānitōrum talis est ergo etc. et si forte dicat ad hoc eum fuisse citatum. Respondet q̄ euz citatio facta fuerit ab illo quem constabat suum iudicē nō esse sibi non p iudicabit. ff. de iur. om. iudi. l. fina. Item si dicat occisorem id ignorasse. Respondet hoc non iuuare. nam qui cum alio contrahit debet esse certus de conditione illius. ff. de regu. iur. qui cū alio. multo magis qui contra alium deliquit. naz vbi maius periculū etc. §. eod. lib. de elect. vbi periculum in pncip. cum concord. Itē cum ignorantia nō excuset in minoribus delictis insti. vi bo. rapto. §. sed nedum. multo minus in maioribus. Item regulariter nō excusat ignorans quod scire debuit vel potuit. ff. si certum pe. quod te. quod vi aut clam. l. seruus de iur. et fac. ignorantia nec sup. pna. et l. regula. §. j. de elect. c. innotuit et cle. de cō. pre. c. vno in fine. sed iste scire debuit volens emi hoc in alterius p iudiciū facere debuit inquirere vt pbatur. C. de exercito. l. fi. et l. j. post pnci. nec sua imprudētia debet cedere in alterius p iudiciū. ff. de offic. presi. l. illicitas. §. sicuti ad. l. aquil. idem iuris in fi. Item iste voluit esse executor statuti et executor inquit. C. si contra ius vel vt. pub. et si non cognitio canō. xxv. q. ij. Itē dato q̄ ignorantia excusaret in aliquo nō tamen in toto sicut dicitur de iusto dolore. C. de adul. l. gracchus. ff. de sicca. l. j. in fin. et de iusto metu. §. quod metus causa sacris.

Quarto videtur casus. ff. de iureiur. eum qui. §. si iniuria vbi iniuriaruz mihi tenetur: qui nō me sed aliuz iniuriari intendebat facit quod no. de sen. excō. si vero et ff. ad. l. aquil. scientiam. §. sed si defendendi. In pncipio q̄ excuset bannum et forma eius ppter auctoritatē iudicis qui in delictis excusare videt. xij. q. ij. de rebus. xxvij. dif. diaconi. lxij. dif. salonskane. quod dictum est contra potest intelligi quādo superior auctoritatem prestare nō potest. sed hic iusto errore motus est iudex ad bānandū illud vt laycum. Item statutum in se valet quare iste videns illum bānitum nō fuit in dolo quare non tenet cum lex cornelia requirit dolum. ff. ad l. cornel. de sicca. l. in lege. Scdo debuit credere per iudicem bene factum cū pro ipso presumit. ij. q. vj. hoc etiam placuit de renūcia. in presentia facit qui si sint legitimi. per venerabilem vsicu. preterea alias ex facto iudicis parare laqueus contra id. xxvij. q. j. de viduis. C. de his qui ve. eta. im. pe. l. j. non ergo fuit in culpa credens qd iudex et alij credebant et faciens quod cōmuni opinione licitus erat cū publicus et cōmunis error habeat p iure saltem ad executionem eorum que interim sunt. ff. de offic. preto. barbarius de sup. pel. l. l. iij. in fi. C. de testa. l. j. C. de sen. et inter. l. in fin. sicut nō deliquit nec in fugitiuoz numero computatur qui facit quod publice arbitrabat fieri licere. ff. de edi. edict. quod sit fugitiuus. §. apud labeonem. multū eni operatur cōmunis opinio. vnde mulier cōmuni opinione putat pregnans proximus heres a posthumo hereditatē adire nō potest etiam si ipse putet illam nō pregnantē secus si cōmunis opinio est in contrariū. ff. de acquir. hered. cum quidā. §. quod putetur facit quod no. de elect. dudum. ij. in glo. qz cum iaz. imo qd plus est p pna ignorantia sola excusare videtur. ff. de admitt. cirographus. §. adeo. Item ignorantia pbabile excusata sententia excommunicationis de sen. excō. si vero. et adulterio. ff. de adul. l. penul. xxxij. q. ij. in lectuz. Itē videtur esse casus. ff. de iniur. illud canō. xv. q. j. illud ad idem. ff. de arbi. l. j. cum glo. ibi posita. Tertio qui publice citatus edicto nō paret consentire intelligit in sui p iudiciū. C. de remi. pigno. si eo. qui accus. non possunt. l. si ea de inge. ma. diffamari. iste ergo voluntate sua quo ad sui p iudiciū in libris bānitōrum descriptus intelligit. sed qui se scribi patitur in alio ordine videtur ipso facto renūciasse maiori. ff. de iure iur. l. v. §. fina. et de decur. l. fina. iste igitur patiendo se scribi in libris bānitōrum videtur renūciasse ordini clericoz de vi. et hone. cler. c. fina. de sent. excō. contigit. et illius status quem quis publice portat quis esse censet. C. de lati. li. rol. l. vna. §. sed et qui pileati. iste autē sic patiendo accepit status bāniti talis ergo esse censetur naz qui patitur aliquid in publicis libris scribi in suum p iudiciū quod illic scribitur habetur p vero nec recipitur pbatio in contrariū. C. de dona. censualis in fine. C. arbi. tu. l. fina. et de heredi. tu. l. cū ostendimus. ibi in acta publica passi sunt. et hic est talis ergo etc. ad idem. ff. de probati. l. census. Quarto ipse clericus qui a pncipio non venerat allegaturus p iudicium vt debuit de quo satis dicam sup regula scienti. ad finem questionis. saltem postea debebat publice petere bānuz cancel lari. vel publice prestari coram ipso iudice vel coram suo taliter q̄ in publicam notionē peruenire posset argu. ff. man. si fideiusor. §. j. et ij. et per hoc omiffuz videtur dedisse causam ignorantie occisoris et iusta ignorantia excusat in crimine vt i furto isti. vi bo. rap. §. qz tñ. ff. de adul. l. adulteriu. §. frea. C. de plagia. l. plagij criminis. ff. de abige. l. j. §. fi. et p. ferti cū nō dlinqre s; iure agere intēdebat vt h et fac. pre. l. pe. de adul. et l. illd. de iniur. et clarior caus vī eē. ff. ad. l. aql. q̄ actōe. §. si qz i colluctatōe. ibi aut si si i certamie. Soluit egi. occisore imūne p leges vltio allatas et p. l. si ignorat ff. locati cū solū circa purū scām fuerit ignorantia iuuat eū p iudicium q̄ psumim' aliquē laycū et cōis opi. et sic nō fuit in dolo cōsa vt negligētia. Itā loqnt vbi p dcoz aliqd affuit vt qñ voluit iniuriari lz erraret i psona vt i. §. si iniuria h at defuit culpa ergo cesset pena de p iudic. c. ij. Itē gualteri' ex quo

ex quo ille ignorabat eū inuiste bānitū vltra p̄al. d̄ sen. excō. si vero e indubio p̄sumatur ignorans in facto alieno. ff. de proba. verius. **C** Nicolaus distinguebat aut iste sciuit bānitū de iure non tenere e tunc puniri debet quasi dolo fecerit. ff. de adul. l. p̄l. in fi. aut ignorauit bānitū non tenere e illū clericum esse e tunc absoluetur cum iustam habeat ignorantie cām. alle. p̄e. l. p̄l. in prin. e leges alle. in fi. secunde partis. aut sciuit illum clericum sed ignorauit bānitū non tenere e tunc etiam absoluetur si erat talis persona in quā verisimiliter cadat error ille de quibus. ff. de proba. cum de indebito. §. si aut is qui alias dicit illuz puniri quasi dolose cōmiserit ar. ff. de falsis. l. diuus e adul. si adulterium cum incestu. §. j. e sequentibus e. C. de incestu. nup. qui contra quod dixit n̄ lum certis casibus excusari maxime in eo procedat qz causaz erroris videtur dedisse p̄ncips idest res publica que iure p̄ncipis censetur. vnde ipsius error qui ius facit subditorū errorē excusat. ff. de suppell. l. i. iij. §. si. Subdebat autē Nicolaus hac de causa doctrinam e distinctionem talem cū qe committit homicidium sine dolo. aut aggreditur factum dolum ex quo sequit̄ illud delictuz q̄ non dolum. p̄rio casu de illo tenetur quasi dolose commissio q̄uis in illo dolum non cōmiserit. ff. de vi pu. vel p̄na. l. quoniaz. ff. de iniu. l. eū. §. si iniuria. ff. de seruo. cor. si quis seruum. §. si. e. l. se. secundo casu aut sequitur delictum in aliam personā q̄ contra quaz factum aggressus est aut in eadem. primo casu tenetur d̄ culpa. ff. ad. l. aquil. scientiā. §. sed si defendendi. minor tamē im pōitur pena q̄ si dolo fecisset. ff. de sicca. l. i. §. sed si claua. fallit si aduersarius sua culpa dedit causam illi delicto. ff. ad. l. aquil. Item obstritrix. §. p̄l. e. l. Item mela in prin. in secundo casu aut delictum habet rationabilem e probabilem excusationem aut non. secundo casu punitur minori tamē pena q̄ si dolo iteruissit. ff. de sicca. l. iij. §. ex senatus e. l. i. lege p̄n. in p̄rio casu excusat in totum per. l. p̄l. ff. de adul. e alias leges allegatas in fi. secunde partis.

Quod semel

xxi. Jo. mo. dicit exempla ponenda per. c. d̄ illis. l. ad fi. d̄. de spon. in pu. per. l. ff. de ioffi. testa. l. ff. de aqua plu. ar. in diem de vaca. nu. l. p̄tor. ff. si post ibi semel agnoscendo iudicium excusatiōi renūciat. **By.** ponit exemplum in diffinitiuā que p̄ proferentem non reuocatur de hoc dicam super glo. Item in cōfessione si erronea sui iudicio etiam sine causa facta. ff. de inter. ac. l. i. v̄ extra iudicium t̄i cum legitima causa. C. de non nu. pe. l. generaliter alias indiscreta d̄ e non obligatoria. ff. de proba. cū de indebito de doli excep. l. iij. §. circa. ad hoc oppōitur d̄. l. tale pactum in princip. ff. de pactis.

C Solutio ibi fuit cōfessio ad liberandū. Item opponitur solutio e promissio sunt paria. C. ad. l. fal. l. vl. sed solutio indebiti inducit p̄sumptionem donationis sic ergo e promissio p̄imum patet. ff. eodē cuius per errorem. solutio si vterqz scit causam non subesse non inducitur. e regula in pari soluit ob. qz nec ibi agens auditur nec in debito soluto ē vtroqz sciente auditur repetens qz semper in pari causa melior est conditio conuenti e deterioz agentis. si autem creditoz scit causam subesse e reus sciret nō subesse tūc procedit cōtrarium vt videat̄ ex donationis causa confiteri e efficiēter obliget. ff. de ope. liber. cāpanius e no. i. p̄e. §. circa. tertio ponit exemplum in cōtractu. C. de actio. e ob. sicut. ad hoc signat cōtrariū de. l. si pecunia. ff. de cōdi. causa da. remittit ad ibi no. vbi etiam remittit e hic glo. vltra medium. Quarto ponit exemplum in electione de hoc in prin. glo. signat cōtrarium. ff. de. le. ij. vnuz ex familia. e. l. cū ipse. §. a filia. soluit q̄ in illis ius eligendi nō competeat de presenti qz totaliter collatum erat in t̄mpore mortis vnde per p̄imā electionem non cōsumit. quinto permiscet exēpla de aditione hereditatis. C. de repu. bere. si quis maior de dilatione iuramentū. C. de iureiur. si quis iusiurādum de cōsensu cōfirmate factū alterius. ff. de aqua plu. ar. in diē de diuer. e t̄p. p̄e. l. de ac.

cessionibus in quibus non licet penitere vt ibi signat etiā cōtrariū de mutatione testamenti quo ad institutiones e legata de quo dicā super glo. non potest. Jo. mo. signat cōtrariū de. l. i. §. qd̄ ait p̄tor. ff. quozū legatorū. soluit qd̄ ibi heredi ante aditam hereditatē non erat ius volendi e simile de iureiur. sicut nostris vbi de hoc in gl. vlt. **Idia** gl. pōit exēpla secūda ponit. xxij. casus q̄ plures includūt in quib⁹ fallit regula. tertio dicit aliud generale incidere in regulam de quo remittit. quarto ponit quattuoz que requiruntur ad regulam scilicet quo placitum non sit iprobatum quod sciēter placeat quod non sola mente e qd̄ alterius interfit. In gl. l. ibi si vxoz in fi. vxozis mores per cōtractū vel reconciliationē probatos reprobare non possum. e ibi. l. penul. q̄ sel cōsensit nō audit dicens decurionem nō recte creatū. e ibi a p̄tissimi. non recusatur iudex post litē cōtesta. e ibi pōponi si p̄bau negotiū a te gestū licet minus bene vltra mibi non teneris. e ibi ex causa. ponit casum de illo q̄ r̄dit se heredē e p̄ducto testamēto apparet exheredatus. vel apparet aliō testamētū. e ibi qd̄ iussit e vetuit ne p̄tor cōtrario iperio tollere e remittere l̄ de sen. contra. e ibi recte in mandato penitē licet re integra. e ibi. §. vlt. societatis intempestiua reuocatio in extimationē venit. e ibi. §. pen. qui deposuit vt red datur post mortē suaz vel depositarij volūtātē mutat e p̄ri us agit. e ibi si p̄ errozes nil tā p̄trariū p̄sensui sicut error. In gl. l. ibi sanitate dicit Jo. mo. ne vnuer si tat̄ mēbra malo medico corrupātur. e ibi variare p̄t accumulando. e ibi e si quis in prin. B̄ plene tractat **By.** an faciens secūdū testamētū habeat necesse sp̄aliter reuocare p̄imū in quo erāt verba derogatoria. scdo an sufficiat solū gn̄alis reuocatio. e dicit qd̄ forte nō erraret qui diceret scōz valere. per. §. e si quidē in autē. de testa. in prin. vbi sufficere videtur expressa reuocatio nec requiritur sp̄alis: tamē ipse tenet cōtrariū. l. quod requiritur sp̄alis per h̄c. l. ibi nisi sp̄aliter dixerit e. si vero sp̄aliter reuocat. certū est valere scōz vt ibi nisi transisset ad naturā contractus excedens fines vltie voluntat̄. ff. de don. cā mortis. l. vbi ita donatur. e qd̄ illud in testamēto fieri pot sit quod i contractu patet. ff. de assi. liber. l. assignare e no. ff. de testa. heredes palā. §. vlt. si igitur vendit vel donat h̄di presenti vel alteri pro eo recipienti eo absente sub ea cōditio ne si testamentuz reuocari contingat habebit venditio e donatio effectuz irreuocabile iij. casum reuocationis testamenti. **Ja.** de bel. t̄z valere testamētū scōz nō faciens mentionē de verbis derogatorijs p̄imi. vt dixi. d̄. c. li. de consti. c. i. sup. vj. gl. an v̄o testamētū iurātū reuocari possz statiz subdaz. e ibi iterlocutoriū e diffinitiuam interdū. quod dic vt dixi de accusa. qualiter super. i. gl. de quo hic **By.** cōcordans ei qd̄ ibi dixi post **Hosti.** e ibi iprobant a iure vnde dixit Jo. mo. qz maluz culpe remitti e ordinarī pōt in bonū pene. vel vt dicit homo ruens in peccatū non resurgit nec ex se nec a se. l̄ a gratia p̄ueniēte. vnde dicit **Augustinus** super illud p̄e. lxxvij. circa mediū caro est spiritus vadens. l. ex se i peccatū e nō rediēs ex se: sed ex gratia facit quod scripsi. d̄. eo. peccatū e ibi recedere possunt expone e remitte vt dixi de arbi. cū dilectus super fi. vlt. glo. e ibi vel facto. d̄. de spon. tue.

Ec regula

facit ad questionē quā dicit sputaui d̄ testamēto iurato quā sic p̄ponebā. **Marcus** fecit testamētū e iurauit non cōtrauenire vel illud nō mutare demū fecit secūdū testamētū e mortuus est queritur qz testamētū valeat. **C** **Primo** inducāz. vj. rationes pro scdo. iij. tertio ponam duas opiniones contrarias p̄imaz tenens cum certa determinatione e contrarijs respondebo. **C** **Primo** igit qz valeat p̄imū seruādū est. n. iuramentum q̄ diu seruari pōt sine piculo anime de iureiur. si vero qd̄ me cau. cum dilecti. Est eniz iuramentū de iure naturali e obligat ex p̄cecepto. xxij. q. i. si peccatus d̄ iureiur. e si x̄ps. de voto magne ergo penitus seruandum ex quo nihil in p̄imo illicitum. quo casu secus: vt si paganos vel hereticos instituisset in p̄rio de

bereti. si qd. tūc enim iuramentum non obligat de iurariur.
quanto eod. ti. non est obligatorium cum suis concoz.
CSecundo video qd verba derogatoria primi testamen-
ti faciunt scdm non valere nisi de illis testator in secūdo fe-
cerit mentionez. ff. de le. i. si mihi et tibi. §. interdus et de leg.
iij. si quis in princ. testamēti. et de hoc. §. dixi post By. idem
de testamento inter liberos facto. C. de testa. aut. hoc iter li-
beros et not. §. eo. li. d. cōsti. c. i. si hoc pmū testamētū fortifica-
uit mlto fortius iuramentū. xxij. q. i. oē qd maxie cū per id
obligatur deo facit quod dixi de spon. l. ij. sed interdum pa-
pa vitiat testamētū de vsur. quāq; in fi. de pen. felcīs li. eo.
fortius ergo hoc faciat interdictus dei. **C**Tertio sic pbo
sicut licet testamētum suū cuiq; rumpez qz ambulatoria est
voluntas defuncti et c. xij. q. ij. vltima voluntas de cele. mis. cū
• marthe. ff. de adi. le. l. iij. sic licet miore venire cōtra alienati-
onē rei sue vxoris cōtra alienationem fundi dotalis filie con-
• tra paciū quo reuocauit successionē paterne primū p3. ff. de
rebus eorum. l. i. fm est. ff. de fundo do. l. lex iul. C. d. rei vxo.
actio. l. vnica et §. cū lex. tertius. C. de pac. paciū dotalē et C.
de coll. pactum. sed per iuramentū predicta omnia cōfirmā-
tur ita qd non licet postea cōtrauenire. C. si aduer. vendi. l. i.
et autē. sacramēta de iurariur. cum cōtigat et c. ij. eo. li. de pa-
ctis q̄uis. ergo idem i testamento vt iuramento firmetur et
tollatur per id contraueniendū p̄as lz. n. arguere de contra-
ctibus ad testamēta. ff. de le. iij. q. ciographum. **C**Quarto
multū videt̄ facere pro hac parte de sepul. c. i. eo. li. vbi qui
sepulturam elegit et iurauit non cōtrauenire vltionē aliam
eligere non pōt vicit ibi Archi. per id hāc questionē decidi.
Itē p iuramētū impeditur futura accusatō sic et futura testa-
menti factio primū probat̄ de accu. veniens de iurariur. quē-
admodū. **C**Quinto video qd si post primū testamētum
quis profitez primū testamētū tollere nō pōt nec plus te-
stari. xij. q. iij. nūc at̄ de testa. qz ingrediētibus. C. d. sacrosan.
ec. autē. ingressi. qd ergo facit professio hoc facere potuit iu-
ramētū que sunt viculi eiusdē de voto. magne et in pre. c. i.
de sepul. **C**Sexto patet quod faciendo secundū testamē-
tūz deierat p̄iri autē sunt ifames. vj. q. i. infames et c. se. vbi
de h. et ij. q. v. cōstitūimus ad hoc de iurariur. querelā. C. de
transac. si quis maior. et actus legitimi sunt infamibus inter-
dicti de testi. licet. ij. testari vero ē actus legitimus. facit qd
no. ff. eo. ti. actus in prin. ergo testamētum scdm non valeat.
In contrarium videt̄. f. qd valeat secundum testamētum
ambulatoria enim est voluntas defuncti et c. vt supra in secun-
do articulo. et sola moza est confirmatio testamēti vt ibi et
nil est quod tantū debeat hominibus sicut quod vltimē vo-
luntatis et c. C. de sacro. ec. l. i. C. de testa. quoniam indignus
et libertatem supzemi iudicij quis sibi auferre non potest. ff.
pro socio cum duobus. §. idem papa. al. §. se. in fi. nec sibi le-
gem imponere a qua non liceat recedere vt in pre. l. si quis
in prin. maxime qz factio testamēti est iuris publici. ff. de te-
sta. l. iij. qd p priuatozū pactū nō tollitur. ff. de reg. iur. neq;
pignus. §. priuatozū d. so. cōpe. si diligenti. **C**Probat̄ secūdo
et sic equiparamus hec duo iuramentū et confirmationē pn-
cipis vt patet de preben. dilecto de rescript. cum aliquibus
eo. li. de elec. qz sepe cū similibus. sed testamētū per princi-
pē pfirmatuz lz imutat̄ testamētū. C. de testa. l. omniū ergo et te-
stamentū per se iuratū. ad quod facit qz siue numerus cano-
nicozū sit iuratus siue p principē confirmatus licet ab illo re-
cedere eo casu quo ius permittit. f. propter exrescentiam sa-
cultatum de consti. cū. **C**Ad. et facit qd no. in dec. pre. dilecto
in glo. immo. **C**Item in his equiparamus iuramēta et penarū
obligationes de elec. vbi periculum ad fi. eo. li. de offi. or. qz
pluriq; sed pactum future successionis etiā cum pene obliga-
tione non valet. non enim licet testamētū inducere in cōtra-
ctum. probentur hec. ff. de verbo. obliga. stipulatio hoc mo-
do cōcepta. ff. de don. quidā. §. i. de acqui. heredi. qui be-
reditatē. C. de pac. l. fi. C. de inuti. sti. l. ex eo. sicut ergo ex his
non obligaret̄ pena sic nec iuramētū. et facit ad predicta de
cōcef. preben. c. ij. eo. li. est. n. regula qd si principale nō tenz

et hoc eo. ti. accessoriū cum cōcoz. cum ergo testamētuz lz
iuratum non possit me alteri obligare vt est probatum. **C**Itē
nec mihi ipsi vt patet. ff. d. le. i. cūz filio et l. si mihi et tibi. et fac-
ff. d. arbi. l. plr. restat per locum a diuisione qd iuramentū il-
lud nō potest impedire secundam testamēti factionem.
CProbat̄ tertio sic testari et cōtrahere matrimonium li-
cet cūq; nō prohibito. et phibiti non testari habentur insti.
quibus nō est per. fa. te. per. totum. ff. et C. qui testa. fa. po. et
in spe. de instru. edi. §. compendiose i princ. prohibitos con-
trahere vide i sumula. iij. l. i. sed si iuro nō p̄bere vlt̄ p̄ber
cicia vlt̄ non contrahere cum seia omni casu. si cum seia con-
traho valet matrimonium. probatur primus de voto. c. vno
eo. li. secundum et tertium de spon. sicut et c. si inter de spon.
duozuz. c. i. periurus tamē sum et d. eo penitentia imponit vt
sibi sic in testatore dicamus valere secundum testamētum lz
periurius sit et propterea puniēdus vt ibi. **C**Quarto patet
idem i alijs iuramentis vt in eo qui iurauit certam religionē
ingredi si ingredi aliā tenet igressus de regula. qui post vo-
tum eo. li. **C**Item iurauit librum non vendere vel non vendere
ticio vel viderē tibi si veditio et trado trāfferi in eum do-
minium. C. de rei vendi. quotiens. et facit qd dixi post Inn.
de preben. dilecto. sup. ver. iuramentum. si hoc in contracti-
bus fortius in vltima voluntate que fauorabilior est. d. don.
cum dilecti. ad hoc de conces. preben. c. i. §. e contra. §. eo. li.
CSolutio hec questio no. xij. q. ij. vltia voluntas. tamē qd
sentiat in ea Joā. per glo. illam non apparet. et Bar. brix.
dicit se plene notasse in questionibus quod ē falsum vt patz
in dñic. xij. de q̄ loquitur qd de diuersa ē ab ista et ē qd in illa
sentiat non apparet no. etiam per cōmentum in visibus seu
dorū in cōsti. fre. hac edictali. **C**Item sacramenta in glo. hic
quero vltra medium. et per Rosfr. in lib. de se. con. clementi
ano. vbi glosat autē. sacramēta in glo. primo queritur in vl.
q. et per Alb. galli. in materia de testa. ver. pone qd quidam
per Rosfr. Ja. de ra. Pet. de bel. et d. Cy. C. d. sacro. ec. l.
j. et bi tenent secundum testamētum valere. **C**Suil. cōtra in
spe. de instru. editione. §. compendiose. ver. quid si quis iura-
uerit. facit ad questionē quod no. Ray. in summa de sepul.
et plenius Hosti. eodem t̄gu. §. ad licitum ver. quidam si qd
eligat. ego credo per prima iura qd is de quo queritur scdm
testamentum facere non debeat et qd illud faciendo vel p̄io
immutādo sine causa sit periurus dico tamē per iura secun-
da. et maxime vltimo allegata qd si hoc fecerit valet secūdoz.
CSciēdum qd Boatinus in scdo dicto concordat. sed non i
primo quia dicit illum non periurum hac ratione quia iura-
mentum fuit temerarium quia iurauit melius non facere. nec
enim secūdum eum datum est homini tam bene facere quin
possit etiam facere melius hoc autem dicit in prin. dec. cum
marthe. procederet hoc dictum restrictum ad infra dicen-
da patet at̄ ex solutione quā predicti fore responsum ad que-
dam argumenta prime partis scilicet primum et secundum.
CAd solutionem multum facit quia ex cōtrario apperiet̄
via iniquitati inducende. f. patrefamilias ad testandum et
iurandum vt sic auferatur eis bonozum suozū dispositio qd
faciendum non est ad hoc de diuoz. quanto ad hn. **C**Item ca-
dit i inuitū prohibere alium testari C. si quis ali. te. probi. l.
j. et ij. et ff. eodē. l. i. ergo multo fortius seipsum cūz ordinata
caritas cuiusq; a seipso incipiat. xxij. q. v. non licet. idco at̄
dixi. §. sine causa qz si ex iusta causa immutaret primū testa-
mentum puta testatus fuerat inter liberos vel extraneos q
mortui sunt vel in heresim lapsi vel instiguerat ordinem tem-
plariozū qui nuper damnatus est vel his similibus tūc di-
co eum etiā a periurio excusari. ad hoc de iurariur. quēadmo-
dum et pre. dec. sicut de spon. et qd no. Hosti. in pre. ver. qd si
qd. facit etiā ad solutionē quod no. de procur. c. fin. li. eo. ad
allegata tertio pro prima parte respondetur qd sunt qdam
que p se sortiunt̄ effectū sine iudicis ministerio vt baptimus
m̄rimoniū p̄fessio testamētum morte cōfirmatū et his simi-
lia; et in his valent q̄ hūt cōtra iuramentuz vt est pbatū. sūt
alia q̄ regunt ministeriū hominis vt reuocatio alienate rei
minozis

minoris v[er]o dotalia q[ue]rela i[ur]is officiosi & his similia & i[ur]i iudex
denegat ministeriū suū nō aperiat viā periurio de iureiurā.
si vero & c. verū & c. mulieri. C. si aduer. v[er]o. l. i. de iudic. vidui.
. l. ij. & sic loquatur p[ro]p[ri]a facit ad distinctionē d[omi]ni. maiores
. v. Item queritur. vnde fateor q[uo]d argumenta illa conclusit
sc[ilicet] q[uo]d si adierit iste iudicem & peteret sibi dari licentiā secun
do testandi q[uo]d nō audiret sic & in matrimonio de sp[irit]u. q[uo]d litte
ris. ij. & sic sit responsum ad id quod d[omi]ni q[ue]ro de eo qui iura
uit nō accusare. Ad. d[omi]ni. c. primā de sepul. resp[on]deo illud sp[irit]u
in odiū allicientiū ad sepulturā eligendam. Itē dico q[uo]d illa
nō p[ro]cludit ad quod id d[omi]ni sed potius cōcludit q[uo]d negrū va
let & q[uo]d illū o[mn]i[um] decedere intestatū quod verū in casu expresso
circa cimiteriū. n. suū pot[est] papa statuere quod voluit non
sequit[ur] per hoc q[uo]d idē potuisset in patrimonialibus facit q[uo]d
no. eo. ti. in regula possessor. Itē p[otes]t esse rō. q[uo]d is que cōstat
decessisse i[ur]i mortali nō sepelitur i[ur]i cimiterio ecclesie. xxij. q. v.
placuit de tomeamētis. c. i. d[omi]ni. rap. super eo. C. Ad allegata
quinto dico q[uo]d professus censet mūdo mortuus. xvj. q. i. pla
cuit. ij. quod nō est in simpliciter iurāte & ille caret p[ro]p[ri]o
iste nō. C. Ad vltimo alle. r[ati]o de periurū nō semper infamē
p[ro]batur hoc de testi. testimoniū. l. r[ati]o. & facit quod no. ff. de
bis qui no. inf. l. i. l. i. utius & q[uo]d no. vj. q. i. c. ij. Item dec. l. s. non
o[mn]i[um] intelligi de omnibus legitimis actibus s[ed] de quibusdam
alias nec vendere possit nec matrimoniū p[ro]trahere q[uo]d ē sal
sum & facit de heredi. excōicamus. s. credētes vbi infami sp[irit]u
liter infligitur hoc in penā. & facit q[uo]d dixi eorū. actus & fact[us]
est talem expresse nō prohibuit vt supra dixi. Itē tunc solū
est periurius cū perfectum ē testamētū quare factum vide
retur a nō periurio & facit q[uo]d scripsi de regula. vidua de sen.
exco. p[ro]tingit. i. hoc t[ame]n dictum sic allegando per ea que dixi
de conit. ser. c. h. super vlt. gl. C. Est autē aduertendum q[uo]d
in q[uo]e dubitari posset an illud iuramentū habeat vim verbo
rum derogatoriorum vt necesse sit de primo mentionem sue
ri i[ur]i secundo. Itē an sufficiat generalis an requiratur speci
alis & expressa de primo puto q[uo]d sic si iuramentum iteruenit
in testamento. si vero postea ex interuallo non credo facit p[ro]
alle. l. si quis in prin. & quod ibi no. ff. de le. ij. cum pater. s. fi
lius matres de le. iij. cum quis. s. codicil. ff. de fideiul. l. i. utius
in fi. cum si. de secundo dixi. s. post. By.

C Regule. s[er]uorum. huius littere. Q. sunt he.

Et actioez h[ab]z ad rē recuperādā ipsaz rē haberi videt[ur].
Et legant a mortuis nobis ad heredē nostrū trāseūt
eorum comodū per nos h[ab]z quorum in p[ar]te sumus eodez
casu acquirimus aliter atq[ue] cum stipulati sumus. nā & sub
cōditione stipulantes omnimō eis acquirimus etiā liber
tatem a nobis prestari a dominis conditio existat.
Et cū alio p[ro]trahit vel est vel o[mn]i[um] eē non ignorans con
ditionis eius. heredi autēz h[ab]z imputari non potest cū nō p[otes]t
te cū legatarijs contrahat. Non solet exceptio doli nocere
his quibus voluntas testatoris non refragatur.
Et otiens dubia est interpretatio libertatis secundum
libertatem respondendum erit.
Etatenus cuius iter fit in facto nō in iure consistit.
Et potest inuitis alienare multomagis & ignorantib[us]
bus & absentibus potest.
Et o[mn]i[um] initio vitiosus ē nō p[otes]t tractu t[em]p[or]is conualescere.
Et o[mn]i[um] attrinet ad ius civile sui p[ro] nullis habent nō t[ame]n a
iure naturali q[uo]d ad ius naturale attrinet omnes equales esse.
Et in alterius. vide. s. eo. cum quis in ius in infra.
Et o[mn]i[um] a quoquam pene nomine exactum est id eidem
restituere nemo cogitur.
Et quicquid calore iracūdie vel fit vel of nō prius ratum
est q[uo]d si perseverantia appuerit iudicijs animi fuisse: ideo q[uo]d
breui reuersa v[er]o n[on] diuertisse videtur.
Et sine dolo malo ad iudiciū puocat si v[er]o morā facit.
Et otiens idem sermo duas sentēcias exprimit ea po
tissimū accipiatur que rei gerende aptior est.
Et o[mn]i[um] tutela redit eo hereditas puenit nisi cum femine

heredes intercedunt. C. Nemo potest tutorem dare cui
quam nisi ei quem in suis heredibus cum moris habuit ha
biturus esset si vixisset. C. Et factum id v[er]o esse quod de
re quis cum prohibetur fecit. C. Et clam q[uo]d quisq[ue] cū contro
uersiam haberet vel se habiturum putaret fecit.

Et i testamēto ita sunt scripta vt intelligi nō possunt
per inde sunt ac si scripta non essent nec paciscendo nec legē
dicēdo nec stipulādo quisquā alteri cauere potest.

Et dubitationis tollende cā contractibus inserūtur
ius commune non ledunt.

Et am diu valere possit testamentum t[ame]n diu legitimus
heres non admittitur.

Et otiens duplici iure defertur alicui successio repudi
ato nouo iure q[uo]d ante defertur supererit verus.

Et otiens vtriusq[ue] causa lucri rō vertitur i[ur]i preferen
dus est cuius in lucro causa in tempore precedit.

Et i veritate p[ro]oze feci h[ab]z aduersus edictū fecisse p[ro]p[ri]o d[omi]ni.

Et propter necessitatem recepta sunt non debent in
argumentum trahi.

Et i rem alienā ofendit nunq[ue] locuplex habetur.

Et p[otes]t facere vt possit cōditioni pere iā posse pere v[er]o

Et o[mn]i[um] q[uo]d si vellet haberi nō p[otes]t id repudiare nō p[otes]t.

Et i ius dominiūve alterius succedit iure ei[us] v[er]o d[omi]ni

Et nemo v[er]o dolo exequi q[uo]d cāz ignorat cū nō o[mn]i[um] beat petere.

Et o[mn]i[um] iussu alterius soluit p[ro] eo est quasi ipsi solutū eēt.

Et o[mn]i[um] nullius esse potest id vt alicuius fieret nulla ob
ligatio valet efficere.

Et o[mn]i[um] euincitur i bonis non est.

Et i p[ro] successionem q[ui]s longissimam defuncto here
des extiterunt non minus heredes itelliguntur q[uo]d qui prin
cipaliter heredes extiterunt.

Et i in seruitute est vsucapere non potest nam cum pos
sedeatur possidere non videtur.

Et i si facit q[uo]d facere o[mn]i[um] debet videtur facere aduersus ea
que non facit. qui facit quod facere non debet non v[er]o facere
id quod iussus est facere.

Et i dolo defierit possidere p[ro] possidente dānatur q[uo]d
p[ro] possessione dolus est.

Et i auctore iudice p[ro]parauit bone fidei possessor est.

Et o[mn]i[um] q[uo]d rōne iuris receptū ē non ē p[ro]ducedū ad p[ro]nāz.

Et i duo p[ro] solido heredes esse non possunt.

Et i tacet si v[er]o q[ue] fatet h[ab]z t[ame]n verum est eum nō negare.

Et o[mn]i[um] ip[s]is q[uo]d p[ro]traxerūt obstat & successorib[us] obitabit

Et o[mn]i[um] q[uo]d cū fu[er]it esse egit p[ro]ficere liberto facto nō p[otes]t.

Et otiens nihil sine captione inuestigari potest eligen
dum est q[uo]d minimum habet iniquitatis.

Et o[mn]i[um] ex culpa sua quis damnum sentiret non intelligi
tur damnum sentire.

Et ab initio inutilis fuit institutio temporis tractu
conualescere non potest.

Ationi lxxvij. Jo. mo. dicit exempluz po
nendū per. l. i. C. de fideiul. in one
re non coherente persone. nam in illo secus. ff.
de adimē. le. l. legatū. & de alimē. le. l. caio in pn.
& de condi. & de. l. legatum secundum dy. q. et soluendo con
trariū de le. l. s. ff. de le. i. que vult q[uo]d substitutus in honore h[er]e
ditat[is] non succedat in onore legatorū. distinguit aut cum fit
substitutio legata repetuntur verbis testatoris expressis aut
non. p[ro]prio casu aut cum eiusdē diei vel conditiois adiectione
expectatur illa et si legatum redderetur inutile. ff. de le. l. si q[uo]d
a filio post pn. si vero simpl[iter] tunc debent non expectatio cō
ditione vel die que in personam instituti fuerunt adiecta: vt
d. l. si quis a filio & l. si cui a filia. secundo p[ro]cipali membro
quādo nō repetuntur verbis expressis legis p[ro]p[ri]e tacite re
petita intelliguntur cum eadem semper conditione & die. ff.
de le. ij. cū pater. s. ab instituto. nisi talis esset cōditio que red
deret legatum inutile. ff. de verbo. ob. l. ticia. s. idem respon
dit. & de fideiul. l. vlt. honore. hoc aspiratur onus non vt di
xi. s. eodē li. de elec. si religiosus super. v. gl. C. Glo. i. ponit
exempla & dicit regulam posse reuolui.